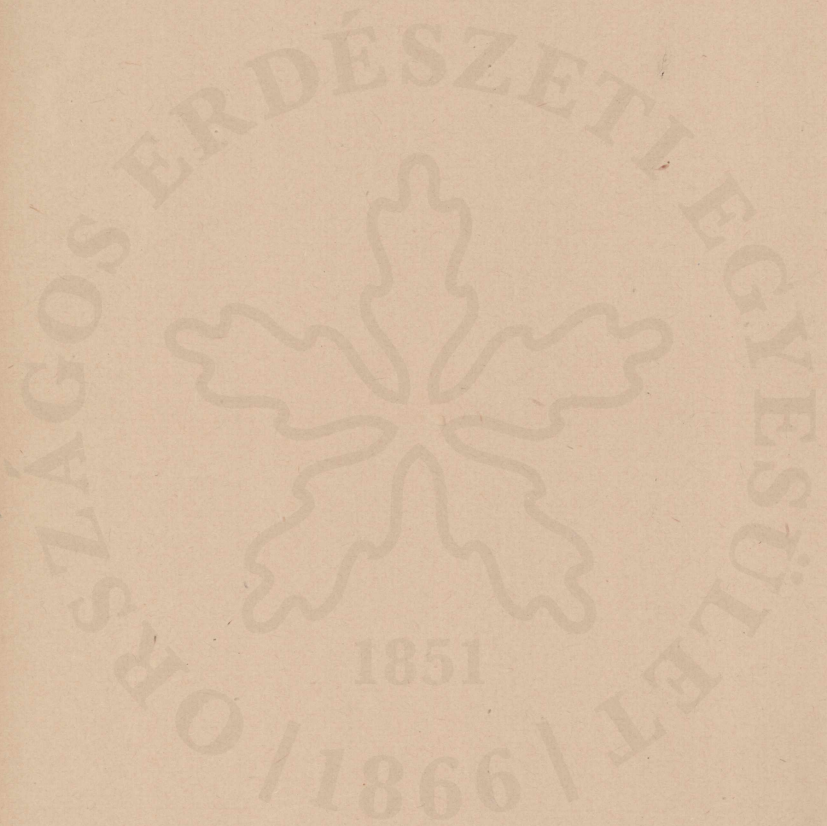

Ák 4134 sz. MAGYAR ERDŐGAZDA 1926

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBBPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

OEE Könyvtár

Áll. H. 2018

Szerkesztőség: Pálháza, Abauj-Torna vármegye.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóállalat könyvnyomdájá
Sátorlajuhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkesztő:
Onczay László

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő = 25,000 papirkorona.
Nem tagoknak 10 pengő = 125,000 papirkorona.

A hitbizományok

megszüntetését vette programjába a kormány. Hir szerint a törvényjavaslat már a tavasz folyamán kerül a nemzetgyűlés plénuma elé. Indoklása, hogy a költtség feloldásával az eddig sok tekintben holtvagyont a gazdasági élet szükség szerinti egészségesebb körforgalmába állítja be s emellett annak mai, igazgatásban örökösödési rendjét szünteti meg. Bár ezzel a nemzetfenntartó osztály utolsó bástyája dől ki, de mert a szabadon tett birtokok hitelképességének helyreállításával a belterjesebb — többtermelési biztosító — gazdaságok lehetősége nyílik meg, a reform az országra közgazdaságilag előnyös fog jelenteni.

De csak a mezőgazdasági birtokoknál! Az erdőnél éppen ennek az ellenkezője áll; az nem tűri a feldarabolást, sőt igényétől fogva inkább az egyesítést kívánja.

Az erdőbirtokos gazdasági terjedelmének megfelelő gazdasági tervek teljes felborítását a jövő gazdaságkondás lehetetlenné tevő korosztály-elosztást váltana az ki. Meglévő szállítási s egyéb üzemi berendezéseket — melyek a jelenlegi gazdasági egységek részére készültek s annak szolgáltatása vannak beállítva — két vagy több tulajdonba helyezni, gazdasági képtelenség. A meglévő s a nagy területekkel arányban álló s ezért első adminisztrációt az új egységeknél drágábbá tenné; a megosztott kis egységek apadó jövedelme pedig a faállomány-törke rejtett devastálását vonná maga után, stb.

Nem feladatunk e helyen a rendelkezésre álló összes argumentumokat felsorakoztatni, célunk csupán, hogy az illetékesek s az intézkedni hivatottak figyelmét felkeltjük.

Az évszázadok rendjét óvatlanul megbolygítani nem szabad, mert annak visszahatása katasztrofális lehet. A konzervatív kezelést s ennek alapján más elbírálást igénylő erdőbirtokot nem lehet a mezőgazdasági birtokkomplexumokkal e tekintetben egy kalap alá vonni. Az erdőgazdaság elterjedését nem mérlegelő elhatározás s terve veti reformnál feltétlenül az erdőállomány pusztulására vezetne, annál is inkább, mert a szabad örökösödéssel az elaprózás nem áll meg az első szétosztással, hanem a természetrendje szerint tovább folytatódik.

Nehéz a készülő törvény általános rendelkezésén — amely főként az örökösödés egyenlős s igazságos elvén kell, hogy alapuljon — kívéltel tenni, de mégis csak ez az egyedüli mód; mert az erdőbirtok eszményi tulajdonjoggal való örököségi joga, de osztatlan joggal való meghagyása az egységes vezetés dacára is végeredményében az erdőre ugyanolyan veszedelmeket rejtene.

Amint a földbirtokreform sem terjedt ki az erdőbirtokokra, azonnám a hitbizo-

mányok reformjából is ki kell maradnia az erdőnek, mert az csak nagyobb egységekben képes rendelkezésének megjelenni.

1879. évi XXXI. t.c. 115. §-a.

115. §. Ha valamely vidéken az erdei lopások igen gyakoriká válnak, a közigazgatási bizottságok — az erdőtulajdonosok kérelmére, vagy anélkül — feltérjlesztési javaslata folytán a belügyminiszter elrendelheti, hogy azon területen, valamint azokon is, ahol a lopott erdőtermékek eladati, szokat, íly termékek eladása és vétele csak azon feltétel alatt legyen eszközölhető, hogy az eladó, az eladati szándékú erdőtermékek jogos szerzője, annak — a községi előjárás által láttamozott — bizonyítvánnyal igazolja, kitől azon erdőterméket szerzte.

A bizonyítványban körrilírandó, az eladati szándékú erdőtermék neve, minősége, nagysága, száma és mértéke.

A törvény ezen szakasza tudvalevőleg az igen gyakorivá vált erdei lopások megállítására kivételesen szokott alkalmaztatni. De akik hosszú időn keresztül s országunk különböző helyein maguk is közreműködünk az alkalmaztatásában s esetenként szorongva lestük s figyeltük a hatását, tudjuk jól, hogy annak eredménye mindenkor és mindenhol minimális volt; ha ugyan az egyes végrehajtók egyéni okoskodásai s a célon túlvő erőszakoskodásai nem okoztak a forgalom megbénításával a birtokosnak nagyobb kárt, mint amit a lopások maguk jelentettek.

Ahol a közigazgatás, a helyzet kellő fokán álló járási tisztviselőkhé láttaik el — s ezt hosszú és széleskörű tapasztalataimból állíthatom — ott az erdei lopások már is meg voltak fékezve és semmiféle kivétel intézkedésekre soha szükség nem állott. Ahol ellenben ezen előfeltétel nem állott fenn, ott ugyan hiába alkalmaztatuk a kivétel intézkedéseket, a lopások folytak vígan tovább. Sőt erdélyi hivataloskodásom alatt azt is jól megfigyeltem, hogy a megyei tisztújítások követő közvetlen évek alatt a rend és fegyelem mintaszert volt. Mibélt azonban egy új tisztújítás ideje közelgett, felmoltott minden s nemcsak a lopások, mindenfajta kihágások, nyilvántartási számai ugrottak fel az előző évek többszöröse, de — ami már államfenntartási szempontból is komolyabban sulyal eset a latba — a másnyelvű hompolgáraink is sokkal szabadabb légkörhöz jutottak.

Hogy ezen szakasz alkalmazásával eredmények legyenek elérhetőek, annak nélkülözhetetlen alapfeltétele lenne nemcsak az, hogy a községi előjárások csakis a hivatalos érdektől vezetteve folyjanak be az ügybe, hanem hogy elegendő időt is szentelhesseken ebélti köteleseggüknek. De ez még a béke boldog idejében sem volt meg

s még kevésbé képzelhető el a legkülönbébb „sürgős” teendőkkélt tulerhelt mai légkörben.

Hánszor figyeltem meg az előjárásági tagokat, akik fel sem tekintve az igazolványt kérő egyénekre, állították ki sablonosan a jegyeket. De oly előjáráságot, amely időt vélt volna ahhoz, hogy utánna nyomozzon a fa eredetének, vagy legalább egyszer számba vetne volna a sztekereken lévő faanyag minéműségét, méretét, még nem volt szerencsém hosszú praxisom alatt ismerni. Pedig ha ezt nem teszi, mit használ s mit ér a láttamozása?

Másrészt többször hallottam panaszokat oly helyekről, hol egyes birtokosok, termelők, vagy községi lakosok nem voltak kedveltek a közigazgatás előtt, hogy ezek csak a kereskedelmi forgalmat s megbéniítő örökös nehézségek s küzködések árán tudtak láttamozásuk jutni. Szóval az egész ügy a helyi személyi politika utóvalatásába kerülit, amely inkább komplikálta a kérdést s önkényes zaklatásaival csak a közérdeket sértette.

Íly lehetlenségeket tapasztalva, sokszor elötprengtem azon, hogy a szóban lévő szakaszt tulajdonképpen miként kellene és lehetne a forgalom megbénítása nélkül — ami igen fontos körülmény — végrehajtani, hogy valamelyes eredmény legyen elérhető. De mindig csak oda lyukadtam ki, hogy ez — a közigazgatás és az erdőöri személyzet államosítása nélkül — csak jámbor óhaj s kívánság marad!

Legutóbb a belügyminiszter ur Abauj-Tornavármegyében is újlag élelte belette e kivétel intézkedéseket. A vármegye közigazgatási bizottsága ezen rendelkezés éleltelhetésekor az igazolványokat a járásos főszolgabírával rendelí láttamoztatni. Ezt még kevésbé értem. A tételes törvény maga ezen célra csak a községi előjárásokat veszi igénybe. S ha már ezeknél is — mint előbb láttuk — a bajok, nehézségek merülnék fel, könnyen elképzelhető, mennyivel több nehézséget, lehetlenséget rejt magában a főszolgabíró láttamozás. A járás vezetője még kevésbé ismeri a viszonyokat, az egyes lakosokat, még kevesebb ideje van — vagy egyáltalában semmi sincs — ezek nyomozására. El sem képzelhető, hogy a 10—20 km. távolságban lévő fakiadási helyeken esetenként kiadott vagy eladott faanyag bárcáit miként lehetne vég láttamoztatni? Hogy pedig minden erdőbirtokos, fatermelő, vagy eladó bárcá füzetének lapjait summásan láttamoztassa, mielőtt a vévőt, szállítót ismerné, erre nem mindenké kapható. De ha meg is tenné, a sokszor több ezer aláírásához ideje, vagy ideje sincsen, vagy elart napokig, hetekig, ez alatt a forgalom megakad. Egy faeladó telepre messze vidékről jönnek — különösen így téli időben — hogy tüzelőt

vigyének haza. Láttamozott szállító jegy nincsen, a nagy s terhes utat hiába tették, — kénytelenek haza menni őrösen. De tegyük fel a legjobb esetet: van láttamozott bárcza. Ha nincsen kitöltve, éppen úgy vissza lehet venni élni, mint a láttamozatlannal.

Pár éve szintén éltelbe volt léptetve e kivételes rendelkezés s egy járásnak az ügytől áthatott szolgabírójára maga készített igazolványokat s láttamozva szétosztotta községei között. A fatolvajásairól híres egyik kisközségben is a bíró lett megbízva az igazolványok kiállításával. A községnek erdeje, fája nem volt s a határán elterülő két uradalmi erdő készletéből elegendő. Az uradalmai személyzete többször falopón érte már előzőleg a bíró urat, ki a büntetésekkel sürin sz fizette. Ő a faorzók vezetője lett s egyszemélyben a bárcakezelő. S ha előzőleg csak az éj leple alatt hordották titkos orgazdálnak a lopott fát, a 115. §. életeleptetése után büszkén, vígan, már nappal szállították a fészalagbírósiág láttamozott hivatalos igazolások védelme alatt!

Mi célja tehát a láttamozásoknak s mi az eredménye? Semmi! csak fölösleges zaklatás, zür-zavar, forgalom megbénítása stb. stb.

De hogy mégis addig is legyen valahogy, amíg az államosítottok boldog ideje egyszer elkövetkezik, sokkal helyesebb a láttamozásokat — melyeknek semmi értelme — teljesen elhagyni. Legegyszerűbb s minden szempontból legmegbízhatóbb, ha az igazolványokat a fát kiszolgáltató tulajdonos, illetve annak megbízott közeget állítanak ki.

Craus Géza.

Egyről-másról.

Hosszu túráim alatt sokszor elgondolkodtam azon, hogy mi lehet az oka annak, hogy a gyakorlati erdőgazdák nem kapcsolódnak be az erdészeti irodalomba oly mérvben, mint ahogy azt — a meglévő előfeltételek mellett — várni lehetne?

Ugy vélem, hogy a magyar ember közismert irásazonysága mellett az egyik ok — a többi közül — az lehet, hogy majdnem mindegyikük mondhatni *előről kezdte*.

Midőn valaki közülünk egy-egy gazdasági egység vezetését átveszi, abba mindjárt új szellemet akar behozni s azt új alapokra fektetni, ahelyett, hogy a jól kitaposott úton először tájékozódna.

Ha a régi ősvényen járna, bizonyára sok oly dolgot venne észre, amelyet az előd nem látott és azt illetészen be legalább is egyelőre a régi keretek közé.

Számtalanszor elhaladunk egy objektum mellett anélkül, hogy azt észrevennők. Az, aki először, vagy másodsor jár arra, hívja fel figyelmünket reá és mi ószintén csodálkozunk, hogy mindegyik azt nem vittük észre.

Ezzel nem azt mondom, hogy mi mindig csak a régi nyomokon haladjunk, mert az nem vinné előre az erdőgazdaságot. Hanem azt állítom, míg nem melegsünk meg s nem tájékozódunk s a reánk bízott üzemet teljes egészében nem ismerjük, addig csak

a régi ősvényen járunk. Azután már fejleszthetjük azt tovább, ha a szükség úgy kívánja, akár új szellemen is.

Már most visszatérve az erdészeti irodalomra, aki a kitaposott uton jár, annak van módja jobbra-balra tekinteni és észrevételeit megtenni.

Aki új nyomokat vesz fel, annak minden energiáját leköti az út megépítése; szemlélődni, abban elmélyedni s az általános érvényű következtetést levonni, azt publikálni *nincs ideje*.

...

Most, hogy alkalmunk volt megtekinteni a sárvári uradalmat, abból két, illetve három következtetést vontunk le.

Nevezetesen elsőnek azt, hogy az erdőgazdálkodás terén megszívlelendő eredményt csak úgy lehet elérni, ha az illető szakember munkaszelletének teljes egészét egy uradalomnak, illetve gazdasági egységnek szentelheti, mert csak akkor van módja a maga gazdasági elveit abba mintegy belevenni. Csak nagyon hosszú idő múltán láthatja az erdőgazda munkájának kibontakozását; vonhat abból abszolút érvényű következtetéseket és élvezheti fáradozásának eredményét.

Amint itt alkalmunk volt látni, az erdő minden egyes részlete a vele szárfókodó erdőtiszt szakutadást, gazdasági felőfogását, hogy úgy mondjam, gondolat s érzésvilágát tükrözteti vissza. Kivételeseknek jut ez osztályrészül, mert a különböző szolgálati beosztások, az egy helyben való maradáást nem igen engedik meg. E vonatkozásban egy celtudatos elvi megállapítás, úgy gondolom, nem válna az erdőgazdaság hátrányára.

...

A második: hogy sok idő kell ahhoz, hogy azt a több ezer holdat, amelyet az erdőtiszt ellát, úgy fanem, mint talaj szempontjából teljes mértékben megismerje.

A harmadik pedig, hogy valaki az erdőt igazán ismerje, ahogó feltétlenül szükséges, hogy az illető nemcsak vadászenvedő legyen, de egyuttal, hogy vadászhaszék is, mert a vadászenvedőly oly helyekre is elviszi, amelyet anélkül talán sohasem keresett volna fel.

Pedig csak az lát mindent, aki saját magát nem kimélve, az erdő legrejtettebb zugait is felkeresi. Ezt pedig csak a vadászat hozza magával. Az erdőgazdasággal való kizárólagos foglalkozás kimeríti az embert. Az erdő más is tud nyújtani. A vadászatnak s a vevelőjár szenvedélynek kell beleszöndnie, hogy szemlélni, figyelni bírjunk anélkül, hogy az fárszatóvá válék.

És utóbbi — eredményében le nem kicsinyelhető — momentumot figyelmébe kell ajánlanom az erdőbirtokosoknak. A vadászat az a titkos erő, amely a legfelkiismeretesebb munkateljesítésményen is felül őszönzi az embert.

...

Mintán ma még nem mindegyikünk van abban a kellemes helyzetben, hogy egyrészt szolgálatát egy helyen tölthesse, másrészt, hogy a vadászat révén az erőt teljesen megismerje, nagyon kívánatosnak tartom, hogy a kezelő erdőtiszt iróasztaláról a rá-

bízott pagony *domborulati térképe*, mely az erdőgazdasági vonatkozásokat is tüntesse fel, ne hiányozzon. A sokszor hiányzó helyismeretet — ami pedig a helyes intézkedés előfeltétele — pótolná ez.

Lippóczy Béla.

Egyesületi hírek.

1926. évi január hó 1-ével új előfizetést nyitunk.

„Magyar Erdőgazda” évi előfizetési díja:

tagoknak 2 pengő (25,000 korona)
nem tagoknak . . . 10 „ (125,000 „

Tagdíj az 1926. évre 6 pengő (75,000 korona).

Tagsági és előfizetési díjak az egyesület folyószámlája javára a Magyar Államános Hitelbank főközhöz Sátoraljaújhegyi fiuzetendők be. (Beizetési lap mellettele).

Az egyesület ügyeit érintő levelezések *Schudich Nándor* főerdőmérnök, egyesületi titkár; a lapot érintő közlemények pedig *Oncaj László* erdőtanácsos Sátoraljaújhegy, Postafiók 60. sz. címre küldendők.

Közgyűlés.

December hó 14-én tartotta meg egyesületünk rendez évi közgyűlést. Báró Waldbott Kelemen elnök üdvözölve a megjelenteket, megnyitja a közgyűlést. Bejelent, hogy Borby György alelnök és Tornay Gyula vál. tag kénszerű távolmaradásukat kimentették. Röviden megemlékszik az egyesület nyári tanulmányútról s hangsúlyozza ezen összeiveletek sükségességét. A látottak s a közérdekű erdőgazdasági kérdések felett megindult eszmecserék, valamint a közvetlen érintkezés az egyesületi élet legfontosabb megnyilvánulásai, mely nélkül az eredményes munkálkodás el sem képzelhető. Megköszönve a vendéglátók fáradozását, kéri a közgyűlést, hogy a jövő évi tanulmányút rendezésére hatalmazza fel újó a elnökséget.

A közgyűlés hozzájárulása után bejelent, hogy az új alapszabályokat a belügyminiszter jóváhagyta. Annak soronküvi elintézésé Széll József Zemplénvármegye főispánjának köszönhető, kinek a közgyűlés az elnök javaslataira jezőkönyvi köszönetet szavaz.

Az alapszabályok jóváhagyásával Borsod-Gömör-Hesvarmegyei Erdészeti Egyesülete megszűnik s mint a *Tiszaághpartí Vármegyei Erdészeti Egyesülete* tolytatja — a régi egyesület tradícióinak megfelelően — továbbra működését. Kéri a tagokat, hogy fokozottabb erővel lássanak hozzá az újátszervezett egyesület munkájához.

Az elnöki bejelentés tudomásulvétele után a mult gyűlés jezőkönyvének felolvasása következik, melyet Lippóczy Béla és Kachelmann Ottó változatlanul hiteseitenek.

Oncaj László ügyvezető jelentésében elsősorban az új alapszabályokkal kapcsolatos teendőkről emlékszik meg, amely sze-

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

rint a választmányi tagok egyharmadának kisorsolása s ujak választása, továbbá pedig az egyesület hivatalos székhelyére érkező küldemények átvételére vonatkozó meghatalmazás kiállításának szükségése. A magja részéről e felhatalmazást a kereskedelmi és iparkamara titkárságának javasolja megadni.

Földváry javaslatára e felhatalmazást a közgyűlés határozata értelmében az egyesület a kir. erdőgazdaságoknak adja meg, miután az annak jelenlegi vezetője készséggel vállalta.

Ügyvezető bejelenté, hogy az új alapszabályok 500 példányban való nyomtatási költsége 620.000 K. A közgyűlés annak kinyomatásához avval járul hozzá, hogy az minden egyes tagnak megküldésé.

Majd ismerteté az „Erdőbirtokteli végrehajtási utasítását” s rámutat annak közgazdasági jelentőségére s házagpótló voltára, kéri a jelenlévőket, hogy különösen az általi ellenőrzést illetőleg vitassák meg az utasítás rendelkezéseit.

Oszterlamm szerint az erdők állami felügyelete mindig is megvolt. Indokolatlan tehát az állami ellenőrzéstől való félelem. Ahol üzembert van, ott továbbra is annak előírásai maradnak érvényben, ahol pedig nincs, ott a hitel felvétele esetén a fahasználati engedélyek évről-évre való kérelmezésé szűnik meg, mert az a hitel engedélyezésével a visszaszolgáltatás, egyszerre nyer rendezést. A kifizetéses garانتálása nélkül pedig a törvény illusorikussá vána.

Az ügyvezető áttért az „Alföldi erdők telepítésére s a fásításokra vonatkozó végrehajtási utasítás” ismertetésére. Szerinte a magyar erdőterjesztésadalmnak kötelessége, hogy e nagyfontosságú s a nemzet jövőjére annyira kiható akcióit előmozdítsa. Mindemellett azt valja, hogy az ez irányban hivatalosan ténykedők elsősorban a meggyőzés, rábeszélés s a propaganda eszközeivel igyekezzenek híveket szerezni az eszmének. Az a meggyőződése, hogyha ily szellemben fognak eljárni a törvény végrehajtói, a célt — a végrehajtási utasítás esetleges hibái dacára is — jobban s hamarabb fogják elérhethi.

Földváry szerint az erdészeti hatóságok mint eddig, úgy a jövőben is arra fognak törekedni, hogy inkább meggyőzéssel s az érdekek figyelembe vételével és a kívánások meghallgatásával szerezzenek a törvénynek érvényt. Az eddigi tapasztalatok szerint a birtokosok a legnagyobb jóindulattal tanúsítják és ha csak azokat a területeket veszik számba, amelyet már is önként felajánlottak, úgy már az is szép eredményt s évtizedekre terjedő munkát jelent. Voltaképpen oly — mezőgazdasági művelésre nem, vagy kevésbé alkalmas — területek befásításáról van szó, amelyet másképpen használni alig lehet.

Többek hozzájárulása után evvel kapcsolatosan a csemetekészletek hiányának kérdése is felvetődött, melyre Köllő adott kimerítő felvilágosítást.

Az ügyvezető jeletésében kitér a forgalmi adó elintézésére voltára, amely a belső erdőgazdálkodás suyoja sérelmét jelenti s javaslatára a közgyűlés kimondja, hogy csatlakozik az O. E. E. hasonló irányú akciójához.

Majd kéri a közgyűlést, hogy tegyek diskusszió tárgyává az egyesület hivatalos

lapjának az irányát. Földváry szerint annak szelleme, hangja helyes s maradjon továbbra is abszolút tárgyilagos. Többek hozzájárulása után a lap évi díja az 1926. évré s a tagok részére 2 pengő, a nem tagoknak pedig 10 pengőben nyert megállapított.

Az ügyvezető jelentésének tudomásulvétele után Schudich Nándor titkár teszi meg jelentését. Kegeletes szavakkal adózott két elhunyt tagtárs, Németh Béla kaptalan erdőmérnök és Mucha József uradalmi főerdész emlékének.

Felolvassa a Dunántúli Erdészeti s Vadászati Egyesület válaszelevét, melyben egyesületük megalakulásukkor írt üdvözlő sorainkra válaszoltak. (Lásd a levelet a lapunk más helyén).

Bejelenté továbbá, hogy dr. Závics József m. kir. erdőtanácsos és Héder István m. kir. erdőmérnök tagfelülvételt kértek. A közgyűlés a választmány javaslatára őket egyhangulag a tagok sorába felveszi.

Szuppek József m. kir. főerdőtanácsosnak az egyesület kötelekéből való kilépését a közgyűlés tudomásul veszi.

Az egyesület taglétszámának (137) bejelentésével a titkári jelentést a közgyűlés tudomásul veszi.

Tamás János pénztáros jelentése szerint az egyesület vagyoa, középszék: K. 765.000,—, értékpapirban: K. 765.000,—, köveletésben pedig: K. 14.551.900,—.

Jelentésnek tudomásulvételével kéri a közgyűlést, hogy Sátoraljanthyból való elköltözése s evvel jelentkező vagy elfoglaltsága miatt pénztári tisztjétől mentse fel.

A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi. Mellányolva a felhozott idokokat, a lemondást — közel két évi önzetlen munkálkodásának jegyzőkönyvi elismerésével — elfogadja és helyébe az elnök indítványára egyhangulag Dókus József uradalmi könyvelő, rendes tagot választja meg.

Elnök indítványára a közgyűlés az új alapszabályok 50. §-a előírásának megfelelően a számvizsgáló bizottság tagjaivá Alberti János, Bartha Dezső, Héder István, dr. Saád Andor, Terray Gyula, dr. Závics Józsefet választja be.

Az indítványok és javaslatok tárgyalása során az elnök ismerteté Tornaynak irásában beadott indítványát, amelyben egy bizottság kiküldését kéri, hogy az gróf Keglevich Gyula „A mezőgazdaság és erdőgazdaság problémája” című munkáját tanulmányozza át, hogy arról az egyesület érdemben tájékozottá legyen.

Többek hozzájárulása után a közgyűlés az indítványt magává tette s báró Waldbott Kelemen, Köllő Pált s Onczay Lászlót bízta meg annak tanulmányozásával.

Báró Waldbott Kelemen bejelenté az O. E. E. közgyűlésen tett indítványát, amely szerint a gazdasági cseledek tulajmazásának mintájára a földmívelésügyi miniszter azokat az erdőőröket, kerülőket, akik egy erdőgazdaságban legalább 25 évig becsülettel, hűséggel szolgáltak s a forradalom alatt kifogástalan magatartást tanúsítottak, szintén jutalmazza.

A közgyűlés a javaslatot elfogadva, elhatározza, hogy O. E. E. által már megindított akcióhoz csatlakozik.

Befejezőül báró Waldbott Kelemen a hitbizományok megszüntetésének tervével kapcsolatosan rámutat arra az eshetőségre, illetve veszélyre, ami az erdőbirtokok hit-

bizományi jellegének megszüntetésével azok megosztása folytán jelentkezne. Kívánatosnak tartja, hogy az egyesület a maga álláspontját (lásd lapunk vezető cikkét) ez ügyben lezsejlezze s az illetékes fórumokkal közölje.

A közgyűlés az indítványt elfogadja s felhatalmazza az elnökséget a szükséges lépések megtételére.

Majd dr. Saád javaslatára az egyesület e kérdésben a társegyesületeket is csatlakozásra hívja fel.

ÜZLETI HIREK.

A tavasszal várható általános építkezések előreláthatólag az árak szűrlésűsűsűsű, sőt mérsékeltebb emelkedést fogja kiváltani. Vonatkozik ez főként a gómbfára s a kemény fűrészfára. Tízfélsben az érdeklődés — a beállott enyhe idő folytán — megcsappant, bár az árak változatlanok. Szólótrás s kisvasuti talpában van élnékezet kéréslet.

1. Tízféls:

Belföldi hasáb ...	2.900.000—3.000.000 K.
« « vegyes ...	2.700.000—2.800.000 K.
« « dorong ...	2.500.000—2.600.000 K.
Romániai hasáb ...	7.800—8.000 lei
Szlovenszói száraz hasáb	
ab Sátoraljanthy ...	1.250—1.300 esk.
ab Szob ...	1.400—1.450 —
Jugoszláviai hasáb ab határ	2.800—2.900 din.

2. Faszék:

Belföldi la ab feladó állomás	8.000.000—8.500.000 K.
Belföldi IIa «	7.400.000—7.800.000 K.
Romániai ab határ	23.000—25.000 lei
Szlovák «	3.200—3.700 esk.

3. Máfa budapesti paritásában:

Tölgy gömbölyű fa m ³ -je vékonyab	500—600.000 K.
Tölgy gömbölyű fa m ³ -je 35 cm-nél felebb	600—850.000 K.
Tölgy fontörönök m ³ -je	1.000.000—1.200.000 K.
Tölgy bányfa m ³ -je	360—380.000 K.
Bükk gömbölyű 30 cm. felele	350—400.000 K.
Körös «	600—700.000 K.
Juhar «	600—750.000 K.
Éger « 25 cm.	360—380.000 K.
Gyertyán «	550—650.000 K.
Alác «	480—550.000 K.
Nyár « (gyufaagyártásra)	250—360.000 K.
« fűrészfára	330—400.000 K.

4. Fűrészfára budapesti paritásában:

Ia tölgy fűrészfára	1.500.000—1.800.000 K.
IIa «	1.200.000—1.500.000 K.
Tölgy boules	1.500.000—1.800.000 K.
Quartier ári	2.400.000—2.700.000 K.
Bükk gözölt, szelézleten	850.000—950.000 K.
« szelézlet	1.000.000—1.100.000 K.
Bükk gözölleten, szelézleten	750.000—850.000 K.
Fenyő asztalosúra széles m ³	1.300.000—1.350.000 K.
« keskeny m ³	1.100.000—1.200.000 K.
Építőanyag széles m ³ -e	950.000—1.000.000 K.
« keskeny «	850.000—900.000 K.
Léc, zárlec	900.000—950.000 K.

5. Bognárfa ab feladó állomás:

Körös 15—25 cm. 10.000 kg.	4.800.000—5.700.000 K.
Szil 12—25 «	« 4.500.000—5.000.000 K.
Alác 12—25 «	« 5.000.000—5.500.000 K.

6. Fagyártmányok ab feladó állomás:

Döngö, gönc 1000 drb. hozzávaló fenékelt	3.600.000—4.200.000 K.
Kerékfal, bükk 22—24" h. 2,5—3" v. drb.-ja	2800—3000 K.
Küllő drb.-ja	1400—1500 K.
Kisvasuti talpa 1.1 m. h. drb.-ja	7.000 — K.
« 1.2 «	8.000 — K.
« 1.3 «	9.000 — K.

2.5 m. h. közbenső tölgy talpa drb.-ja	82,000—84,000 K.
2.2 m. h. közbenső tölgy talpa drb.-ja	52,000—54,000 K.
Nyírtárud drb.-ja 4 m. h. felső átmérőben 8—10 cm.	16,000—, K.
Tölgy szőlőkar drb.-ja 1.8—2.0 m. h.	1,300—, K.

7. Építési anyag, ab raktár:

Tégla nagyméretű darabja	580—620 K.
kisméretű	460—480 K.
nagyméretű mészhomok	480—500 K.
kisméretű	390—410 K.
Portland cement q.-ja	75—80,000 K.
Mész q.-ja	42—48,000 K.

Innen-onnan.

— **Baró Waldbott Kelemen indítványa az erdőőrök, kerülők jutalmazásáról:** forduljon az egyesület a m. kir. Földművelésügyi Miniszter urhoz s kérje, hogy erdészeti altisztek, erdőőrök, kerülők, állandó erdőmunkások stb. akik legalább 25 éven át szolgáltak egy munkaadónál, illetve erdőgazdaságnál és ezen egész időt át munkásságuk, hűségük, megbízhatóságuk és józanosságuk által társaik közül kitűntek és a forradalom idején munkaadójukkal szemben kifogástalan magatartást tanúsítottak, ezen hűséges szolgálatuk elismeréseképpen pénzbeli jutalomban, elismerő oklevélben, esetleg egy szemmel látható kitüntetésben részesüljenek. Ezen kitüntetések a m. kir. Földművelésügyi Miniszter ur az Országos Erdészeti Egyesület véleményező jelentése vagy ajánlata alapján adományozza.

Indokolás:

A m. kir. Földművelésügyi Miniszter ur a gazdasági cselédek és munkások kiváló szolgálatainak jutalmazása érdekében a f. éven körrendeletet adott ki. Igen kívánatos tartom, hogy ezen jutalmazás az erdőgazdasági személyzetre is kiterjesztésnek annál is inkább, mivel épen az erdészeti szolgálatban bír igen nagy fontossággal az egy paányban való hosszú szolgálata idő, mert az erdőgazdaság munkája nem márol hónapra, hanem hosszú időszakra terjed; de egyébként is nagy fontossággal bír az erdészeti személyzet állandósága és megbízhatósága, amit bővebben magyarázni fölösleges volna.

Igaz sajnálattal értesültem arról, hogy a Földművelésügyi Miniszter ur ebben az esztendőben vármegyénkent csak egy gazdasági cselédet és egy munkást kíván ily kitüntetésben részesíteni. Ez által oly csekély száma szorítkozna a kitüntettek száma, hogy az akció teljesen elvesztené hatását. Tekintettel az ilyen cselédkitüntetések rendkívül jó, nevelő és szociális hatására, továbbá, hogy ez ép az erdőgazdaságban bír különös nagy fontossággal és jelentőséggel, ajánlom, hogy ezen indítványt tégye magáévá az Egyesület is és hasson oda, hogy a Földművelésügyi Miniszter ur terjesztesse ki ezen kitüntetések az erdőgazdasági cselédekre és munkásokra és hogy a jövőben nagyobb számban, esetleg több fokozatban adományozza azt.

— A Dél-dunántúli Erdészeti s Vadászati Egyesület választelvezete egyesületünkönk:

*Tekintetes Elnökség!

Újjalakult egyesületünk szervezete még nem teljes s ez okozta az, hogy szívesleg soralkait íly kévsé köszönhetjük meg.

Vártunk arra, hogy azt a testvéries kezelt, melyet elsőnek Önök nyújtottak felénk, elsőnkönk szorítsa meg, ezzel a szép és jó sikerrel biztató ténykedéssel kezdve meg munkálkodását.

Addig is, míg Neki módjában állana mellet és hivatalos szavakkal kifejezni érzelmeit és terveit, fogadják el tőlem hálánk és kolleghiális szeretetűnk ösztöne nyilvánítását.

Mint hogy az első Pünkösdőn leszállt a „Lélek” a gyenge tanítványokra s belőlük ezáltal váltak az erős apostolok, úgy fogadtuk a soralkból hozzánk szelő lelket.

Példát adtak nekünk s mi azt követjük, testvéri és segítő kezelt kínálak, azt elfogadjuk s igérjük, hogy méltóképpen viszonozzuk azt.

Egyetértünk a „Magyar Erdőgazda”-val különösen abban, hogy a vidéki erdészeti egyesületek hivatottak arra, hogy szeretett anyaegyesületünk már-már lankadó erőt felrészítsék.

Munkálkodásunkban egyetértve eggyuton óhajunk testvéreinkkel haladni.

Fogadják megégyeszer forró köszönetünk és hálánk kifejezését, stb.”

— **Az Országos Erdészeti Egyesület** 1925. évi december hó 7-én tartott évi közgyűlésén gróf Hadik Jánost választotta meg elnökévé. Választmányi tagok lettek: gróf Bethlen István, Bíró Zoltán, Borhy György, Darányi Ignác, Draskovich József, Földváry Miksa, Frélich Brunó, Gyarmathy Mózes, Halász Géza, Hinfner György, Ivanich Ferenc, Kaán Károly, Kacsanovszky József, Onczay László, Pech Kálmán, Rónay György.

— **A „Felsődunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület” megalakulása.** Az erdő és vadászati érdekekben sok izben és ismétlenen nyilvánított kívánságnak eleget téve több lelkes szakferfiu kezdeményezésére a „Felsődunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület” folyó évi december hó 16-án tartotta meg Győrben a Royal-szálló külön nagyteremben alakuló közgyűlését, amelyen a győri m. kir. erdőgazgatóság kerületéhez tartozó törvényhatóságok területén lévő erdőbirtokosok, erdősíttek, az erdő és vadászattal foglalkozók tekintélyes számban jelentek meg.

A mindvégig lelkes hangulatban lefolyt közgyűlésen Véssei Mihály m. kir. főerdőtanácsos-erdőgazgató nyitotta meg, kinek javaslatára a közgyűlés korelnöké Babós József nyug. m. kir. főerdőtanácsos választotta meg. Korelnök mindenekelőtt üdvözölvén a megjelenteket, felkérte Barrois Andort, hogy az egyesület megalakításának szükségességét, az egyesület céljait és feladatát ismertesse. Barrois Andornak ide

vonalkozó és a közös érdekek védelmében való vállvetett küzdelem az egyöntetű eljárás és a főmörülésben rejő erőt vitató tetszéssel fogadott ismeretelés után az erdőbirtokosok és magánerdősítők képviselőiben Vlaszaty Ödön uradalmi erdőtanácsos, majd a faipar és kereskedelem képviselőiben peremartoni Nagy Sándor vezérigazgató annak megalakítását időszerűnek és szükségesnek ismerik el.

E nyilatkozatok ellanguzás után a közgyűlés az intéző bizottság részéről előkészített alapszabályokat tárgyalta el, amelynek értelmében kimondotta, hogy a Győr székhellyel bíró „Felsődunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület”-et megalakultnak tekintti, az alapító tagdíjat 100 aranykoronában, a rendes tagsági díjat pedig 10 aranykoronában állapítja meg.

Korelnök előterjesztésére a folyamaton lévő tárgyalásokra való tekintettel az elsőnk állás betöltése egyelőre elhalasztott, feladatává téve a választmányok, hogy a felvett tárgyalásokat folytassa le s a legközelebbi közgyűlésen annak eredményéről tájékoztassa.

Első alenökké közfelkiáltással Véssei Mihály m. kir. főerdőtanácsos erdőgazgató választott meg, ki elsőnk helyét elfoglalva az immár megalakult egyesület minden tagját egyöntetű elárrásra, össztartásra, szeretettel telt támogatásra az erdészeti és vadászati érdekek megóvására és előmozdítására buzdítván, megköszönte a beléhvett bizalmat, ígérte téve, hogy mindenkor a legjobb tudása szerint fogja szolgálni az egyesület érdekeit.

Ezek után a közgyűlés közfelkiáltással másodalenökké Rimler Pál hercegi erdőtanácsos, titkárá Barrois Andor kir. erdőfelügyelőt, pénztárossá Kelecsényi Ferenc nyug. m. kir. főerdőtanácsos és ellenőrét Takács Zsigmond főpápszági erdőmérnököt választotta meg.

Választmányi tagokká választattak: gróf Csáky Károly, gr. Eszterházy László, gróf Zichy János, gróf Khuen Hédervány Károly, gr. Cziráky György, báró Tunkel Tamás, Gévay Wolf Lajos, Farkas Mátyás, Fekete Zoltán, Róth Gyula, peremartoni Nagy Sándor, Véssei Ferenc, Schmied Ernő, Fischer Colbire Emil, Sipos Antal, Vlaszaty Ödön, Horváth Miklós, Balás Emil, Szabó Kálmán, Kormendy Károly, Mayer Aurél, Tóth László, Hejji János István és dr. Ajtay Sándor.

A szavmzsgáló bizottságba bevaszaltattak rendes tagokul: Karácsony Sándor, Fiedler Jenő, Botos Sándor; póttagokként: Farkas Jenő és Imreh Dező.

A közgyűlés után a megjelent tagok ugyancsak a Royal-szálló külön nagyteremben mindvégig felszelen, igaz baráti kedvvel előtöltő társasvacsorára gyűltek össze, amelyen a lelkes felkösztöntések egész sorozata hangzott el.

Barrois Andor.

Zemplérvármegyei Keresztény Sajtóvállalat Sajtóhely könyvnyomdája könyvesboltja

minden az erdő- és mezőgazdaságban, ipari és kereskedelmi vállalatoknál használt nyomtatványt izléses kivételben, jutányos áron készíti.

Videki megrendeléseket győrsen, pontosan és lelkiismeretesen intézzük el.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBPPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Pálháza, Abauj-Torna vármegye.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóállalat könyvnyomdája
Sátoraljaújhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkesztő:
Onczay László

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő = 25,000 papirkorona.
Nem tagoknak 10 pengő = 125,000 papirkorona.

Kaán Károly

államtitkár, az állami erdészet vezetője, mert szolgálati éveit beteltek, — nyugalmába vonult.

Távózását a legnagyobb sajnálkozással kísérik.

Veszteség ez mindenképen, ha az ügyek éléről annak vonatkozásával teljesen ismerős, tapasztalt munkaerő távozik.

Azokban, ha valaki tudásának és alkotóképességének annyira tanujelét adta, mint ő, úgy kétszeres a veszteség és fájó, különösen azért, mert munkabírájának teljességében vált meg az ügyek vezetésétől.

Jelentőségében nagy, érdemes munkára tekinthet vissza. Az integer Magyarország kincstári erdőseinek gazdálkodását céltudatos, következetes munkával ő alakította át sz vezette be a tővön való eladás helyett a háziágos gazdálkodást, mely közgazdasági, de főként nemzeti szempontból bírt nagy jelentőséggel és vitte gyönyörű fejlődés felé a legszebb és legértékesebb erdeink üzemét. E munka keretében több száz kilométeres vasutat épített és kapcsolta be a nagy birtoktesteket a gazdasági élet forgalmába.

A szomorú végű háború e nagy munkát derékban törte ketté s mert annak színterét elvesztették, helyes értékelése csak kevesek megbecsülésében él.

A háború és az azt követő nehéz időkben vállalnia kellett — mint kormánybiztosnak — az ország fával való ellátásának gondját, mely nehéz volta mellett haladatlan és népszerűtlen megbízásnak bizonyult.

A békekötés folytán szomorúan megváltozott gazdasági viszonyaink helyes mérlegelésével a jövő fajsánségét megszűntető, az álló fásítását vette programjába, melyet nagy hozzáértéssel és felkészültséggel törvény alakjában tető alá is hozott.

Ezen legjelentősebb munkái mellett még sok, nagy koncepciója alkotását kellene felsorolnunk, ha tevékenységének krónikáisa és nem csupán méltatói akaránk ez alkalommal lenni.

Mégis azonban a kép teljességéért külön is meg kell említeni azt az értékes irodalmi tevékenységét, melynek beszédes elismeréseként a Tudományos Akadémia jutalmát, majd tagságát nyerte el.

Puritán volta, megközelíthetlensége a közudatban élt. Harcos embere volt a magyar erdészetnek, melynek érdekében a véletleges exponátá magát.

Visszagondolva csak az erdőbirtok vagyonválságnál és a földbirtokreform idején folytatott küzdelmeire — ahol egyéni súlyával is állta a harcot és védte

meg a magyar erdőgazdaság érdekeit — tudjuk őt csak igazán méltányolni.

Érős, szép törzsű, büszke koronájú tölgye volt ő a magyar erdészetnek s amikor bucsúzól teljes elismeréssel adózunk neki, hisszük, hogy ez a törzs hoz még termést s hogy annak magjából a magyar erdőgazdaság számára értekek fognak még életre kelni.

Felsőbb erdészeti szakoktatásunkról.

Engedje meg Onczay, hogy a „Magyar Erdőgazda” mult évi utolsó számában megjelent vizsvonalára egy-két szóval reflektáljak, mielőtt kívánságának megfelelően a csonkaország megmaradt magán erdőgazdaságait megtekinthettem volna és pedig azért, mert rajtam kívül álló okok miatt a közeljövőben erre — sajnos — nem igen gondolhatok és Onczay néhány — úgy vélem félreértésen alapuló — megállapítást szívesen elvetném.

Onczay első cikkében a szokottal lésebb hangu támadást ölsz válaszomban szőszint idézett mondatából véltem kiérezni, amely megállapítása „némi tuhájtottságot” maga is beismeri. És válaszomban főleg az volt a célja, hogy eme kijelentése túlzott voltát szászörv adatokkal kimutassam. Örömmel olvastam tehát Onczay vizsvonalában tett ama nyilatkozatát, hogy támadni nem volt szándéka és így készséggel felteszem, hogy cikkének néhány erősebben színezett megállapítása csak a vita hevében csuszott tolla helyére.

Téved Onczay, amikor úgy tünteti fel a dolgot, mintha én a mai főiskolai tanulmányrend feltétlen helyes s változtatásra nem szoruló voltáért szállottam volna síkra. Erre én nem is lehetek hivatva, mint, aki mindössze két éve — egyenesen a gyakorlati szolgálatból — kerültem a főiskolára. Azt hiszem többen is egyetértenek velem abban, hogy a főiskolai oktatás egészéssébe tétele egyetlen szükséges. Ezt a célt azonban nem jobb kötelező tárgyak beállításával gondolom elrendőnek, hanem éppen a tárgyainak megfelelő összevonalásával és csoportosításával, hogy ezáltal a ma, tantárgyainknak sokfélesége és nagy száma miatt túlterhelt tanulmányrendünk tehermentesítessék, egyszerűségebbé váljen, a kötelező tantárgyak óraszámja csökkenjen. Az erdőgazdaság egyes ágaiban való speciális továbbképzést pedig — sajnos — főiskolánknak eddig be nem vezetett nem kötelező (ajánlott) tárgyak beillesztésével gondolnám megoldandónak.

A tanulmányrend egyszerűségebbé tételére nagy fontosságú előrehaladást jelent a kormány és illetékes tényezőök bölcs belátása folytán a nem régi élelbeltepett új tanulmányrend, amely a szaktárgyak, műszaki és közgazdasági vonatkozású tárgyak

új csoportosításával az ezirányú kiképzést egységesebbé tette. De ez a lépés még nem jelenthet megállást.

Különösen az előkészítő tárgyak megfelelő összevonalásával — mint azt már előző válaszomban is jeleztem — lehetne kedvezőbb helyzetet teremteni, de sajnos, ennek utját állják a mai szűkös pénzügyi viszonyok és így e tárgyak nagy részét — céljainknak nem teljesen megfelelő csoportosításban és terjedelemben — hallgatóink a főiskola másik három fakultásának hallgatóival hallgatják együtt.

Részletre nem akarok kiterjeszkedni, csak arra a nehézségre utalok, hogy ily összevonalásnál különös figyelemmel kell lenni arra, hogy ezáltal a szaktárgyak, különösen a lecsökkentett órászámmal bíró műszaki tárgyak megértéséhez szükséges összes előismeretek megfelelő terjedelemben szőbiz jussanak.

A mai zsumorú pénzügyi viszonyok tehermentes állapot azonban e téren sem olyan sötét, mint azt Onczay látja. Nevezetesen az előkészítő tárgyak közül a mennyiségben órászámgyarapodást egyáltalában nem ért el, hanem csak az előbb egy szemeszterben előadott heti 8 óra osztaltot fel tisztán oktatási célból két szemeszterre, de a régi 6+2=8 heti órászám mellett. Az ábrázoló geometria II. részének újból való felvétele csak visszatérés az akadémiai tanulmányrendürendjéhez. A mechanikának mindössze heti egy óra gyarapodását az a körülmény teszi szükségessé, hogy mechanikai ismeretek nélkül a műszaki tárgyak egyáltalában nem érthetők meg, lévén minden legegyszerűbb műszaki műveletnek az alapja a mechanika. A fizika a régi tanrenddel szemben erős előtérést mutat, de ez csak annak tulajdonítható, hogy önálló erdészeti mechanika-fizikai tanszék hiányában e tárgyakat az előző fizika-elektrotechnikai tanszék nagy elfoglaltsága miatt az erdőmérnökök együtt hallgatják a bányá és kohómérnökhallgatókkal. És éppen ezen két tárgynak összevonalásával volna a műszaki vonatkozású előkészítő tárgyak órászámja csökkenthető.

A műszaki (nem előkészítő) tárgyak további órászámcsoökkentését nem tartom sem helyesnek, sem célszerűnek — különösen az Onczay által említett közép és kisebb erdőgazdaságokra való tekintettel addig, amíg a hazai erdőgazdaságok az előforduló kisebb mérnöki munkákat nagyobbrészt erdészeti személyzetükkel végeztetik. A vesztett háború folytán ország gazdasági válságba jutott, nagy adókkal sújtott erdőgazdaság csak úgy maradhat életképes, ha megfelelő műszaki berendezéseket a termelési és szállítási költségeket minél jobban csökkentve, minél nagyobb tőrárt ígyeklen s réven elérni és ezáltal az erdő győzelmezőségét emelni. Mert hiába a legkifejlettebb kereskedői érzék, ha a fogyasztóhelyre, vagy piacra szállított termékeket e

helyeken már óriási önköltség terheli és teszi versenyképtelenné.

Hogy újabb félreértésekre ne adjak alkalmat, elhelyül is kijelentem, hogy a jövődelemzőség fokozására nézetem szerint elsősorban megfelelő gazdasági műveletekkel kell törekedni és ezen cél elérésében a technika vívmányainak felhasználása csak hathatós segítő eszköz lehet.

Le kell utóbbi szövegem azt a tényt, hogy főtagyainak országos szükségesszerű lassu visszafordulást mutat, (i. e. a régi heti 9 órától hétre, illetve Onczay szerint a gyakorlati órákat is teljes egységgel számítva 19-ől 15-re) de ezzel nem azt mondtam, amit Onczay cáfolni igyekszik, hogy az őrszámcsökkenés egyúttal a tárgy előadásában is visszaesést jelentene. Mert hiszen éppen az egy munkakörbe eső ismereteknek egészen való tárgyálásában én is oly eszközt látok, amely az áttekinthető és gyakorlati alkalmazás nézőpontjából feltétlen előrelhaladás, de csak ennyiben.

Végül igen csodálkozom, hogy Onczay nem melltatja kellő figyelemre azt a messze kiható, nehezen megoldható szociális problémát, amely oklevelet szerzett ifjúságunk elé elhelyezkedése tekintetében torzysul. Örömmel kell tehát fogadnunk minden fórumgalást, amely végzett hallgatóink állásba jutását megkönnyíti, de különösen ma, amikor a hazai erdőgazdaság befogadó képessége igen csekély, az oklevelet szerzett fiatal erdőmérnököknek alig számbavehető hányadát tudja csak alkalmazáshoz juttatni. E tekintetben talán még vitatható volna az is, hogy éppen e súlyosan ránknehezded megoldatlan kérdés enyhítésére még esetleges kisebb áldozatoktól se rettenjünk vissza.

Evel részemről a vitát lezárom és arra kérem Onczayt, hogyha netalán a vitahevén én is elragadtattam volna magamat, szíveskedjék tudomásul venni, hogy senki, ellenkez véleményt valló szaktársaimat támadni szándékom nem volt, de még álláspontom helyességéről sem meggyőzni, hanem tisztán és nehéz és természeténél fogva mindig fejlődőben lévő kérdésnek más oldalról való megvilágításával hozzá akartam járulni csekély erőmmel az eszmék tisztázásához.

Modrovich Ferenc.

Egyesületi hírek.

1926. évi január hó 1-ével új előfizetést nyitunk 'Magyar Erdőgazda' 2. évi előfizetési díja: tagoknak . . . 2 pengő (25,000 korona) nem tagoknak . . . 10 " (125,000 korona). Tagdíj az 1926. évre 6 pengő (75,000 korona).

Tagsági és előfizetési díjak az egyesület folyószámlája javára a Magyar Államhossz Hitelezési Bank főközhöz Sátoralfajuhely fizetendők be.

Az egyesület ügyeit érintő levelezések *Schudlich Nándor* főördemérműnk, egyesületi titkár; a lapot érintő közlemények pedig *Onczay László* erdőtanácsos Sátoralfajuhely, Postafiók 60. sz. címre küldendők.

Az új alapszabályainkat a m. kir. belügyminiszterium 127323—1925/VIII. számú rendelkezés jóváhagyta. Most került nyomtatás alá a lapunk legközelebbi számával küldjük szét.

Az alábbi befizetéseket nyugtadjuk:

1925. évre.

Lippóczy Béla Diósgyőr 175.000 K., Fekete Zoltán Sopron 160.000, Vághó Lajos Jánk 160.000, Fodor Sándor Pálháza 160.000, Onczay László Viljuszputa 160.000, gróf Károlyi László Budapest 160.000, gróf Károlyi István 160.000, gróf Károlyi László titkársága 160.000, Török Miklós Gyönyög 128.000, Soós Károly Miskolc 50.000, Palla Zoltán Szilvássy 60.000, de Pottere Gerard Budapest 96.000, Kallivoda Andor Kecskemét 60.000 K.

1926. évre.

Borhy György Gyöngyös 64.000, Tomaszovszky Imre Budapest 125.000, Kostialik János Gödöllő 100.000, de Pottere Gerard Budapest 100.000, Szilvássy László Edelény 25.000, Jakóv Endre Kisbér 100.000, Vághó Lajos Jánk 100.000, Tornay Gyula Sajóvárvány 100.000, Nagy László Eger 100.000, Horváth Károly Zsid 125.000, Juhász Jenő Füzéradvány 125.000, Weinerdti Tivadár Sirok 100.000, Osvát Mihály Pálháza 100.000, Földváry Miksa Debrecen 75.000, Craus Géza Telkibánya 125.000, Kiss Ferenc Szeged 100.000, Bradofka Károly Pusztavacs 100.000, Bartha Dezső Cserépfalu 100.000, báró Waldbott Kelemen Tolcsva 100.000, Tamás János Tolcsva 100.000, Lux Károly Háromhuta 100.000, Bazsó Imre Erdőhórtai 100.000, Diósjenői uradalom erdőhivatala 125.000, Bárány K. Etele Baja 100.000, Szechenyi-Wolkenstein Ernő Bodrogkeresztúr 100.000, Pfeiffer Gyula Budapest 100.000, Beniczky Elemér Szoszuverpuszta 100.000, Tóth Bódog Szentdomonkos 100.000, Szklenszky Ferenc Diósgyőr 100.000, Rusz Dénes Rójtók 125.000, Kirchnopf Ernő Szombathely 25.000, Soproni Főiskola 100.000, vitéz Ujváry Géza Dunok 100.000, dr. Finkler László Pálháza 100.000, Fekete László Sopron 100.000, Defek Pál Mizerfa 100.000, Kallivoda Andor Kecskemét 100.000 K.

Köszönettel nyugtadjuk továbbá a következő adományokat: Tomaszovszky Imre Budapest 35.000, Horváth Károly Zsid 35.000, Fekete Zoltán Sopron 60.000 K.

Egyről-másról

szótt gondolatát olvashattuk Lippóczy Bélának e lap múltkorai számában, melyekben a többiek között magyarázatát kívánja adni annak, miért nem jöhetnek ki a gyakorlati szakemberek oly mérvű irodalmi tevékenységet, melyet töltök várhatni lehetne.

Ugy véletem, a Lippóczy által ismertetteken kívül vannak még egyéb — s talán mélyebbre hat — okok is, melyek ezen kérdés magyarázatához még kiegészítéssel felvehető.

Az erdőgazdasági tevékenységünket jelentő munkálkodásunk s a vele kapcsolatos megállapításaink, célkitűzéseink éppen a gazdálkodás élő voltánál fogva állandó bírálat s ennek folyamonyaként örökös fejlődésben áll. Természetes, hogy a bíráló észrevételek legfőbbjét éppen a gyakorlati erdőgazda van hivatalos szövegre hozni, mert hiszen neki van leginkább alkalma megfigyelni az erdőgazdálkodással összefüggő s hatásaiban fontos jelenségeket.

Ennek előfeltétele azonban a tudományos látás, tudományos megfigyelés és értékelés. Mindezek pedig alapos szakképzettséget kívánnak, mert csak kellő tudással vehet-

jük észre a többiek előtt még rejtetlenül álló dolgokat, csak annak alapján vagyunk képesek egyes okok felderítésénél helyesen mérlegelni s a tényállásokból a jövőre következtetni.

Főiskolánk a tudomány mai állása szerinti okeszerű erdőgazdasági ténykedéshez szükséges oktatókat megadja. Azonban a főiskolán nyert tudás csak alap, melyhez további önképzés kell és pedig kitaró, alapos. Éppen ez a legérzékenyebb pontja a tudomány munkásság hiányának, mert — tisztelet a kivételeknek — igen kevesen vannak még az is, kik elhagyva az alma mater falait, önmagukat tovább képeznek. Igaz, legtöbbszörre sem módja, sem ideje nincs meg az esetleg érdeklődőnek.

Ha a technikai részlet kizárjuk a munkakörünkbe eső tevékenységünknek — amelyek csak alkalmazott részével foglalkozunk s így tovább fejlesztése mások munkáiretbe tartozik — a szigoruan vett erdészeti tudományok, melyek egyedül vagyunk hivatalosabb művelni, oly nagyok és oly szoros kapcsolatban állanak egymással, hogy egy aránylag kis részének igazán a mélyébe betekintni, már egymaga sok időt és fáradságot igényel.

Ráadásul a nem nélkülözhető szakkönyvek közül nagyon sok az idegennyelvű. Tehát elsősorban nyelvismeret szükséges. A német irodalom ugyan már magában oly nagy, hogy abban csaknem minden szakkérdésre magyarázatot, vagy alapot a továbbkutatásra megtalálhatunk, de hát ki tanul meg a középsíkólabán oly jó németül, hogy e szakkönyveket olvashassa? mert keveseknek jutott osztályrészül az a szerencse, hogy azt otthon is elsajátíthatja.

S ha a szükséges nyelvet bírja is az erdőlátó szakember, nincs még a módja ahhoz, hogy a megfelelő könyveket beszeresse. Hisz egy tárgya vagy ismeretek tanulmányozásához már több könyv és tudományos folyóirat kell, már pedig egy jó könyv beszerzési költsége százezrekre jut.

Ha végig vizsgálgánk úgy a magán, mint az állami igazgatóságokat, hivatalokat, vajmi kevés helyen találunk csak egyet is az újabb, értékesebb irodalmi termékek közül; nem is szóva a külfödiekről.

Azoknak a különböző erdészeti egyesületeknek, melyek részben már régebben alakultak, részben pedig csak napjainkban születtek meg, minden szép és jó megtalálható programjukban, de vajmi kevés komoly törekvést mutatnak oly szakkönyvtárak felállítására, melyekből az egyesületek tagjai könnyű szerrel a továbbképzésükhöz szükséges szakkönyveket kölcsön tudnák kapni. Vajjon — főiskolánkat kivéve — hány helyre járatták a jobb külföldi szakfolyóiratokat? Azt hiszem, igen kevés azoknak a száma.

Egyes ember a tudományok mai állása és rohamos fejlődése mellett képtelen a szükséges szakkönyveket és utánfolyásokat beszerezni és kiegészíteni. Ezeknek beszerzése elsősorban a különböző szakegyleteknél, nagyobb magánérdőbirtosok hivatalainak, különösen az állami erdőgazdálkodásoknak lenne a feladata. A szakkönyvtárak hiányában látom legfőbb okát annak, hogy a magyar erdészeti szakirodalomnak oly kevés műveleje van. Pedig e szakkönyvtárak erdőgazdaságunkba a külföld által már eredményesen alkalmazott újabb erdőgazdasági elvek publikálásában, népszerűsítésében is jó szolgálatot tennének.

— **Megjelent a Főiskola évkönyve az 1924/25. tanévről.** Tettamanti Jenő rektor beszámoló beszédét hozza bevezető-képpen, amelyből az elmúlt iskolai év történetét ismerjük meg. Jóleső örömmel állapíthatjuk meg, hogy az új helyen való be rendezkedés jelentős lépéssel halad előre s hogy egy-évtől év kitartó s céltudatos munkájával pótolni lehet azokat a veszteségeket, amit a főiskola kényszerű menekülése folytán szenvedett. Az évkönyvben elhunyt professzorok — dr. Fodor László, Hermann Emil és Schelle Róbert — emlékének szentelt cikkeket után a főiskola szervezeti s ügyviteli szabályzatának, valamint szociológiai viszonyainak ismertetésével s a szokásos statisztikai adatokkal zárul az évkönyv.

— **Az alföldi erdőtelepítési szaktanács** 1925. évi december hó második felében tartotta meg rendezt üléseit. Ez alkalommal előlők Kaán Károly államtitkár bejelentette, hogy az *alföldi erdőtelepítéséről és a fásításokról szóló 1923. évi XIX. t.-c.* végrehajtási utasítása megjelent s ezzel a törvény elbe lépett, hazai erdőgazdaságunk pedig jelentős fordulóponthoz érkezett, melyet nem talált közleltetőn.

Az erdészeti igazgatás új szervezése során ugyanis az Alföldön szükséges erdészeti hivatalok ugyszólván már mind helyben voltak és eddigléle is egyenlőttek azt az utat, melyet az új törvény előir. A törvény végrehajtása szerint természetesen leg elsősorban azokra a területekre kell kiterjednie a működésnek, amelyek mezőgazdasági művelésre egyáltalában nem, vagy csak alárendelt mértékben alkalmasak. A csonka országának ez a területe mintegy 200,000 k. holdra tehető, amely területnek a kultúra részére való meghódítása hosszabb időre terjedő alapos munkáldotást jelent.

Ennek a munkának céltudatos előkészítése és átlatásztása képezi az alföldi erdőtelepítési szaktanács egyik főfeladatát.

Ezek után foglalkozott a szaktanács a *talajnedvesség* mérésének kérdésével. Mivel a különböző talajok nedvességtartalmának megismerése az Alföld fásítása szempontjából rendkívül fontosszággal bír, Pinkert Zsigmond és dr. Sávoly Ferenc szaktanács-tagok szakészri utasítást dolgoztak ki a jelzett és eddig ismeretlen adatok meghatározására. A szaktanács ezt az utasítást elfogadta és elhatározta, hogy az idevonatkozó méréseket mielőbb megkezdi a talaj különböző mélységeiből származó talajminták kiemelésére alkalmas talajlőrőt, valamint a kilyveréshez szükséges minél egyszerűbb művelést, de megbízható pontossággal mérlegel megsezerzi.

A *talajmegfigyelés* tekintetében megállapította továbbá a szaktanács, hogy Ny.-ról K. fele a szélességi körök irányában haladó öt vízszintes vanalban elhelyezett réteggel kutszorozalon felül újabbban beállított Ény.-DK. irányban haladó kutszorozatot a talajvízmegefigyelő hálózat a Duna-Tisza közén teljesen kiépült. A tisztántulú viszonykban ellenben a megfigyelő hálózatot legfőképpen a vasuti vonalak irányában még ki kellene egészíteni s ezért elhatározta a szaktanács, hogy ott még 25 új megfigyelő állomás létesítését javasolja, melyek a talajvízmegefigyelő állomások száma 125-re emelkednék. Az 1925. év folyamán észlelt adatokat az előző évekhez hasonlóan grafikonok szemléltetik. Ezekből kitűnik, hogy a talajvízszint az 1925. évben feltűnő eltéréseket nem mutatott, amihet mindenesetre az elmúlt hét csapadék hiánya is hozzájárul.

— A maximális és minimális vízállás között már több éven át tapasztalt erős különbséget tehát 1925. év folyamán nem lehetett észlelni.

Behatóan foglalkozott a szaktanács az *erdői vetőmagvak* származásának kérdésével is, mely mindenképen más elbírálást igényel, mint a mezőgazdasági magvak származása.

Az erdei vetőmagvakat két csoportba kell osztanunk és pedig az elegyítés, kísérlet és egyéb célra szolgáló, szóróvanosan előforduló és kisebb mennyiségben szükségelt magvak csoportjába, továbbá a szemelvelés és erősítés céljaira nagyobb tömegben szükségelt magvak csoportjába, ahová elsősorban a tölgy, cser, akác, erdei és fetekefenyő sorolható.

Előbbi magvak túnyomólag házilag gyűjtöttek. Ezért megvan a lehetőség annak, hogy mindenkor erőteljes fejlődésű, szép növésű, korosabb kifogástalan magfajta kerüljön, miáltal a származási hely, a fajtisztaság, a mag begyűjtése, gondozása, szállítása, csiraképessége és állami csemetekertekben való elvetése teljesen ellenőrizhető. A tömegmagvak beszerzésénél azonban, országunk és erdőségeink szánalmas megcsonkítása óta csaknem kizárólag a magkereskedő által behozott ismeretlen származású, nem egyszer selejtes arura vagyunk utalva. Kivánatos ezért, hogy ebben az irányban is oly eljárászhoz folyamodjunk, mely a fajtiszt, kifogástalan származású és csiraképességi magvak beszerzését biztosítja s ezért ezt a kérdést esetleg nagyobb uradalmaikkal és megbízható magkereskedőkkel karöltve államilag ellenőrzött magvak forgalombahozatala által meg kell oldani. Mindenképen célirányosnak mutatkozik az erdei magvakat nemcsak a származási helyre vonatkozólag, hanem az állaluk elért csemetekéti eredményét és ha lehetőségek, a kiültetett csemeték további fejlődését illetően is nyilvántartani.

Javasolja továbbá a szaktanács, hogy az Alföldön min eddig *bevált és közsérmere Jafajokon* kívül a nyárfafele tenyésztés terjedtsége több figyelmet és a kanadai nyár mellett a franciák által kitenyészett, úgy külaluk, mint fatömeg és faminőség szempontjából kiválóan igénykező Populus angulata cordata robusta és Peuplier suisse regénre (svájci nemesített nyárfa) elnevezésű fajokkal is kísérletezzünk. A gyomorfélék közül gyakori és bő gyümölcstermése, valamint fájának használhatósága miatt a Corylus avellana és a fává nővő Corylus colurna tenyésztése indokolt. Az Alföld fele hajló szelíd dombvidéken kiváló figyelmet érdemel a török meggy (Prunus mahaleb), mely okserzűben tenyészte, s a kisbirtokoknak tekintélyes jövedelmet nyújtana. Fejlődő gyümölcstermésűnk és a mezőgazdasági egyéb igényeinek kielégítése pedig a nemes fűzök tenyészítésének nagyobb mérvű felkarolását teszi szükségessé.

Az alföldi fasorok létesítésére nagyon sok fafaj alkalmas. Óvakodunk kell azonban a mezőgazdasági területek túlságos bearnyékolásától és ezért fasorok telepítésénél nem kizárólag erdészeti érdekeket vegyünk figyelembe és nem mindig elsőrendű törzsekkel szolgáltató fajokkal választunk, hanem hosszúvövedek tekintetében másod-, sőt harmadrendűekkel is elégedünk meg. Sok viszonylatban tehát a gyümölcsfafélék is sikeresen alkalmazhatók.

A cserje és bokorfélék tenyészéséhez főleg azokon a szikes területeken folyamodjunk, ahol a talaj bearnyékolása fák lételek biztosítani nem lehet, svagy ott ahol tanácskörmvetet kell befásítani és elsősvényeket létesíteni. Ily célra szikes területen alkalmazható a Tamaryx-félék, Prunus spinosa, Syringa vulgaris, Amora fruticosa, Symphoricarpa racemosa; elsősvények alakítására az Alföldön jól beválnak a Tamaryx-félék, Thuja orientalis, Maclura aurantiaca, gleditschia.

A kifizűztő tárgysorozatnak megfelelően ismertette ezúttal Marczell György meteorológiai intézeti adjunktus a Szeged mel-

— letti Királyhalmán az 1924. év, valamint a Hortobágypusztán az 1925. év folyamán végzett *szármegfigyelések* és mérések eredményét. Ezek a megfigyelések az erdőnek a szélességgel függőleges és vízszintes eloszlására gyakorolt hatásának meghatározására terjedtek ki. A mérések azt igazolták, hogy az erdőben a szélességgel függőleges változása az erdő sűrűségétől, a koronák, vagyis a lombosár fejteltésétől és a talajt börtő aljnövényszettől függ. Még ugyanis sűrű aljnövényszettel borított, átlagosan 180 cm. magas, felett koronájú tölgyfajlásban a talaj felszínre felett 10,70 és 140 cm. magasságban elhelyezett műszerek szélességet mértek, addig a talaj felszínre felett 300 cm., tehát az erdő lombosára felett 120 cm. magasságban elhelyezett műszer a normális, azaz a nyílt területeknek megfelelő szélességet mutatta. A hosszú és egyenes erdőzölék a szél áramlásának irányát nem változtatták meg, a domború és homorú erdősorok ellenben ± 180 fokkal térítettek el az áramlás irányát. A szélességgel vízszintes eloszlást meghatározó mérések legfontosabb eredménye, hogy a széllel szemben fekvő erdő a sűrűség és magasság arányában hatását az előtte megötte fekvő nyílt területen is érezteti. Ritka és alacsony erdőnél a hatás csekély, sűrű és magas erdőnél azonban igen lényeges volt. Az erdő előtt az azt alkotó fűzretek magasságának 3—4-szeres távolságban 10—15°/-kal, az erdőzölég közelében pedig már rohamosan csökkent a szél ereje.

Az erdőben igen lapos, majdnem egyenesen elhelyezhető exponenciális görbe szerint fogott a szél sebessége egy bizonyos távolságban elért minimum, mely sűrű és magas erdőben 15—20 ritka és alacsony erdőben pedig 150—200 mésterre jelentkezett az erdő előlész szélétől, míg azontul a szélességgel az erdő hirtelen szelég változalon maradt. A szél mögött fekvő erdőzölégben kélő szél sebessége a keresztmetszet hirtelen növekedése következtében hirtelen csökkent az erdőn kívül 15—30 méter távolságban lévő minimumig, ezután 100—200 méter távolságban lélt meglehetősen rohamosan, végül exponenciálisan lassan növekedett a normális szélességgel, amelyet az erdőn túl az erdő magasságának mintegy 50-szeres távolságban ért csak ismét el.

Az erdőtelepítés irányítása a szél erejének megőrtése szempontjából tehát igen nagy körültekintést igényel, de még nehezebb feladat elé állítja az erdősítőt, ha a biológiai és klimatológiai viszonyokra is ki kell terjeszkednie. Fontos volna tehát még az erdő szélszűrő hatásának tanulmányozása és a homokveres okozta károk elleni sikeres védekezés módjának a megállapítása.

Ezekután a püspökladányi kísérleti telepen eddig végzett munkálatok eredményeiről tárgyal a szaktanács. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a telep céljaira 550—650 k. hold kiterjedésű területet engedett át, amelyből eddig tényleg 198 k. hold lett különféle művelésre igénybe véve. A kísérleti területeken a talajművelés és erdősítés előtt pontos botanikai felvetel és talajelemzés történt, azoknál a területek térképeztek és a kísérleteket törzskönyvvelék. Különféle talajművelési és erdősítési móddal eddig 6-féle kísérletet végeztek, a talajjavítás részleges műveléssel, digózással és méziszappalással történt. Az eddig lefolyt egy év természetesen kevés idő ahhoz, hogy a kísérletekből minden kétséget kizáró, a gyakorlati életbe áttelhető eredményekről és tapasztalatakról leheszen beszámolni. Megállapítható azonban már az, hogy az erdőtelepítés a legkisebbet ott, ahol teljes talajművelés és talajjavítás alkalmaztunk és ahol az ültetések kapálással állptuk.

Némi támpontot nyulnak már az egyes fafajok megfásításával és a telepen elvetett kísérletek is, melyek a jövőben megbízható utmutatók ígérnek. Az eddig végzett munkáldotás általánosságban arra utal, hogy a kísérleteknél a jövőben a fűsúlyt a *gyakorlati kiültet gazdagság voltára* kell fektetni, nem mellező természetesen a tudományos kísérletezést sem.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBPPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Pálfiáza Abauj-Torna vármegye.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóvállalat könyvnyomdája
Sátoraljaihegy, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkesztő:
Onczy László

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő = 25,000 papírkorona.
Nem tagoknak 10 pengő = 125,000 papírkorona.

Sulyos problémája

a magyar erdőgazdaságnak az állami kezelésbe vett erdők — ugy a tulajdonost, mint a közérdeket kielégítő — gazdálkodása.

Amíg egyfelől a magánosok kezén lévő erdők konserválása érdekében Európa minden államán tulenő és már szinte egyoldalú szempontokból fakadó kormányzati intézkedésekkel találkozunk, addig legkiabálóbb ellentétként azt látjuk, hogy az állami kezelésbe vett községi, közbirtokossági s urbíri erdőkben minden törvényt s intézkedést megszufool s megszeényenítő pusztítás folyik.

Szerte az országban vízmosásos, kopár, vagy kopárosodásnak induló — fát csak mutatóba hordó — hegyoldalakat találunk ez erdők leg többje helyett, amelyekben — sajnos — fel nem tartíthatóan folyik e veszedelmes gazdálkodás tovább.

Nem a törvényt végrehajtókban, hanem magában a törvényben van a hiba.

A közös tulajdon természetében rejő veszedelemmel, a magyar közbirtokosság mentalitásával s ez erdők szétszórótt voltával — mely az ellenőrzést annyira megnehezíti — a törvényt nem számolt.

A közös tulajdon »Csáki szalmája«. Mindenki ur benne s fogyasztja — mérteken felül — annak javát, nehogy a másik részesnek abból több jutasson. Ehhez jön a magyar ember közöm-bőssége az erdő iránt, mely a jelen szükségletek kielégítésén, tul a jövő erdejével nem törődik.

A hivatalát ellátó erdőoszt kijelöli a vágásokat, de hogy azt mint termelik ki s hogy a vágásokon felül mi, mikor s mennyit visznek el az erdőből? azt ellenőrizni, vagy megakadályozni, nemcsak az erdők szétszórótt s tagolt volta miatt, de a megfelelő személyzet híján is képtelen.

A felújítás érdekében velneek csemetét, de hogy azt jól, idejében ültetik-e ki? s hogy azt tilos legeltetéssel mindjárt tönkre is teszi, arra ingerenciát gyakorolni, vagy azt megakasztani a hivatalos apparátus mai felkészültségben nem képes.

A birtokoságtól független, katonai fegyelem alatt álló, szakképzett erdőőrökkel ezeken a bajokon sokat lehetne

segíteni, de hogy e szomorú pusztítás meg legyen akasztható, a törvény alapfelfogásának megváltoztatására is szükség van.

Bár a magánjog és a tulajdon feletti szabad rendelkezés korlátozásának elvi ellenségei vagyunk, a közös tulajdon erdők kezelésénél, mert a baj már égetően veszedelmes, oly kormányzati beavatkozás szükségességét valljuk, amely ez elv sérelmét jelenti. A most folyó pusztítást minden áron meg kell akadályozni, hacsak a kopárok, a vízmosások, terméketlen területek számát továbbra is nem akarjuk szaporítani.

Mily ellentétek! Az uradalmi erdők gazdálkodása felett, ahol talán szükség sincs arra, tulteng az ellenőrzés; az állami kezelésük fentemített részénél pedig az ellenőrzés hiányossága következtében pusztul az erdő! Amíg az Alföldet — nagy helyesen — sáfátjuk s új erdőket akarunk — áldozatok árán is — teremteni, ugyanakkor a meglévőket pusztulni hagyjuk.

Oly kiabáló e kontraszt, hogy a kormányzat figyelmét nem mulaszthatjuk rá felhívni avval a kéréssel, hogy az erdőfenntartási törvényhez hozzá se fogjanak addig, amíg a helyszínen szerzett adatokkal ez erdők statisztikáját az erdőterület apadása, a talaj minősítése s fakészlete tekintetében össze nem állították.

Félünk, hogy e statisztika szomorubb képet fog adni, mint amire a legnagyobb pesszimizmussal számítottunk.

A kocsánytalan tölgyállományok természetes felújításáról

Az elmúlt évben hazánkban általában, de különösen Abauj- és Zemplénvármegyék „Hegyközében” a kocsányos tölgyesekben bőgéses, a kocsánytalan állományokban ellenben csak gyenge, szórványos makklermes volt és a termett ínlak is apró, fejletlen maradt.

A kocsánytalan tölgymakklermeseknek ez a kimaradása egyre aggasztóbbá válik. Hol a tavaszi fafogy, hol a nyári szárazság, vagy esős időjárás, hol pedig az állatvilág károsításai hiúsítják meg az erdőbirtokos bizakodó reményességét. Bátran állítom, hogy vidékünkön 10—12 év is elegendi, míg sikerül egy teljes makklermest kivárni; szórványos termés jó, ha minden 4—5 évben jelentkezik.

A makklermesnek ez a ritkasága nehéz feladat elé állítja az erdőbirtokost és erdőosztelt egyaránt, amidőn arról van szó, hogy a tölgy állományát sikeresen ujítsa fel.

Láthatjuk, hogy a fokozatos felújítás eddigi eljárásai mellett 1—2 szórványos makklermes nem biztosítja az állományok magról való felújítását; tapasztalhatjuk, hogy éppen a legjobb termőhelyeken egyre kisebb területek szorul e nemes fánem a talakodó gyertyán és az egyre terjeszkedő bükk elől, a meredek hegyoldalakon és gerinceken pedig a talaj megelőkészítése nélkül mennyire bizonytalan a természetes felújítás. Önkielentül is tehát felmerül az a kérdés, melyik jelenleg a felújítási mód, amely leginkább biztosíthatja egyrészt a tölgyállományok felújítását és uralmát, másrészt a talaj és faállomány állandó együttélését. Tudjuk, hogy a multban a tölgyállományok felújításánál általában a fokozatos felújító vágás 2 vágásos alakját, a vető-és tarolévágást alkalmazták leggyakrabban és a felújulás ideje nem terjedt felolduló szaknál tovább főleg azért, mert az volt az általános hit, hogy a fényenyés tölgyesemetek az anyafák beárnyékolását néhány évnél tovább nem bírják.

Kétségtelen, hogy találhatunk így módon magról feljutt nagyon szép állományokat, különösen ott, ahol a vetővágás makklermes évben történ, ahol gondoskodtak a talaj megfelelő előkészítéséről (pl. sertések behajtásával) és ahol a meglepedett fiatalok a sarjak elnyomásától gyakori tisztító vágásokkal védtek.

A legtöbb esetben azonban — így sajnos nálunk is — a fokozatos felújítás fenti módja nem volt alkalmas magról kelt állományok létesítésére. A makklermes évek ritkasága miatt és az üzletvétel megálpított rövid kihalászási idő alatt ugyanis a nagyobb kiterjedésű tölgyállományokban nehéz volt a használatokat úgy beosztani, hogy a vetővágások kivétel nélkül makklermes évekre essenek és így megtörtént nálunk és másutt is, hogy a vetővágásokat korábban állították be, aminek legelőbbször az volt a természetes következménye, hogy a vágások területét ellepték a gyomok és gyomfák és ha utóbb be is következett a makklermes, az a felújításra jórészt elvezett és a magról kelt csemete helyeit a sarjak kerültek uralomra.

Ez az eredmény a multban, a cserhántás fénykorában talán kielégülhetett az erdőbirtokosokat, ma azonban bizonyára fájt szívvel nézik a fejlődésben megakadt 70—80 éves korban öregnek mondható sarjól ujult szalárdok.

A háborus évek előtt, mint hazánkban a legtöbb helyen, úgy nálunk is megpróbáltak a fokozatos felújító vágás időtartamának meghosszabbításával és amint

az eddigi eredmények mutatják, a lapályok, lankásabb hegyoldalak elgyetlen telgysesei elég szépen nyultak fel azokon a helyeken, ahol az előtörő sarkjak uralomra jutni nem engedték.

A meredek hegyoldalon és gerinceken, ahol a nap heve hasznosítja a talajt, a gyér lombot könnyen elhordja a szél és ahol a fűvesedés korán beövetkezik, ott bizony a használatok idejének kitöltése egyedül célszerű nem vezetett és csak azt eredményezte, hogy az állomány későbbi kihasználása a közelítés folytán a lejjebb megtelepedett fiatalos veszélyeztette. E gyengébb termőhelyeken a talajnak a makk befogadására való előzetes megmunkálása el nem kerülhető, sőt a legtöbb esetben a mesterséges alátelepítés is szükségessé válik.

Egyes felügyelőállományoknál a fokozatos felújítás az árnyéktűró fajoknak (bükk, gyertyán) kedvez és ha nem törekszünk tisztító, ápoló vágásokkal a tölgy védelmére sietni, az árnytűró fajoknak kerülnek uralomra. Különösen ott reménytelen a helyzet, ahol az árnyéktűró fiatalos a tölgy rovarára már a felhasználókat megelőzően megtelepedett.

A fokozatos felújító vágás fejlettebb módjai az egyenlően megbontással dolgozó csoportos és szegélyező felújítás Kaán, Bund és különösen Róth beható ismertetései és előadása nyomán nemcsak közismerteké váltak a szakemberek előtt, hanem hazánk több erdőgazdaságában alkalmazásban is vannak.

Kétségtelen, hogy mindkét eljárás házi-ágos kitermelést, gyakorlott erdei munkásokat és az erdőnek áldozatokkal járó feltartású teszi szükségessé, de ezen áldozatokkal szemben állanak az erdőtalaj termőképesség állandó fenntartásának, a természetes felújítás biztosításának a nagyobb vastagsági növekedés folytán az erdő fa-készlete gyarapodásának meg sem bécülhető előnye.

Ezen eljárásokkal sikerül elejét venni a vágásterületek elfűvesedésének, amely a fokozatos felújító vágásnál ritkán volt elkerülhető és a hosszú kihasználási idő alatt több makktérmett lévén, a természetes felújítás is biztosítható. Van azonban a csoportokban, vagy szegélyekben pedig, ahol régebbi mulasztások, vagy egyéb okok miatt a természetes felújításra nem számíthatunk, a mesterséges alátelepítést gyengébb termőhelyeken árnyéktűró fajok behozatálát is könnyebben eszközölhetjük, mint azelőtt az egész vágásterületen.

A csoportos felújító és taroló szegélyvágásokkal elegyes állományokban is biztosíthatjuk a tölgy uralmát, sőt lassan lassan visszaserethetjük a gyertyán és a bükk által elhódított területeket. Ezen jobb termőhelyek alátelepítésére kiválóan alkalmas a slavoniai eredetű kocsanyalan tölgy, amely sárvári kísérletek szerint jóval szebb fejlődési útra lép.

A slavoniai kocsanyalan tölgy beszerzése — tekintve, hogy a földművelésügyi miniszter 1926. évi erdősítésre jelentékeny mennyiséget kötött le — ezidőszent nem nehézbe nem ütközik. *Schudich Nándor.*

Egyesületi hírek.

1926. évi január hó 1-ével új előfizetést nyitunk. „Magyar Erdőgazda“ évi előfizetési díja: tagoknak 2 pengő (25,000 korona) nem tagoknak . . . 10 „ (125,000 „ Tagdíj az 1926. évre 6 pengő (75,000 korona).

Tagsági és előfizetési díjak az egyesület folyószámlája javára a Magyar Államias Hitelbank fiókjaikhoz Sátoraljaújhely fizetendők be.

Az egyesület ügyeit érintő levelezések *Schudich Nándor* főerdőmérnök, egyesületi titkár; a lapot érintő közlemények pedig *Oncaj László* előtanácsos Sátoraljaújhely, Postafiók 60. sz. címre küldendők.

Alapszabályaink kinyomatásával meg nem készültek el, így azok szétküldése egyelőre elmarad.

Tag- és lapdíj előfizetés címén befolyt az 1925. évre: Kolba Róbert Diósgyőr 160,000 K, Terray Gyula Miskolc 50,000 K, Nagy József Miskolc 150,000 K, Magyarországi Faért. Hivatal Budapest 30,000 K, Schmotzer Gyula Parasznya 80,000 K, Nagy József Miskolc 10,000 K.

Az 1926. évre: dr. Saad Andor Diósgyőr 100,000 K, Buchalla Jenő Füzérkomlós 100,000 K, Szilvássy László Edelény 75,000 K, báró Waldbott Frigyes Sátoraljaújhely 100,000 K, Ferenc bajor kir. herceg erdőhivatala Sárvár 125,000 K, Győri erdőgazdaság Veszprém 40,000 K, Czillinger János Budapest 25,000 K, Schmotzer Gyula Parasznya 15,000 K, Schudich Nándor Füzér 100,000 K, Nagy József Miskolc 100,000 K, Kachelmann Ottó Diósgyőr 100,000 K, Medrovich Ferenc Sopron 100,000 K, Velics Gyula Diósgyőr 100,000 K, Keresztyess József Putnok 25,000 K, Surlánszky Kálmán Szikszó 100,000 K, Nagy Zoltán Diósgyőr 50,000 K.

Adomány: Ferenc bajor kir. herceg erdőhivatala Sárvár 35,000 K.

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

A Magyar Erdőgazda lapjain hosszú idő óta persze egy parázs, de azért kollégialis hangon folyó vita arról, hogy főiskoláncan a műszaki tárgyak tultengése miatt jut-e elég idő az erdőgazdasági tárgyak kellő részletességgel való előadásához. Tiszteletreméltó, ismert nevezet hangzottak a vita élén, én nagyon természetesen csendesen figyeltem s hogy most beleszólok, az se legyen szerénytelenség. Ugy hiszem jogosan szölok, mert az erdőmérnöki kar tanulmány részének érdekében majdnem azt is merném mondani, hogy nevében beszéljek, ha éppen megbízás nélkül is.

Az eddigi vita magas szempontokból nézte a dolgokat: az erdőgazdaság különböző szempontjából. Én lejjebb szállok egy fokkal s kollégialis szerettel kérem, nézzük csak a dolgot a magyar erdőmérnöki kar fájón szomorú szempontjából. Mert alig hi-

szem, hogy akada más szak, melynek tagjait annyira megalkotta volna az utolsó pár év vihara, mint a miénket s ha az eddigi vitázók szempontja *magasabb* is, én bátran tolom előtérbe az enyémet, mert ez aktualisabb.

A helyzet *kari szempontból* ez: Erdőnk alig van, az erdőtervény 17. §-a alá első erdőnk még kevesebb van, erdőbiztosítvány kicsi híján annyi van, mint a régi nagy ország határai között volt, ezeknek a számtal pedig évről-évre nagyobb mértékben szaporítja a főiskoláról kikérülő fiatal generáció, mint amilyen mértékben aszapszja az öregek között sarlózó halál.

Kegyetlen igazság, hogy a mai helyzetből csak a halál évtizedes pusztítása után fejlődhetik ki az egyesüly erdőterület és erdőmérnöki kari létszám között. Nyilvánvaló és közsímet, hogy az elhelyezkedési lehetőségek a legrosszabbak, tehát nem sokat kell bizonyítani, hogy szakmánk jelenleg meleg fészke a szellemi proletariátusnak. Ne tessék félreérteni, nem balsevizmura gondolok! Ezek, ha egyáltalán szakismeretek alapján akarnak existálni, kénytelenek mérnöki tudásukat előszedni. És jaj nekik, ha ebben nem tökéletesek; megöli őket a konkurencia. *Tehát legalább addig, amíg a fentemlített egyensúly helyre nem áll — ami 25–30 év előtt nem lehetett — a műszaki ismeretek nem hogy megnyírható természetben, de meggyörszödem szerint kibővíthető, szigorú gyakorlatokkal támogatva adandók elő a főiskolán.* Nem az erdőgazdaság, de az erdőmérnöki kar érdekében.

A helyzet diagnózisához, mint súlyosbító tünet csatlakozik az erdőgazdasági szakiskola kérdése. Ezt is magas szempontok figyelembevételével szervezték és kári serelem lett belőle. A Nagymagyarországot annak idején ellepő u. n. cseh jágerek kiszorítására szánták egy nagy reményekkel tett időben és a ma reménytelenségében az erdőmérnöki kar kényerét tették véle feketébbé. Távoll áll tölem, hogy ez új magyar erdőzypustú támadaj, bizonyára kötelesestgúdos az és nehézsorsu, de a helyzet képe nélkülök nem teljes. De amíg Esztergom ellátja a rongyos magyar erdők erdészekkel, addig *alighanem úgy lesz helyes, hogy Sopron esztergomi gyakorlati mérnököket neveljen.*

Nem érdemelém, hogy erdőmérnök legyek, ha az erdőgazdasági funkciókat lebecsülém. Fontosak, roppant fontosak, az erdőnk életébe egyedül sullyal esők azok, hanem az az egy igen nagy baj van, hogy semmiféle iskolában nem sajátíthatók. Minden más felfogással szemben erőm meggyőződés, hogy az iskola által elérhető *legmagasabb eredmény é téren a helyes erdőgazdasági gondolkodás; és az oktatás a gazdasági funkciók itt és ott található típusainak szélesre épített rendszerét, mint dogmát fogadtatja el a hallgatókkal, sémát erőszakol az életre és nem tudományt ad az életbe lépőknek utra valóul.* Tessék csak Róth professzornak az Erdészeti Lapokban az erdőművelésnek bár fontos, sőt legfontosabb részéről, de mégis csak töredékről megjelent cikkét elolvasni, ahol az erdő-

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

alakok s vágmódok nomenklatúráját adja. Az csak nomenklatura! Szent Hubertus, vagy kit neveznek az erdészek védszentjének, könyörüljön meg azon a szegény hallgatón, aki — mint a kukac a sájtja — beleássa magát abba a bonyodalomba, amit az a nomenklatura takar. Mert az rettenetes és végérvénytelen bonyodalom, ami a rendszer továbbépítésével még nő. És nem is lehet más. Egy elv kivétel, míhelyt a megdöbbentő változatosság erdőségekben alkalmazásra kerül, azonnal ezer variációra esik szét s aki dogmát hozott magával, az csak balsikert érhet el előszedett szemájával. Isten mentsen, hogy Róth professzor bántam, akire adjunkat korából a kisibelyi csemekertből emlekeztem és szívesen emlékszem; nem hiszem, hogy ő ne a lényegre fektesse a súlyt. Csak az jár az eszemben, hogy a technikai tárgyak redukálásával nyert óratóbbel könnyen okozhatja ennek a rendszernek a további részletezését s akkor aztán csakugyan elvész a lényeg s a fától nem látjuk az erdőt. Mert hogy milyen furcsaságok történhetnek a részletes szakoktatás címe alatt, velem együtt végtel kollektívra hivatkozva időzem aranyos humor barátunk Szabó János mondatát, aki az erdőrendezés II. részét „Rubriklehere, rovaltan” néven nevezte. És jogosan! Mi akkor az üzemtervi nyomtatványok leírészt a szó legesunyább értelmében bemaóultak, különben le nem vizsgálhattunk. Pedig a rendezés nem is utolsó az erdészeti tudományok között és most már határozottan tudjuk, hogy sokkal hasznosabb dolgolt is véghez tudtunk volna, egy szemeszer rendezési óráin, mint kézen vásárolandó nyomtatványok bemaólását. *Hitem szerint van mód a főkisoldán helyes anyagbeosztással mindent előadni, ami fontos, anélkül, hogy a technikai tárgyak rövidséget szenvednének.*

Különben az erdőgazdaságok szempontjából kifejezetten károsnak látom a technikai tárgyak háttérbeszorításának tendenciáját. Járjuk be a maradék ország gyászos erdeit s kevés kivétellel devasztált területeket találunk ut nélkül, a legprimitívebb technikai berendezés nélkül, épületek, sokszor térfépk nélkül; magyarul mondvá úgy, ahogyan az Isten megteremtette s aztán az ember tönkre tette. Ha még hozzávesszük, hogy a mai gazdasági viszonyok között az erdő jóvelmezősége sokszor kizárólag technikai okokon fordult meg, bátran kérdem: *hol van még ország Európában, ahol annyira szükség van az erdőtiszt technikai tudására, mint éppen nálunk.* Egy gazdasági szempontból kifogástalan erdő megbirja, hogy drágán megfizetett idegen vízje bele a technikai kultúrába, de ami tönkrettel, silány, rongyos erdeink nem. Az, hogy itt-ott a kincstári, vagy más nagybirtokos házi építkezései nem úgy sikerültek, ahogyan vártak, nem azt jelentik, hogy túl sok volt a hozzá való technikai tudás, hanem azt, hogy még több technikai tudást kell megkivánnunk erdőtisztjeinktől.

Célunk mindenesetre erdeink újatérmetése és jó jóvelmezősége. Ehhez elkerülhetetlenül szükséges a technika. Tehát: redukáljuk a főkisoldán a technikai tárgyakat, ha erdeink mai jóvelmezősége kiéleget. Ha nem elégít ki, ha nagyobb jóveldelemre reflektálunk, tessék nagyobb technikai tudással rendezni be erdeinket. Nem

elég, ha az erdőtiszt ellenőrizni tudja a „vállalkozót”, nem elég, ha ócska kataszteri térképekre fel tud mérni egy-két vonalat, sőt az sem elég, ha háromszögéssel s csalakozó mérreisel precíz munkát tud végezni. *Végeznie kell ezt gyorsan és olcsón!* Olcsóbban, mint egy erre vállalkozó mérnök! Ehhez pedig az kell, hogy a főkisoldár már gyakorlattal kerüljön ki a fiatal erdőmérnök. Én a magam részéről *legszevebben látom a főkisoldán a technikai tárgyak gyakorlati órászámdán emelését.* Mert a technikai képzésnek nem vastag logaritmustáblákba való temetkezést jelent, hanem technikai gondolkozást, ez még semmi egyebet, mint a kiütözött feladatnak a legolcsóbb, legróvidebb s legmegfelelőbb után és eszközzel való elérését. Legyen szabad ezt egy példával megvilágítanom s ne legyen bűnöm, hogy magam leszek az egyik szereplője. Az eperjesi állami építészeti hivatal mérnöke J. D. éveiki traszizort egy utat Róna és György-földe között, számtalan szerpentinával, magas bevágás és feltöltés sorozatával. Természetesen theodolit felméréssel és precíz színtezéssel, amivel az Álpök közt vasutat lehetett volna kiűzni. Kirendelt közunka hónapokig építette s végül mint drágasága miatt kivihetetlen vállaalkozás abbamaradt. Háboru volt, katoná voltam akkor. Egy alkalommal a felsővízközi főszojlabró előmutatva a halommá nőtt tervet, hossz és keresztmetszeteket, megkért, keressék valami megoldást. Kimentünk a terepre. Egy Boose-féle lejtőmérvel két nap alatt elkészült az új trasz, az utána következő héten közmunkával elkészült az út. Igaz, terv legalább papíron, nem volt, de nem volt szerpentin se, bevágás se, feltöltés se s a „közégsé” ut megközelítőleg 4% lejtéssel mégis elkészült.

Ha a főkisoldár kikérlet erdőmérnök szeme előtt az a papírtömeg lebeg, ami egy nagy-szabásu terv kivitelét tényleg megelőzi, holott az ő feladata egy kis erdei vasut építése talán, egészen bizonyosan rossz vállalkozó lesz. Tudomásom szerint ezt a hibát lehet megtalálni a kincstári vasutépítkezéknél is, amikor a tervezést olyan minuciózitással végzik, mintha egy pörgettyűt egysínű vasutat építenének. Ebbe a hibába az a mérnök, aki a technikai gondolkodást magába szívta, sohasem fog esni. De ezt csak gyakorlat után lehet megszerezni s ha az előadás nem akarja a zsemlere feladatokat — amikhez sokszor alig kell ceruza — a matézis misztériumával s a óriási kigyóvá növő képletsorozatokat fojtogatásával ijesztővé tenni. Mindezek után állítom, hogy az erdőgazdaság körében végzendő összes építkezések házilagosan, olcsón való végrehajtására, ezen a révén az *erdőgazdaság jóveldelemének fokozására szilkséges a főkisoldán a technikai ismeretek intenzívebb s főként gyakorlatibb tárgyalása.* Hogy ez érdeke a karnak is, melynek tagjai ide s tőrae alig fognak erdészeti alkalmazást találni s ahelyett egyre jobban a mérnöki praxis kultúráására kényszerülnek, azt bizonyára mondanom sem kell.

Egy-két, talán rendszertelen gondolat csak ez abból a tengernyi sókból, amit a vita bennem keltett. Nem azért mondtam el őket, hannah én is vitázni akarnék, csak éppen figyelmeztetni akarom a harcolókat, hogy van még más szempont is, ami a vita

menetét befolyásolhatja. Sőt én szerényen, igénytelenül úgy vélem, hogy ebben a szomorú pillanattban talán az általam felvetett, egyebékként Modrovich utolsó cikkében is érintett szempont a fontosabb.

Tessék talán gondolkozni felőle.

Boldogköváraija, 1926. február 14.

Kollegiális üdvözléssel:

Bély Sándor
urad. Iserdómérnök.

A vadtenyésztésről.

Bizonyára minden vadásznak legfőbb vágya, hogy vadászterületén minél több vadban gyönyörködhessek és a legfőbb vadász arra is törekszik, hogy a lehetőséghez képest minél nagyobb számú vadat ejtsen zsákmányul.

Vonatkozik ez természetesen főként a kisdvára.

Már-már hegedő szelét tépnék fel, ha a vadnak néhány évvel ezelőt láított eszelen pusztításának szomorú emlékét felidézném és felesleges munkát végeznék, ha a pusztulás felett sopánkodva, tetlenül tekintenék a bizonytalan jövőbe.

E téren is celtudatosan kell cselekedni, ha a kívánt sikert el akarjuk érni.

A kísérletezésnek, tapogatásának ideje elmúlt.

Minden lépés határozott megfontolásból fakadjon és a megingathatatlan tapasztalat az alapos elméleti tudással karöltve járjon el, hogy-vesztéses nélkül mielőbb elérhető legyen a kívánt cél.

Nemcsak a kezdő vadásznak, hanem a tapasztalt tenyésztőnek is sok kellemes percet és számos jó tanácsot fog nyújtani annak az értékes könyvnek az elolvasása, mely a világítéri német könyvkiadókállatnak, a berlini Paul Pary cégnek kiadásában a minap megjelent és mely egy hosszú vadászati mult értékes tapasztalataiból lesztört alapos elméletnek és számtalan jó tanácsnak gazdag tárháza.

Jó magam éveken át kerestem az első kiadásban teljesen elfogyott könyvet, melyt a cég sokáig unsozlására most második kiadásban bocsátott közre.

Hegendorf, a kiváló szerző könyvének második kiadásában nemcsak az újabb tapasztalatokkal gazdagította művét, hanem az őze vonatkozólag egészen új fejezettel egészítette át ki és nem csupán a bérelt vadászterületek leromlott állapotának javítására nézve ad okos utbaigazításokat, hanem a vadászterületek tulajdonosait is ellátja célszerű tanácsokkal.

A tartalmára vonatkozólag tájékozást nyújtanak az elevenen megírt fejezetek alábbi címei: a török és csapdák; a kóbor-kutya és macska, a róka, borz, nyest, menyét stb. fogása; a mérgezés; a vad nyomiseremete, a ragadozó madarak fogása, az uhural való vadászat.

Azán részletesen a fásán, fogoly, nyúl és őz tenyésztéséről, gondozásáról, óvasát tárgyalja.

Majd a vadkárokról és vadlegről, a vadgazdálkodásról stb. szól.

A kitűnő papirosa nyomtatott, 75 képpel díszített, izléses vázmosítású könyv, melynek címe: „Die Hebung der Niederjagd in Pacht und Eigenjagdrevieren”, Verlagsbuchhandlung Paul Pary-nál kapható (Berlin, SW. Hedemann-strasse 10.) és ára 9 márká. F.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBBPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Pálháza Abauj-Torna vármegye.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóállalat könyvnyomdája
Sátorajauhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkesztő:
Onczy László

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő — 25.000 papirkorona.
Nem tagoknak 10 pengő — 125.000 papirkorona.

Nézzünk szét

a magyar erdőgazdaság aktuális kérdései között. Jobb azokat szemre venni, mint hallgatni róluk. A gazdasági viszonyokat befolyásoló körülmények folyton változnak. Azokhoz alkalmazkodnunk kell, sok esetben pedig elbűk vágni, mert máskülönben az események tehetetlen játéka leszünk.

Az új erdőtvörvények alapját képező »Erdőfenntartási törvény« az, amelyről mint hiányzóról először kell említést tennünk. A falak, a tető, mind kézsek, a fundamentum — hiányzik. Az új törvények — míg az alapörvény nincs meg — erőtlenekek s voltaképpen fonák helyzetet teremtenek. Azt a bizonytalanságot, mely az erdészeti közigazgatásban ennek következtében előállt, meg kell szüntetni.

Minden tudást s erőt próbára tevő feladat lesz az, mert visszajáról kell megismerálni a legfontosabbat, szövelve avval a megköthetőséggel, melyet az új törvények jelentenek; továbbá az ellenfelet felfogást valló szakemberek állásfoglalásával is.

Ez azonban nem lehet ok arra, hogy az alapörvény időtlen-időkig várasson magára, mert akkor a meglévő falak hamarosan szét hullanak és túl sokat fognak maguk alá temetni abból a csekély valamiből, amit ma magyar erdőgazdaságunk nevezünk.

Ez alapörvénnyel vár megoldásra — de egészen új nyomon s elevenbe vágó erélyes intézkedéssel — az állami kezelés, közös tulajdonú erdők ügye is.

Sürgős az erdőbirtokhiél végleges megoldása. Örömmel üdvözöljük e törvényt megszületésekor, mert az helyes elgondolásból s való szükségéből fakadt. Megjegyeztük azonban akkor, hogy a realizálása nehézségeket fog ütközni, mert a gyakorlati vonatkozásában az nincs teljesen megoldva.

E törvény nyomán megindult vita sok helyes, életrevaló eszmét vetett fel. Ezek pótlólag való beállításával a cél el lenne érhető, de sokáig ezzel se várjunk, mert a rossz életfeltételek között

vergődő magyar erdőgazdaság tulságosan megcsinylené az.

Ugyanígy panasolhatjuk el az importja forgalmi adómentességét, mely miatt érthetetlenül s igazságtalanul szenved a belföldi termelés. A külföldi fa kedvező helyzetében piacot-piacra hódít; a belföldi termelő pedig adót-adóra fizetve árúját nem tudja eladni, mert az kormányzati intézkedéssel lett versenyképtelenné.

Nehéz helyzetbe hozza a magyar fatermelőt a Máv. tarifapolitikája, mely nem számol az ország megcsönkítése folytán előállott adott helyzetet.

A belépő állomások kedvező fekvése következtében az idegen fa a belföld nagy fogyasztó gépcőntjaira olcsóbb fuvarfértellett jut el, mint a periferián fekvő magyar birtokokról, melynek leg-többje a helyiérdeklő vasutak tört tarifájával is meg van nyomorítva.

Amíg a cseh s román vasutak a fának előnyös díjszabást adnak s a tarifák egységesítik — hogy exportjukat minél előnyösebb helyzetbe hozzák — addig nálunk ezt a kötelező támogatást a helyes közlekedési politika iránt érzékellen Máv.-nál nincs, aki kivívja.

Folytathatók a sort az erdőgazdasági birtokpolitika s a vele kapcsolatos »Országos Erdei Alap«-pal, a főiskolai szakoktatás reformjával, de talán túl sok lenne, ha minden bajunkkal, igényünkkel egyszerre jönnénk elő.

Fontos, nagy horderejű kérdések ezek. A jövőnk, az existenciánk függ ettől, hogy időre s a mi a fő, helyesen nyerjenek megoldást.

Lejtőn.

Minden szak e sáros, gömbölyű földtekén félteve őrzi érdekeit. Nemrégén láttuk csak, hogy még drótostóljaink is mozogódtak, nehogy betolakodott idegenek kontárkodjanak iparának berkeiben. Egyedül mi vagyunk önámított nagyságunktól annyira elkapatva, hogy nem vesszük észre, vagy talán a csendes béke jóleső nyugalmának kedvéért nem akarjuk észrevenni, miként töredezik egy-egy tégladarab épületünk falából.

Odáig már felvergődünk, hogy öreg főiskolánkat immár egyetemi rangban emlegetjük. De hogy a közelet is a megfelelő súly és tekintéllyel respektálja-e álláspontunkat s állapotunkat, ezzel nem foglalkozunk. Pedig a valóságot hiába gondoljuk bármiféle helytálló elméletekkel, tudományos értekezésekkel a fátyol mögé rejtani, észrevélné tenni, az élet a legsűrűbb ködön is keresztül világít. A kérdés elbírálásánál nem az a döntő, hogy mit gondolunk mi, magunkról, hanem, hogy mások mit tartanak rólunk!

A közelmúltban láttuk, hogy egy terv szerint kezelt erdőbirtoknak költséges fásítás nyomán keletkezett s még vágásra éretlen fiatalosát a közíg. hatóság — nem is hederítve a kezelő erdőtiszt óvására — védőtölések anyagúll kivágatta. Vagy egy más esetben a földbirtokreformban eljáró bíró, a földmivélségi miniszter által delegált központi erdészeti szakértőjének (tisztán erdőbirtokról lévén szó) beadott véleménye teljes figyelmen kívül hagyásával, a gazdasági szakértő véleményére volt csak kíváncsi.

Az elmúlt év vége felé pedig megtörtént az a még érdekesebb eset, hogy a vadászati ügyeket átsétáltatták a — lötenyészeti ügyosztályba. Holott köztudomás, hogy az erdőmérnöki főiskola foglalkozik egyedül a vadászat tárgyának modern — az elméletet s gyakorlatot egyaránt kielégítő — oktatásával. Tény, hogy nincs könnyebb, mint a vadászati ügyekben szakértőt találni. Akinek sikerült pár tuat apróvadt vasárnapi kimenőin lepuskázni, az már csaltalan szakértő; aki pedig oly szerencsés helyzetbe került, hogy szarvasbőség idején, egy ügyes vadór vezetéssel mellett egyiket bikához jutott, az már mint országos tekintélyt ké s követel szerepet a vadászati közélet irányításában.

Hangszulyozni kívánom azonban, hogy megjegyezzünk a világrt sem akarnak a legparányibb részben sem bírálóak, vagy pláne leközicsnylők lenni a lötenyészeti osztály akon — előttem amugy is teljesen ismeretlen — illusztris tagjára, kinek kezébe most a vadászati ügyek kerültek. Annál kevésbé, mert elismerem, hogy a vadászat tudományát — csak úgy, mint bármely egyébét — szorgalmas önképzés s folytonos gyakorlat utján is el lehet sajátítani. Csak tollam hegyére tolokodik a kérdés, hogyha a mezőgazdaság jobban érti az erdészeti s a lötenyészési a vadászatot, mi célból tartjuk fenn erdőmérnöki főiskolánkat? miért tanítjuk ott az erdőgazdaságot s a vadászati ismereteket? Miért, ha az ott végzett tisztjeink tudásának az élet fontosabb

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

szakkerdesei elbírálásánál semmi súlya, eredménye nincsen?

A jogász — tudvaleg — mindenhez ért, de épp ezért, mint az ezermester, szakmáján kívül semmit sem tud. De a viták esetén ellenvéleményt még csak nem is ír. Az a jogvégezten pedig, aki egy teljesen primitív s a józan észsel is könnyen elbírálható jogi kérdéshez merne hozzászólni, örökös gúny tárgya lenne. A mi pagonyinkban — uti figura docet — nem a szakemberek szava a döntő; a vadászati ügyek átszátolásával pedig engedjük hivatalosan elismertetni, hogy szakmánk e részéhez nem értünk.

Lehet ezen gondolkodni!

El tudom képzelni, hogy központunkba véletlenül egy vérbeli vadász nem került s hogy az íróasztalnál töltött egy, vagy több évtized alatt a tanultakat is el lehet felejtetni. De azt már semmiképp se tudnám aláírni, hogy más szakon aránylag több s alaposabb tanultságú vadász lehetne találni, mint az alma materünkől kikérültek között. Ha tehát véletlenségből képezt it izig-vérig gyakorlott vadászember nincs a központban, van a külső szolgálatban lévőkhöz egész biztosan elegendő, lehet válogatni közülük. A legmegfelelőbbet be kell rendelni s akkor nem lesz szüksége, hogy saját cipészműhelyünkbe szabót ültessenek be.

Tudjuk jól, hogy hazánkban — különben külföldön is — a vadászati ügyekben intézkedési jog, bizonyos nimbust, erőt, hatalmat képvisel. Vilmos — a németek nagy császára — miért tüntette ki erdszétét annyira, hogy közöltük másként, mint az erdszét egyenruhájában meg nem jelent, ha nem a vadászat miatt. Az udvar s a főrangúak a vadászat révén kapcsolódtak be az erdszétbe s vált az e révén tekintély, hatalomáért annyira, hogy ott róla, de nélküle nem határoznak. A vadászati ügyek kiengedésére a magyar erdszét egy sokat érő hadállást adott fel.

Bizony Bedő, Illés, Divald, Belházy korában arról még szó sem lehetett volna. Amennyi nyelv, anyli fogalom, fény, erő. Később — Tallán miniszterége alatt vesztették el e posztját egy meg nem érthető, kézigyönt lemondás következtében. Azóta csak beszélünk — mint jó magyarokhoz illik — mindig és sokat, cselekedni annál kevesebbet. Erre az unaktivitásra vezethető vissza, hogy ügyeink stagnálnak, vagy hogy visszafelé menendően vannak. *Craus O.*

A juhar, szil, kőrís és hárs elszaporítása erdeinkben.

Öserdő! Milyen messzire van ez a mostani Magyarországon főként időben s mily kevés terület volt a régi (és jövő) hazánkban is olyan, ahol az ember beavatkozás az erdő természetszülte álladékat lényegében meg nem csorbította meg. Csakis Erdélynek egy-egy hozzáférhetetlen félreszó völgye (pl. a Cibiszhegyiség, Petrosz völgye) lehetett ilyen. Egyébtől, ahol az erdőt szerekkel, vízi szállító eszközökkel, vagy csak lóháton is megközelíthették s a faanyagok — ha másként nem — feldolgozott állapotban való kiszállításra kifizetődött, megmobbolt az öserdőnek eredeti összetétele, ha a képe láthatóan nem is változott.

Módomban volt járnai-kelni öserdőben, annak látszóban és már az emberi használatot mutatóban; el-eltűnődtem azon, hogy hatalmas méretű, oszlopszerűen fejlett, szinte megható benyomást keltő juhartörzs alig található, holott e fafajnak a törzsfejlészt éppen kiváló sajátja. Ha (az igaz öserdő kivételével) találunk is nagyméretű és szép juhartát, az többnyire hibás, beteges. Majdnem így vagyunk a hegyi szillel és a hegységi magas kőrissel is.

Egyik alkalommal a délkeleti Kárpátoknak Oláhországgal határos részén jártam, ahol éppen ösényesvek faanyagának kiszállítására vasutat építettek. Köröskörül százholdszáma hullott a fenyves é fűrés és fejsze alatt, míg a bükkös az akkori kedvezőtlen keletdélkeleti viszonyok közepette majdnem érintetlenül állott. Dolgom lévén ottan, keresztül-kasul járok a bükkösökben. Sok helyütt már kiszedték belőlük a szétszórtaut lenyentő. A bükk között hatalmas és elragadóan szép juhartörzseket találtam keresés nélkül mindenfelé. Volt szil és kőrís is, de kevés.

Egyszer az egyik nagy völgynek a területénél a vasut közelében gyönyörű juhartörzsek maglyájára találok. Ime itt a magyarzat! A lombfaerdőkből — amint a vasut, vagy a megfelelő szállítási eszköz melléje került — először a juhartörzsek esnek az ember áldozatául. Nemcsak ezen a helyen, de bizonyára így történt ez egyebütt is s ezért hiányzanak lombderőnk idős állományából is a juharok s ezért van általában erdeinkben most kevesebb juhar,

kőrís, szil és hárs, mint régebben, mert a kihalás megindításának első lépésénél ezek anyafát szedték kis így a felújulásra megnyílt körülményeket magvetésre, utódokról való gondoskodásra már nem használható ki. Másutt is érdeklődtem, kerdőzőködtem — többnyire öreg favágóktól — a régi erdők juharainak sorsáról s jobbra azt a választ kaptam, hogy azokat még az 1870-es években kihalászták.

Egészen bizonyos, hogy régebben erdeinkben jóval több volt a juhar, szil, kőrís és hárs s hogy ez most nincs úgy, annak nemcsak a tulajdonost érintő értékelési hátránya van, de megerzi a hiányt a műfa iránt mindinkább fokozódó közszükséglet is. Ezenkívül nem annyira bükkösökben, mint föltessebben érezhető a fajok elegyének a hiánya az állományoknak a talajra gyakorolt hatása és az állományok egészsége szempontjából.

Nem látom már annak szükségét, hogy az elegendő erdő nevelésének s különösen a szobánforok fajajok belelegyítésének fontosságát hangoztassam; ez már eléggé benne van a köztudatban. Ez alkalommal csak rá akarok mutatni arra a leggyeszebb és legolcsóbb módra, amellyel ezeken a fafajoknak elterjedését a mesterséges telepítés mellett hatékonyan elősegíthetjük.

A természetet különös kegye folytán mind a négy fajfaj szárnyas magu, elég gyakran terem magot és magvetésnél elég könnyen megtelepszik. Egy-egy fa egész hegyoldalt képes ivadékaival beszórni. Néhol szinte csodálkozunk, hogy honnan van a sok fiatal juhar, szil, stb. csemete, mikor öreg fát nem is látunk. Ezzel már szinte meg is van adva a tennivaló.

Ahol erdőt vágunk, hagyjuk lábba e fafajokból elszórtan az egészséges, szép magtermo fák (ha szép nincs, a csunya is jobb a semminél) s ha véletlenül csak egy volna is, azt az egyet is hagyjuk meg. Urbéres vagy községi erdőben nem egyszer előfordulhat ez az eset s az utódok hálaival emlegethetik majd gondoskodásunkat. A nagyob erdőbirtokos pedig e nemű anyafák fenntartásának közvetlenségét ne csak a saját, hanem a közvetlen szomszéd-ság érdeke szempontjából is kell, hogy mérlelje.

Már általában alkalmazott természetes felújító vágások a fenti nemű fafajok meglepedésére a tarvágnál jóval kedvezőbbek. Hogy ezt a kedvező helyzetet kihasználjuk, e fafajok meglévő anyafáit a szomszéd fák kivágásával mindjárt az első beavatkozásnál szabadabbá kell tenni, hogy koronáikat kifejlésztve mielőbb és bőven magot teremjenek.

Hogy meddig maradjanak lábba ezek az anyafák? Bizony a legtöbb helyen olyan kevés van ezekből a fafajokból, hogy az anyafákat a leghelyesebb volna utódaink örökségül hagyni, hogy még az ő korukban is csak vessenek és vessenek.

Béky Albert.

1926. évi január hó 1-ével új előfizetést nyitunk.
„Magyar Erdőgazda” évi előfizetési díja:
tagoknak 2 pengő (25,000 korona)
nem tagoknak . . . 10 „ (125,000 „
Tagdíj az 1926. évrre 6 pengő (75,000 korona).

Választmányi gyűlésünket

f. évi április hó 19-én d. e. 9 órakor

fogjuk Miskolczon a kereskedelmi és iparkamara kis tanácstermében megtartani.

Egyesületi hírek.

Tagsági és előfizetési díjak az egyesület folyószámlája javára a Magyar Államias Hitelbank fiókjához Sátoraljaújhely fizetendő be.

Az egyesület ügyeit érintő levelezések *Schudlich Nándor* főerdőmérnök, egyesületi titkár; a lapot érintő közlemények *Utassy László* elnöktanácsos Sátoraljaújhely, Postafiók 60. sz. címre küldendők.

Tag- és lapdíjelőfizetés címén befolyt 1925. évre:

Magyarországi Faértekesítő Hivatal Budapest 40,000 K, Bogay Gyula Kiskomárom 160,000 K, Farkas Jenő Pápakovácsi 96,000 K.

1926. évre:

Magyarországi Faértekesítő Hivatal Budapest 40,000 K, Oszterlamm Ernő Miskolc 100,000 K, Sopron város erdőhiv. 125,000 K, Farkas Jenő Pápakovácsi 50,000 K, Földvár Miksa Debrecen 25,000 K.

Adomány: Sopron város erdőhivatala 35,000 K.

A visszahagyott fákról.

Legutóbbi években külön megfigyelés tárgyává tettük a természetes, vagy mesterséges uton levert fiatalosokat és rudaskorban lévő erdőket.

Keves kivétellel azt kellett leszűrniük, hogy sok tennivaló van körülöttük, ha azt akarjuk, hogy abból hasznos és szép állomány váljék.

E több évi megfigyelés + tapasztalat után most vettem magamnak — hogy úgy mondjam — azt a bátorságot, hogy oszkerúen ugyan, de radikálisan neki álljak a fentjelzett erdők ápolásához.

Sokat beszélünk de már irunk is erről a témáról és mégis, amikor réá kerül a sor, hogy gyakorlatilag meg is valósítsuk azt, visszariadunk a beavatkozással járó — sokszor elkerülhetetlen — károsítások miatt.

Pedig ezek a károk elenyészően kicsinyek ahhoz képest, amit a be nem avatkozás elmulasztása jelent.

Ennek az elmulasztott beavatkozásnak következményeképpen erdeink legnagyobb része *tele van szörva oda nem való anyaggal*.

Mert mit látnak a fiatal erdőknél?

Lépten-nyomon beleütőközünk visszahagyott faegyedekbe, u. n. *böhöncökbe*, amelyek a közvetlen közelében lévő magból kelt fiatalost nyomják, vagy már meg is ölték.

Ezek a fák az erdők növekedésével kapcsolatosan fejlődnek, terpeszkednek és egyre több *áldozatot követelnek a tulajdonképeeni tenyésztés tárgyát képező állományból*.

Minél későbbre hagyjuk az operációt, annál nagyobb a veszteségünk.

...

Fordítsuk vissza az idő kerekét abba a korba, amikor az alatelepülést felszabadítottuk.

A fiatal felületé hullámszerű.

Már abban is elszörva ott vannak az erősen kimagasló törzsecskék és az ugyancsak kimagasló, de már elgyötört — ennek folytán — vaszkosabb egyedek.

Az anyafák döntése alkalmával rendszerint ezek szenvednek a legtöbbet.

Azonban a megérültek a nagy szabadság élvezetében igyekeznek sebeit behégesztetni és csonkán bár, de előre törni.

Ott, ahol a galyfát értekezteni sem lehet, a fiatalos zöme annak nyomása alá kerül és szenved alatta, míg az el nem korhad, vagy valami uton-módon ki nem bujjik alóla.

Tehát a fentemlített kimagasló fászkák a többi fölött maguknak területnyt biztosítanak és a szabad állásuk folytán oldalhajásokat fejlesztenek, csokoralku kinézést nyernek.

A fiatalos többi része a teljes sűrűség következtében ágtiszta marad és kis koránál felfelé igyekszik.

...

Már az első években megindul a léfentartás küzdelem.

Beavatkozás híján átlagos számítás szerint, az állományalkotó fiatalos $\frac{2}{10}$ -része ebbe belepusztul.

A „böhöncök”, mert idősebbek s kezdetől fogva erősebbek lévén, az oldalhajások segítségével összehasonlíthatatlanul gyorsabban vastagodnak.

25—30 év múlva az átlagos vastagság négy-ötzörösrészt is eléri. Már ebben a korban megállapítható, hogy ezen egyedek sérüléseik miatt műfavelesésre alkalmatlanok, mert erős oldalhajásaik a törzs helyes kialakulását nem engedik meg.

Ha a régi recept szerint az első gyéritéssel csak az elnyomott egyedeket szedjük ki, úgy a „böhöncök” fejlődését még jobban serkentjük, mert növe területüket nagyobbitottuk.

Később persze mind nehezebben szánjuk rá magunkat, hogy az oda nem való, kimagasló egyedeket eltávolítsuk, mert az elkésztet kiszédés természetesen mind több és több kárt okoz a visszamaradó állományban s az így támadt hézagok betelepülésére is mind kevesebb s kevesebb a reményünk. Amellett számolnunk kell a hozzá nem értő, vagy rosszakaratu munkások külön kárt jelentő körülmény az erdőgazdát a megkezdett munkálmat beszüntetésére veti, vagy tulságos óvatosságra inti.

Erre a húzóásra, tulzotit óvatosságra

vezethető vissza állományaink jelenlegi képe s ez az oka, hogy erdeink tele vannak erossz törzű, nagy koronájú, haszontalan fakkal. Pedig, ha vágható koron erdőben katasztrális holdankint csak 10 drb. ily fa áll (jóllehet a legtöbb erdőben ennél több található), akkor minden egyes katasztrális hold vágható erdőnek *cca $\frac{1}{10}$ -részén inproduktív anyagot nevelünk*.

Azonban ez csak az érem egyik oldala. A másik az, hogy a böhönc jelenléte a jövő generáció kialakulásában is káros befolyást gyakorol.

Mert ezek a fák, miután idősebbek, előbb jutnak magzó korba, másrészt kimagasló koronájuk a nap éltető sugarait teljes mértékben élvezik s így gyakran teremnek magot.

A jövendő fiatalos zöme ezeknek a fának magjából keletkezik és csak kisebb részben telepszik meg az egyenes, ágztiszta egyedek ivadéka.

A mag származása pedig fontos tényező az erdő fejlődésében és kialakulásában s ebből a szempontból sem közömbös az állomány oly szükségének minősített, de eddig elhanyagolt beavatkozás.

Lippóczy Béla.

ÜZLETI HIREK.

Épületi fa, kisvasuti talpa, kemény műfa iránt kereslet jó, szilárdabb árak mellett. Kemény fűrészáru továbbra is keresett; érdeklődés főként a buhosok iránt nyilvánul meg, párisi áru elnyagott. Szőlőkaró lanya lett. Fuvározásra az időjárás jó, gyártmányok jórésze ennek következtében szállíthatóvá vált.

1. Tüzifa:

Belföldi hasáb	2,650,000—2,700,000 K.
« « vegyes	2,500,000—2,600,000 K.
« « dorong	2,350,000—2,500,000 K.
Romániai hasáb	8,300—8,500 lei
Szlovencskói száraz hasáb ab Sátoraljaújhely	1,200—1,500 esk.
ab Szob	1,350—1,400 „
Jugoszláviai hasáb ab határ	2,400—2,500 din.

2. Faszén:

Belföldi Ia ab feladó állomás	8,000,000—8,500,000 K.
Belföldi IIa « «	7,400,000—7,800,000 K.
Romániai ab határ «	...
Szlovák « «	3,500—4,000 esk.

Pályázat.

Ű Tiszajobparti Dármegyék Erbszeti Egyesülete az alábbi pályázatot írja ki:

Ű belföldi tömeget adó fanemből mily egész vagy félgymartmányok kiadogzása a leggazdaságosabb s annak hol vannak a fozogásztó piacai?

Ű fagyartmányok kihozatali százelékát és aranykoronán való töárelemzést a pályázónak adnia kell.

Ű pályámunka 48 októal odalnál többre nem terjedhet.

Ű pályázat határideje: 1926. évi szeptember hó 1.

Ű pályámunka keljégetel báró Waldbott Kelemen egyesületi elnök Tolcsa címre küldendők.

Pályábj: 400 aranykoronának a kifizetés napján megfelelő papirkorona. Ű pályanyertes mű az egyesület tulajdonát képezi, amely annak kinyomtatásáról gondoskodik.

3. Múfa budapesti paritásban:

Tölgy gömbölyű fa m ² -je vékonyabb	500-600,000 K.
Tölgy gömbölyű fa m ² -je 35 cm-nél feljebb	600-850,000 K.
Tölgy fourmtrökn m ² -je	1,000,000-1,200,000 K.
Tölgy bányafa m ² -je	360-380,000 K.
Bükk gömböla 30 cm. felele	350-400,000 K.
Körös	600-700,000 K.
Juhar	600-750,000 K.
Éger	360-380,000 K.
Cyertáris	550-650,000 K.
Ákác	480-550,000 K.
Nyár (gyufa-gyáriásra)	250-300,000 K.
fűrészáru	330-400,000 K.

4. Fűrészáru budapesti paritásban:

Ia tölgy fűrészáru	1,750,000-2,000,000 K.
Ila	1,400,000-1,700,000 K.
Tölgy boules	1,500,000-1,800,000 K.
Quartier áru	2,400,000-2,700,000 K.
Bükk gözölt, szelvezten	900,000-950,000 K.
szelvezet	1,000,000-1,100,000 K.
Bükk gözöletlen, szelvezten	750,000-850,000 K.
Fenyő asztalosúru széles m ³	1,300,000-1,350,000 K.
keskeny m ³	1,100,000-1,200,000 K.
Építőanyag széles m ³ e	950,000-1,000,000 K.
keskeny	850,000-900,000 K.
Léc, zárlec	900,000-950,000 K.

5. Bognárfa ab feladó állomás:

Körös 15-25 cm. 10,000 kg.	5,000,000-5,500,000 K.
Szil 12-25	4,500,000-5,000,000 K.
Ákác 12-25	4,800,000-5,500,000 K.

6. Fagyártmányok ab feladó állomás:

Donga, gönci 1000 drb. hozzávált	
fenékel	3,000,000-3,400,000 K.
Kerékfalp, bükk 22-24" h. 2.5-3"	
v. drb.-ja	2,400-2,700 K.
Külli drb.-ja	1,250-1,400 K.
Kisvasuti talpa 1.1 m. h. drb.-ja	7,000-7,000 K.
" 1.2	8,000-8,000 K.
" 1.3	9,000-9,000 K.
2.5 m. h. közbenső tölgy talpa drb.-ja	85,000-90,000 K.
2.2 m. h. közbenső tölgy talpa drb.-ja	45,000-48,000 K.
Nyírfárdó drb.-ja 4 m. h. felső átméretben 8-10 cm.	16,000-16,000 K.
Tölgy szőlőkaró drb.-ja 1.8-2.0 m. h.	1,100-1,100 K.

7. Építési anyag, ab raktár:

Tégla nagyméretű darabja	580-620 K.
kisméretű	460-480 K.
nagyméretű mészhomok	480-500 K.
kisméretű	390-410 K.
Portland cement q.-ja	75-80,000 K.
Mész q.-ja	42-48,000 K.

Innen-onnan.

— Alföldfásítási jutalmak. A földművelésügyi miniszter az alföldi szikes és futóhomokos területeken, valamint az ártérekben az 1922. és 1923. években önként teljesített erdősítésekért jutalmazásra a következő erdőbirtokosokat találta érdemeseknek:

1. Elsőrendű nagy jutalomra gróf Zselenszky Róbertet.
2. Másodrendű nagy jutalomra őrgóf Pallavicini Alfonzot.
3. Harmadrendű nagy jutalomra gróf Károlyi Imrét.
4. Elsőrendű elismerő jutalomra Makó rendezett tanácsú várost.
5. Másodrendű elismerő jutalomra Hevesy Testvéreket, akik elismerésül művészi értékű festményekben részesültek.

Elismerő oklevelet nyert:

1. K. Mándy Samu jószágigazgatósága és
2. Fülöp Józsiás Szász-Köbög és göthai herceg jószágfelügyelőse.

A miniszter továbbá elismerését fejezte ki sikeres fásításért a makói Mészézteti Egyesületnek, valamint az erdősítéseknek közreműködőknek és pedig:

Dr. Nikelszky Jenő makói polgármesternek, dr. Molnár Mihály makói városi tanácsnoknak, Balázsovics Dezsó urad. felügyelőnek, Pálffy Tibor urad. főintézőnek, Torbágyi Tibor, Faller András, Acél Károly, Hancz György urad. intézőknek, Pálffy Lajos urad. s. tisztnek, Varsányi Vedres István urad. erdésznek, Szófi Ferenc ny. miniszteri tanácsosnak, Ajtay Jenő m. kir. erdőtanácsosnak, Scherg Károly és dr. Luncz Géza m. kir. erdőmérnöknek:

Végül a miniszter a jutalomra érdemesített erdősítéseknek közreműködött nyolc alkalmazottat egyenként 500,000 korona pénzt jutalomban részesítette.

— A Máv. új díjszabása július hó 1-én lép életbe, amikor már pengő valutában lesznek a díjtételek megállapítva. Hír szerint az új díjszabás nemcsak valutaszerét, hanem a díjtételek mérséklését is fogja hozni. E mérséklés főként a rövidebb távolságok (100 km-ig) és a helyiérdekű vasutak díjtételére fog vonatkozni. Időszereik e reformok annál is inkább, mert a cseh-szlovák vasutak áprilisi eljövétől a helyiérdekű vasutak töltőállomásai helyett az egységes kilométerszámítást vezetik be s amellel különösen a fára jelentős engedményeket tesznek. A cseh import tehát a jövőben még nagyobb konkurrenciát fog jelenteni a belföldi fának. Vajjon a Máv. mikor fogja az egyedül helyes egységes tarifaszámítást bevezetni?

— Pályázati hirdetményt irt ki (l. Budapesti Közlöny 70. szám) a m. kir. földművelésügyi miniszterét az 1924-25. években sikerrel teljesített gazdasági és tanyai fásítások, az alföldi szikes és futó-

homokos erdősítések s a kopár fásítások jutalmazására.

— A gömbölyűfa kivételét szabadjára fel az 1300/M. E. 1926. sz. rendelet, (l. Budapesti Közlöny 72. számát!) amelynek értelmében az épületla, széria, szálla, rönkfa, bányafa, rudfa a jövőben minden engedély nélkül viheto ki az ország területéről.

MINDENKI

meggyőződhetik róla, hogy
iroda- és
rajzszerreit,
üzleti könyveit

seholsem szerezheti be olcsóbban, mint

**A Keresztény
Sajtóvállalat**

könyvkereskedésében

Sátoraljaihely, Kazinczy-u. 11. sz. alatt.

Mindenből a legjobb árut tartjuk, mert üzleti elvünk jót és lehetőleg olcsón adni.

Könyvnyomdánkban

(Vörösmarty-utca 1. a főgimnázium épületében) a legizléesebb és minden igényt kielégítő nyomtatványokat olcsón készítünk.

Szépirodalmi könyveket kényelmes havi részletfizetésre is elad a Keresztény Sajtóvállalat könyvesboltja Sátoraljaihely.

Feltételek a Kazinczy-utca 11. sz. könyvesboltunkban tudhatók meg.

Gróf Károlyi László Ipartelepe Pálháza

azonnali szállításra ajánl wagentételekben száraz bükk, tölgy, hasás és dorong tűzfát, kerítés oszlopot, szőlőkarót, keréktalpat és küllöt. — Gözölt bükk és tölgy fűrészáru.

Bérfűrészelést vállal a legelőnyösebb feltételek mellett.

Felvilágosítással szolgál gróf Károlyi László Ipartelepe Pálháza.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBPPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Pálháza, Abauj-Torna vármegye.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóállalat könyvnyomdája
Sátorajauhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkesztő:
Onczy László

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő = 25.000 papirkorona.
Nem tagoknak 10 pengő = 125.000 papirkorona.

Erdőgazdasági politikánk

valljuk meg őszintén — nincsen.

Egy-egy elszigetelt alkalmoszerű akció-ról tudunk, de azt az egységés koncepcióra, fontos kérdéseinket felőlelő, a viszonyokhoz alkalmazkodó, de egyben előrelátó politikát, mely a magyar erdőgazdaságnak fejlődését, kedvező életfeltételt volna hivatva biztosítani, — nem látjuk.

Nem is láthatjuk, mert annak irányelveit sem az erdőbirtokosság, mint érdekelt fél, sem az államkormányzat, mint intézkedő, meg nem állapította, le nem fektette.

Igy történéhetett meg a többek között, hogy a belföldi tűzifatermelés végtelen kárára az importtűzifa — minden valószínűség nélkül — forgalmi adómentességet élvezett; így lehetséges, hogy amíg az állam egyfelől áldozatok árán erdőt telepít, ugyanakkor a kormányzat egy másik szerve oly javaslattal áll elő, a mely intézményes erdőpusztítást jelent.

Belföldi termelésünk teljesítőképeségével még ma sem vagyunk tisztában és ennek következtében indokolatlan előnyt adunk az idegen fának a belföldi kárára; így lehetséges az is, hogy a Máv. helytelen tarifaolitikája immár versenyképtelenné tette a magyar fát stb.

Ezekből adódott a magyar erdőgazdaság kivételesen súlyos helyzete, mert az általános gazdasági viszonyok korántsem indokolják azokat az alacsony tőárakat, melyek következtében a magyar erdőkben jóformán már termelni sem érdemes.

Ha már elaludtunk a kormánykerék-nél, legalább fogjunk össze most, amikor a hajónk léket kapott.

Ennél az összefogásnál azonban ott kell lenni a leginkább érdekelt magyar erdőbirtokosságának.

Meg kell jelennünk annál a tárgyaló asztalnál, ahol a magyar erdőgazdaság, de elsősorban is az ő érdekükben folyik a harc.

Az ő támogatásuk sulya, tekintélye teheti egyedül a kezdeményező munkáját eredményessé.

Öntudatos gazdasági tevékenység nélkül az érdekképviselet sem érhet el eredményt. Az érdekek időre való felismerése, a többi gazdasági ágazatok követelményeivel való összeegyeztetése, majd az eredményt jelentő kormányzati intézkedések elrejtése az a munka, mely a magyar erdőbirtokosság közreműködése nélkül el nem végezhető.

E nagyon kívánt akcióbálpéssel az erdőgazdasági politikánk is ki fog formálódni, mert, hogy az határozott irányt, tartalmat nem vett, annak okát éppen e távolmaradásban látjuk.

A nomenklatura és a technikai oktatás.

Nagyon örvendetes jelenség, hogy újabban már ismételtelen hallunk hozzászólást és kritikát főiskolai dolgokhoz illetve azokról. Szokatlan volt ez eddig, de az ügy érdekében kívánatos, hogy állandó szokássá váljék. A tanár is, az író is csak így szerezhet meggyőződést arról, hogy miképpen értelmezik írását és tanítását és az eleven kontaktus az oktatás és gyakorlat között is így tartható fenn. Ebből a szempontból hálás köszönettel veszem Bély Sándor kollega Urnak a nomenklaturára vonatkozó megjegyzéseit, de legyen szabad kérnem közlebbi utbizgatást.

Cikkéből csak azt láttam, hogy nagyon megijesztetem, de tulajdonképpen mivel és min kellene változtatnom, azt nem tudom tisztán kivenni. A nomenklaturáról írt cikkem két részből áll. Az első részben — az egészen háromnegyede — felsorolom 15 ismert szerzőnek eltérő megnevezéseit. Elismerem, hogy ettől meg lehet ijedni, én is azért soroltam fel, hogy megokoljam, miért kell azok zűrzavarából egy egységés nomenklaturát kibozunk. Sokalanni tetszik a felsorolást? Más oldalról azonban szemrehányást kapfam, hogy kevés, mert elhagytam az összes erdőrendezési munkákat (Nb. szándékosan!) pedig ott még egynéhány eltérő értelmezést lehetett volna találni!

A második részben az ismertebb tipikus eljárásokat egyeztetem lehetőleg pontosan körülhatárolni, mert tény, hogy azok értelmezése nagyon ingadozó.

Igaz, hogy hazánkban ezeket alig ismerik, mert nálunk csak a „fokozatos felújítás” neve járta. Ebbe a névbe bele szokták foglalni mindazt, ami nem mesterséges, ami nem csemetelütés vagy magvetés. Elégedjünk meg ezzel? Mert nem én találtam ki azt a sokféle eljárást, amit külföldön tényleg alkalmaznak. De kötelességemnek tartom, hogy megismertessen hallgatóimmal — ma még inkább, mint régebben — mert hallgatóink egy része ma is trianoni határokon túlra szorult, ott összetalálkoznak azokkal, akik idegenben végeztek és kíváncsiak tartja-e Bély, hogy azok előállhassanak oly dolgokkal, amire magyargyűzgetnek be kell vallania: sohasem hallottam erről! Ha pedig figyelemmel kísérik a külföldi irodalmat, minden füzetben olvashat idevágó cikkeket, mert az erdőápolása és a természetes felújítás ma a kül-

földi irodalomnak mindennapi kenyere. De nemcsak az irodalomnak, a gyakorlatnak is. Meltőztassék próbát tenni! Tessék tanulmányutra menni Svájcba, Németországba, vagy Dániába, sőt még Csehország, vagy akár Ausztria egyes részeibe is, mit fogunk az ottani kollegák mutatni? Ápolj, fejtszével gondosan ápolj állományokat és természetes felújításokat; csemetelüket, mesterséges ültetést csak néha-néha; Bärenthoren, Gaiddorf, Biolley, Eberhard, Boldaneckly a mindennapi tárgalságukban sűrűn fordulnak elő, csak éppen mi magyarok ne tudjuk, mit jelentenek ezek a nevek?

A gyermekek pedig nevet adni csak kell, mert ameddig csak fokozatos felújítást és tarvági ismerünk, amikor — mint Bély nagyon helyesen mondja — az elv azonnal ezer variációra esik szét az erdőben magában, nehezen fogunk elgázolni és nehezen fogjuk egymást megérteni. Az erdőállomány ápolásának alapja a fejtsze, de tényleg ezer variációban lehet az alkalmazni, ezek kétségtelenül részben közel állnak egymáshoz, részben távol esnek. Miképpen legyen érthető a hallgatónak előtt az ezféle variáció? vagy ne is beszéljék róla, nehogy belessék ebbe a bonyodalomba? Nem, helyesebb, ha megmutatom neki a bonyodalmat, azután kiszedeke abból egyapró vetes fonalat, amellyel rögzítem az alapvető eltéréseket, mert bizony vannak alapvető eltérések és alapvető egységek az ezer variációban.

Ezt tettem cikkem utolsó negyedében. Három főcsoportra osztottam az eljárásokat céljuk szerint.

Ezeket a csoportokon belül az osztályozást a vágatásnak, a fejtsze munkájának időbeli és térbeli eloszlása szerint végeztem. Időben az erdőgazdaság legkisebb egysége az egy év, a legnagyobb a vágásforduló; térben a legkisebb egy fának növétere, a legnagyobb a tarvágiás.

Ezen az alapon minden eddig ismert eljárás lényegét meg tudom érteni a hallgatóval. Lehet ezt még egyszerűbben is? Ha igen, nagyon kérem, mondja meg, mert én — bevallom — nem tudom.

Hogy ebből okmód sémának, dogmának kell kifejlőnie? Bély Kollega ur ismer engem a kisbelyi csemetelükertből. Nem tudom, volt-e valaki a kisbelyi erdőben is? Ha igen, akkor talán emlékszik arra is, hogy én már akkor — lehet ugyebár annak vagy husz éve — élesen ellene voltam a sémának is és a dogmának is; már akkor hirdettem — amit én magam hallgató koromban Erdőbádonban az öreg Seengertől tanultam — hogy a természet törvényeit igyekezzünk felismerni és azokhoz alkalmazzuk munkánkat és ne akarjuk soha kerébe törni a természetet! Ne tessék azt hinni, hogy ebből azóta engedtem, csak azért, mert az einevezések körül ijesztő

bonyodalomnak rendet és rendszert szeretnék látni. A főiskola nem a jelennek, hanem a jövőnek nevei a fiatalokat és én bízom abban, hogy amire ők intézkedésnek jutnak az erdőben, arra már az állományápolásnak és a természetes felújításnak eljárásai olyan mindennapi kenyér lesz a magyar erdőben, mint ma akár Svájcban. Lipóczy, Shucdich, Béky stb. gyakorlatban fogant cikkeit biztató reményt adnak.

Még legyen szabad a technikai tárgyak tárgysorozatához is hozzászólanom, ami enjsem közvetlenül ugyan alig érint. Mivel Bély azon agódiák, hogy a technikai tárgyak redukálásával nyert óratöbbletet esetleg a nomenklatura további részletezésére akarám fordítani, talán megnyugtathatom avval, hogy én önként lemondtam az erdőműveléstannak felvévénkénti egy-egy előadási órájáról, 9 helyett 7 van most, ezt a vadászathalászathoz adtam, ahol azonban — öszintén bevallom — még most is kevesellem az óráim számát, mert annak nagyon bő anyagát egy félévnek heti négy órájába csak nehezen tudom beleszorítani, pedig a vadászathalászathoz éppen hallgatóink elhelyezkedése és jövő boldogulása érdekében igen nagy fontosságot tulajdonítok.

Bély még több technikai tudást óhajt, avval okolva még ezt, hogy a mai viszonyok mellett végzettjeink mérnöki praxisa kényserülhetnek. Nem régebben Oncay a kereskedelmi ismeretek behatóbb oktatását követelte, más alkalommal egyik kollégánk a mezőgazdaság intenzívebb tanítását szorgalmazta, mert végzettjeinknek akadtak alkalmuk ily irányú munkára; egyik hallgatónk egy nagy kereskedelmi vállalat irodájában dolgozik, az fájlja, miért nem tanították meg a főiskolán a mérlegképes kereskedelmi könyvvitelre; egy másik, aki egyik minisztérium autosztályában szolgál, bizonyára sajnálja, hogy az exploziós-motorokról csak keveset tanult a főiskolán stb.

Azt vallom és igyekszem is megvalósítani, hogy a főiskolai oktatás alkalmazkodjék a gyakorlati erdőgazdaság követelményeire, hogy hallgatóink az erdőgazdaságnak és az avval szorosan összefüggő üzemeknek minden teendőit végzhessék. Eből a szempontból nagyon szükséges, hogy a fakereskedelem, a fűrészsűzem, a fa kémiai és technológiai feldolgozása, valamint a vadászati és halászati terén szakértésünk szélesebb körű érvényesülést érjenek el, mint a multban volt, ennek megfelelően az oktatás is ezen a téren intenzívebb kell, hogy legyen, mint amilyen régebben volt.

De a főiskolának oktatását nem szabad attól függővé tenni, hogy a reánk szakadt szerencsétlenségben a kényerülőt megfosztott kollégánk ma miképpen tudnak menedéket találni.

Nem is érnék célt vele, mert felkeltenék az azokon a pályákon élők ellenszenvét és ellenes törekvéseit. Mert ne tessék azt gondolni, hogy a mérnök, a gazdasz stb. pályán fenégek vannak tejfellet és ahely hely bönven. Ott is óriási nehézségekbe ütközött a végzetek elhelyezkedése és hasonló joggal, amilyenem mi tantárgyakat szapo-

rítunk azért, hogy végzettjeink azokon a nekünk mégis csak idegen pályákon elhelyezkedhessenek, az ő intézeteik is megtehethik, hogy kibővítsék az erdőgazdasági ismereteket és elhelyezést követelnek nálunk. Éppen a minap panaszkodott Craus Géza, hogy kizsírítanak minket, adjunk még lovat is ez alá a törekvés alá?

Nem tudom, van-e Bély Kollega Urnak tudomása arról, hogy az építőipari törvényben lényegesen meg akarták szorítani az erdőmérnökök jogait és nehéz harcunk lesz, hogy csak a status-quot megvédjük, valamint, hogy főiskolánknak egyik régi törekvése, a doktorátus — amely minden külföldi hasonló intézetnek már birtokában van — egyelőre megmenekült, mert abban is tartunk annak menni a tulajdonképeni erdőgazdaság keretén.

Azután még méltóztatnék végignézni az őrendünket, vajjon hová lehetne még elhelyezni órákat, akár gyakorlatot, akár előadást? A vasárnapokat is foglaljuk le? Öszintén megmondhatom, ma hallgatóink úgy be vannak fogva, hogy már túlterhelésnek kell azt minősíteni, annyira, hogy nagy gondunk, miképpen csökkenthetjük a terhet, mert hogy ma valaki tényleg végzhessen négy év alatt, ahhoz nemcsak szorgalom és tehetség, de még szerencse is kell. Hozzá kell vennünk, hogy hallgatóink előkészítése és tehetsége általánosságban — sajnos — csak közepes. (A bányászathoz hasonlóan az erdőmérnöki osztály hátrányát mutatja). Ez nem jelenti azt, hogy nem fognak beválni a praxisban, de jelenti azt, hogy a tanulmányi követelményeket jobban megfeszíteni már nem lehet.

Abban sem tudok egyértelműen Bélyvel, hogy „erdeink újateremtéséhez és jó jövedelmezőségéhez” nagyobb mértékű technikai tudás kellene. Ellenkezőleg, nagyobb mértékű erdőgazdasági tudás és tevékenység kell. Ami építkezés, felmérés stb. az erdőgazdaság körül szükséges, azt teljes megnyugvással rábízhatjuk végzettjeink tudására. Lám Bély a régi rendszerrel végett és milyen pompában megoldotta az állami építészeti hivatal mérnökével szemben a kérdést. Hogy az utnak nyomjelzését stb. „gyorsan és olcsón” végzések, ahhoz intenzívebb oktatás kell? Hiszen az erperi mérnök csak elég intenzív oktatásban részesült a műegyetemen, mégsem végett gyorsan és olcsón.

De miképpen óhajtja Bély a mai „rongyos” magyar erdőket „nagyobb technikai tudással berendezni” úgy, hogy azok nagyobb jövedelmet adjanak?

Tudom, hogy ma is vannak erdőseink — a megmaradt kevésnek, sajnos, elég nagy része — amelyben felhasználatlanul kordha a fa, mert nem lehet kihozni. Még a főiskola tanulmányi erdeje is erre mutat példát, ami elég nagy hiba.

De ez nem a technikai előadások és gyakorlatok órászámán mulik, hiszen sokszor még Boose sem kellene hozzá, csak kavics és munka. Itt lésnek rendezés bele a cirkulus vitosusba. Az erdő feltarászás pénz kell, de az nem ad annyi jövedelmet, hogy

ezt előteremtjük; amíg pedig az erdő nincs feltárva, addig a benne fekvő terményeket nem tudjuk értékesíteni, mert nincs lehetőség a kihozatalra.

Ezen akarna segíteni az erdőgazdasági hitel, de véleményem szerint itt elsősorban a beható gazdasági tudás kell. Az erdei vasutat és azt meg tudják végzettjeink építeni, az kétségtelen; hogy azonban a kérdés gazdasági oldalát is meg tudják oldani, ahhoz bizony több tudás kell, mint a régieknek volt, akik csak fokozatos felújítást és tarvást ismertek, sőt ez a kettő is összeolvadt, mert számtalan üzemtervünkben olvasható a stereotip sor: „a tervezett fokozatos felújítás nem sikerülven, a terület lerátalotott és mesterségesen ünt beültetett”. Ne méltóztatassanak rossznéven venni ezt az ószinte és nyilt szót, de husz év óta hirdetem a gondos és céltudatos állományápolást, sok helyen fordultam meg hazánkban, láttam remek szép, mesterséges felújítást, pompás csemetekertet, de gondos állományápolást, jól sikerült természetes felújítást csak nagyon keveset láttam, azt is — egynek kivételével! — csak a legujabb időkben. Vagy pl. méltóztatassék venni a számlalógásos eljárást. Majdnem minden gazdasági tervben benne szerepel ez; kérem méltóztatassék nekem megmondani, mi ennek az eljárásnak a lényege? Ezt a kérdést ismételtlen feltettem hallgatóimmal való tanulmányutakon, mert sulyt fektetek arra, hogy idegen erdőben ne a tanár magyarázson, hanem az, aki a munkát tényleg végezte. Választ még eddig nem kaptam, illetőleg egyszer igen, azt a talpra esett választ, hogy ő is az erdőművelés tanárprofesszorától várja a magyarázatot.

Még jobban szorítsuk háttérbe a gazdasági tárgyakat a műszakiak mögé?

Tisztelettel meghajlom Bély Kollega ur mérnöki készsége előtt — amit a felhozott példával fényesen beigazolt — de vagyok bátor felvetni a kérdést, vajon végigcsinálta-e már egy gyűrítvejek — nem az elhalt anyag kiszűrését gondolom, hanem az erdőápolás igényeinek megfelelő és egyenként válogató belevágást — kijelölését és végrehajtását vagy az egyenlőten bontással dolgozó felújítások valamelyikét és figyele-e annak eredményét és hatását? Ha még nem próbálta meg, kérem tegye meg! (Ha óhajtja, szívesen segíték). Azt hiszem ő is annak belátására fog ébredni, hogy erdeink regenerálásának, illetve a jobb jövedelmezőség elérésének itt van a sarokpontja. Minden ország példája igazolja, hogy a fejlődés vonala az erdőgazdaságban: kiterjesztés gazdaságnál sok mérnöki munka, kevés erdőgazdasági, ellenben mennél belteresebb és jövedelmezőbb a gazdaság, annál inkább háttérbe szorul a mérnöki munka a tulajdonképeni erdőgazdaság mögött.

Róth Olyva.

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hírdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

1) Néhai Seenger kollégánk 30—40 évvel ezelőt az erdőgazdálkodásban remek szép természetes felújítást produkált kocsfalánál tölgyben és jegenyenyőben, — az üzemi erdő előírása ellen!

Egyesületi hírek.

Tanulmányi kirándulásunkat a szokásos tavaszi közgyűléssel folyó évi június hó 9-én tartjuk meg, melyre az egyesület tagjait a szakunk iránt érdeklődőket ezennel meghívjuk.

A kirándulás során Mád és Erdőbénye-fürdő között elterülő uradalmi és községi erdőket tekintünk meg.

Találkozás Szerencs vasuti állomáson, ahová Budapest felől 6 ó. 04 p., Miskolc felől 8 ó. 24 p., Sátoraljujhely felől 8 ó. 32 p., Hidassnémeti felől 7 ó. 30 p.-kor érkeznek a megfelelő vonatok.

Szerencsről 8 ó. 41-es vonattal indulunk Mádra, honnan két órai erdei gyalogséta után déli 1 órára érkezünk Erdőbénye-fürdőbe, ahol a közgyűlést tartjuk.

Erdőbényéről még aznap minden résztvevő az esti órákban induló vonattal hazatérhet.

Étkezésről gondoskodtunk.

Kérjük a résztvevni szándékozókat, hogy jövetelüket legkésőbb június 5-ig Onczay László erdőtanácsos Sátoraljujhely, Postaútiók 60. címre bejelenteni sziveskedjenek.

Tagsági és előfizetési díjak az egyesület folyószámlája javára a Magyar Általános Hitelbank fiókjához Sátoraljujhely fizetendők be.

Az egyesület ügyeit érintő levelezések *Schudich Nándor* főerdőmérnök, egyesületi titkár; a lapot érintő közlemények pedig *Onczay László* erdőtanácsos Sátoraljujhely, Postaútiók 60. sz. címre küldendők.

Tagsági és lapdíj előfizetés címén befolyt: 1925. évre:

Palla Zoltán Szilvásvárad 100,000 K, Oszterlamm Ernő Miskolc 80,000 K.

1926. évre:

Vidákovits Béla Vilyipuszta 45,000 K, Szeőts Béla Mocsolyástelep 100,000 K, Szy Dénes Sátoraljujhely 100,000 K, Scholtz Hugó Vitka 100,000 K, Trauer Ervin Eger 100,000 K, gróf Károlyi László Budapest 100,000 K, gróf Károlyi István Budapest 100,000 K, gróf Károlyi László titkári hivatala Budapest 125,000 K, Onczay László Vilyipuszta 100,000 K, Czerneczky Károly Putnok 100,000 K, Magyarországi Faérintéskető Hivatal Budapest 40,000 K, Lenchés Endre Vitka 100,000 K, Vaitzik Emil Miskolc 100,000 K.

Adományok:

Magyar Általános Hitelbank Sátoraljujhely 225,000 K, Oszterlamm Ernő Miskolc 5000 K.

A f. évi tagsági díjak (75,000 K.) befizetése az alapszabályok 19. §-ának 4. pontja akként intézkedik, hogy az legkésőbb április 1-ig fizetendő be. Miután a terminus már lejárt, ezután is kérjük a hátralékok szives beküldését.

Választmányi gyűlésünket

1926. évi április hó 19-én tartottuk meg Miskolcon. Jelen voltak: báró Waldbott Kelemen előnk, Borhy György, Dékus József, Kachelmann Ottó, Lippóczy Béla, Oszterlamm Ernő, Onczay László, Radó Gábor, Schudich Nándor, Szilvási László, Tornyay Gyula választmányi tagok.

Távolmaradásukat kimentették: Földváry Miksa, báró Mailott Nándor, báró Waldbott Frigyes.

Elnök az ülést megnyitván, röviden ismerteti a tárgysorozatot.

Ügyvezető jelenti, hogy a vett értesülés szerint a hitbizományok megszüntetésére vonatkozó törvény az erdőbirtokos megosztását maga fogja után vonni, ennél fogva a hitbizományi jelleg fenntartása ügyében a kormányhoz intézendő felterjesztés tárgyalatlanná vált.

Tornyay Gyula indítványára tanulmányi tárgyává tett rőpiratot — („Mezőgazdaság és erdőgazdaság problémája”) tekintettel, hogy azok csak a mezőgazdaság kiegészítő részét képező erdőkre vonatkozik — mely vonatkozásban a kormányzat megértését tanúsítja, már engedélyt is tett, mint kevesebb időserítet, a napirendről levenni javasolja.

Tornyay az egri főkáptalan esetéből kifolyólag, ahol a minisztérium az erdőfelügyelő véleménye alapján elrendelte a legelőterületeknek az erdőhöz való csatlósát, azt látja, hogy e tekintetben ma is egyoldalú felfogás érvényesül, mely a birtokos gazdasági érdekeivel nem vet számot. Az erdőfelügyelőség valamikor tanácsadója, támogatója volt az erdőbirtokosoknak, ma pedig egyoldalú szempontokból fakadó rendelkezésével a tulajdonos érdekeit figyelembe nem véve, azok kárára van. E szempontokat véve figyelembe, sokban igazat kell adni a rőpiratnak. Oszterlamm fel. tag, erdőgazgató szerint az erdőigazgatóságok minden fontosabb kérdésben erdőfelügyelői értekezletet tartanak s a jövőben nem az illetékes erdőfelügyelő egyéni véleménye kerül kivételre, hanem az értekezleté. Az erdőfelügyelőségeknek ma is az a feladatuk, hogy az erdőbirtokosokat támogassák és szakszerű tanácsal ellássák. A maga részéről kéri az erdőbirtokosokat, hogy bármely panasz merüljön fel, forduljanak mindig bizalommal az erdőigazgatóságokhoz.

Borhy szerint a rőpiratkozta izgalom ma már teljesen lecsillapodtak s a hivatalos felfogást ismertető ez nem megnyugtató kijelentések után ő is ajánlja a kérdésnek napirendről való levételét.

Tornyay megnyugvással veszi Oszterlamm kijelentéseit s bár az eszmecserét az ügy érdekében helyesnek tartja, ő is hozzájárul, hogy a szóbanforgó ügy a napirendről levétesse.

Ügyvezető az erdőgazdaság aktuális kérdései közül az állami kezelésbe vett közös tulajdonú erdők állapotát és az „erdőfenntartási törvény”-nek hiányát teszi szóvá. Az elsőnél rámutat a törvény hibáira, mely nem számolt a közös tulajdon természetéből rejlő veszedelemmel és az erdők szétosztóváltával, amely az ellenérzést megnehezíti. Javasolja, hogy a választmány állást foglaljon e sürgős kérdésnek az erdőfenntartási törvénnyel kapcsolatban való megoldása tárgyában és delegáljon már

most 1—2 tagot, hogy e kérdéssel foglalkozva, az a legközelebbi közgyűlésen — felolvasás keretében — vita tárgyává legyen tehető. Ily módon az egyesület e nagyfontosságú kérdéshez kellő felkészültséggel fog hozzájárhatni.

Az elnök, Tornyay és Lippóczy felszólalása után a választmány elfogadja a javaslatot, az ügyvezetőt és Köllő Pál egyesületi tagot kéri fel a vita előkészítésére, míg az „erdőfenntartási törvény” hiányát illetőleg felirattal fordul a földművelésügyi miniszterhez, melyben kéri fogja, hogy azt a magyar erdőgazdaság érdekében mielőbb munkába vegye s hogy a törvénytervezet — előzetes hozzászólás végett — az érdeklőségeknek adja ki.

Többek hozzájárulása után a választmány elhatározza, hogy az O. E. E.-tet is hasonló állásfoglalásra hívja fel és a kérdés tanulmányozására báró Waldbott Kelemen, Onczay László, Schudich Nándor és Szilvási László küldi ki.

Ügyvezető Dietl-nek a „Nimród Vadászúság”-ban és Craus-nak a „M. E.”-ban megjelent közleményeire hivatkozva, javasolja, hogy a választmány a legnagyobb erélyrel foglaljon állást a vadászati ügyeknek az erdészeti főosztály ügykörébe való visszautalása érdekében.

Oszterlamm szerint e téren már bizonyos javulás észlelhető, mivel a kincstári birtokokon a vadászat az erdészet hatáskörébe került vissz.

Többek hozzájárulása után a választmány Onczay javaslatát magáévá teszi.

Az ügyvezető jelentésének tudomásulvétele után a titkár bejelenti, hogy tagfelvételt kértek: Finkér László dr. körörsz Pálháza, Pfeiffer Gyula miniszteri tanácsos Budapest, Somogyi Sándor m. kir. erdőmérnök Diósgyőr, Vrablovits Géza ny. p. ú. főtanácsos Füzéradvány, akiknek felvételét a választmány a közgyűlésnek javasolni fogja.

Kilépésüket jelentették: Keresztessy József főintéző Putnok, Orbán László s. erdőmérnök Gödöllő.

Az alapszabályok jóváhagyási záradéka szerint meghatározandó a pénztárban tartandó készlet nagysága, kéri tehát a választmány döntését.

A választmány eg elttámny 50 pengőben állapítja meg.

A titkár bejelenti, hogy az alapszabályok 41. §-a értelmében megejtendő a választmányi tagok 1/3-ának a kisorsolása, a legközelebbi közgyűlésen pedig 5 választmányi tag és egy pénztári ellenőr választása esedékes a megszűnt s titkári állás helyett.

A megejtett sorsolás szerint kiestek, de újra választhatók: Béky Albert, Földváry Miksa, Gösswein Lajos, ifj. gróf Mailáth József, Szilvási László vál. tagok.

Jelenti végül, hogy az egyesület Zemplénvármegye főispánjának az alapszabályok jóváhagyása körül kifejtett fázadozásaiért köszönetét fejezte ki.

A pénztárnok jelenti, hogy az elmúlt 1925. évből előfizetési, tag- és lapdíjakból, adományokból, folyószámlakamatokból stb. befolyt: 19,782,349 K, melyből levonva a felmerült kiadásokat és pedig a „Magyar Erdőgazda” nyomtatási és szétküldési költségét 7,468,500 K-t, továbbá az O. E. E. tagsági díjára és egyéb apróbb kiadásokra 844,100 K-t, 1925. december 31-én kész-

pénzmaradványként 11.469,749 K. mutatkozik.

az ügyület vagyoni állapota 1926. évi április hó 16-án:

Kézpénz	16.354,349 K.
Értékpapirokban	530,500 K.
1925. évi követelés	12.240,000 K.
Összesen	29.124,849 K.

Azonfelül a Miskolci Népbank Rt.-nál van az egyesületnek 1923. március hó 12-i értékkel 868 K-ás betétkönyve.

Pénztárnok javasolja a betét felmondását, az értékpapírok eladását, a régi betétkövetelések elengedését és az 1925. évinek a behajtását.

A választmány Borhy és az ügyvezető hozzászólása után elhatározza a betétkönyv és értékpapírok értékesítését, a követeléseknek pedig oly módon való rendezését, hogy a hátralékos tagoknak és előfizetőknek egyelőre kitöltött csekklapot küld.

A legközelebbi közgyűlés elé terjesztendő vagyonmérlegben feltüntetendő az egyesület törzsvágyona is. Erre vonatkozólag a választmány úgy dönt, hogy az alapító tagok által befizetett összegek valorizálva képezik a törzsvágyont, melynek gyarapítására fordítandók az alapszabályok értelmében az értékpapírok eladásából befolyó összegek is.

A pénztárnok jelentésének tudomásulvétele után a folyó évi nyarán rendezendő tanulmányi kirándulásra vonatkozólag a vá-

lasztmány többek hozzászólása után Erdőbénye körüli közégi erdők megtekintését veszi tervebe; a közgyűlés helye Erdőbénye fürdő.

A részletes program lapunk májusi számában lesz közzétéve.

az indítványok tárgyalásánál Onczay javaslatára a választmány hozzájárul, hogy a „Magyar Erdőgazda”-ban egy tanácsadó rovat nyitassék, melyben erdőgazdasági, erdőrendezési, erdőipari, kereskedelmi, jogi s adóügyekben tanácssal, felvilágosítással fog szolgálni a laphoz fordulóknak.

Báró Waldbótt Kelemen indítványozza, hogy a választmány kérjen felhatalmazást a közgyűléstől arra nézve, hogy évente belátása szerint bizonyos összegeket fordíthasson erdészeti szakkönyvek kiadására. A kiadott mű az egyesület tulajdona maradna, míg az író a tiszta jövedelem bizonyos százalékát kapná.

Többek hozzászólása után a választmány az indítványt a magáévá teszi.

Onczay javasolja, hogy a jövőben a lapban megjelent legjobb cikk íróját az egyesület ne pénzbeli jutalomban részesítse, hanem tanulmányuttra küldje ki azon feltétellel, hogy köteles a látottakról a lap hátsólapján beszámolni.

A javaslatot egyhangyul elfogadják.

Schudich Nándor
titkár.

ÜZLETI HIREK.

Plac lanya, árak lemorzsolódtak. Tüzfában a Máv.-li kiírás következtében érdeklődés jelentkezik.

1. Tüzfaja:

Belföldi hasáb	2.550,000—2.650,000 K.
„ vegyes	2.450,000—2.550,000 K.
„ dorong	2.350,000—2.400,000 K.
Romániai hasáb	8,100—8,400 lei
Szlovenszói száraz hasáb	
ab Sátoraljaújhely	1,200—, esk.
ab Szob	1,400—, „
Jugoszláviai hasáb ab határ	2,400—2,500 din.

2. Faszén:

Belföldi la ab feladó állomás	8.000,000—8.500,000 K.
Belföldi IIa	7.280,000—7.700,000 K.
Romániai ab határ	27,000—30,000 lei
Szlovák	3,500—4,000 esk.

3. Műfa budapesti paritásában:

Tölgy gömbölyű fa m ³ -je vékonyabb	500—600,000 K.
Tölgy gömbölyű fa m ³ -je 35 cm-nél feljebb	600—850,000 K.
Tölgy fourmtrönk m ³ -je	1.000,000—1.200,000 K.
Tölgy banya m ³ -je	360—380,000 K.
Bükk gömbfa 30 cm. fellele	350—400,000 K.
Köris	600—700,000 K.
Juhar	600—750,000 K.
Éger 25 cm.	360—380,000 K.
Gyertyán	550—650,000 K.
Akác	480—580,000 K.
Nyár (gyufa-gyártásra)	250—300,000 K.
fűrészrúra	300—400,000 K.

4. Fűrészrúra budapesti paritásában:

Ia tölgy fűrészrúra	1.750,000—2.000,000 K.
IIa	1.400,000—1.700,000 K.
Tölgy boules	1.500,000—1.800,000 K.
Quartier áru	2.400,000—2.700,000 K.
Bükk gözölű, szűzletlen	900,000—950,000 K.
„ „ „ „ szűzletlen	1.000,000—1.100,000 K.
Bükk gözölű, szűzletlen	750,000—850,000 K.
Fenyő asztalosára szűz m ³	1.300,000—1.350,000 K.
„ „ keskeny m ³	1.100,000—1.200,000 K.
Építványgy szűz m ³ -e	950,000—1.000,000 K.
„ „ keskeny	850,000—900,000 K.
Léc, zárlele	900,000—950,000 K.

5. Bognárfa ab feladó állomás:

Köris 15—25 cm. 10,000 kg.	4.500,000—5.500,000 K.
Szil 12—25	4.200,000—4.800,000 K.
Akác 12—25	4.800,000—5.500,000 K.

6. Fagyártmányok ab feladó állomás:

Donga, gönci 1000 drb. hozzávaló fenékel	3.000,000—3.400,000 K.
Keréktalp, bükk 22—24" h. 2,5—3"	
v. drb.-ja	2.400—2.700 K.
Küllő drb.-ja	1.250—1.400 K.
Kisvasúti talpa 1.1 m. h. drb.-ja	7,000—, K.
„ „ „ „ 1.2	8,000—, K.
„ „ „ „ 1.3	9,000—, K.
2.5 m. h. közönség tölgy talpa drb.-ja	80,000—90,000 K.
2.2 m. h. közönség tölgy talpa drb.-ja	40,000—45,000 K.
Nyírtárd drb.-ja 4 m. h. felső átmérőben 8—10 cm.	16,000—, K.
Tölgy szőlőkar drb.-ja 1.8—2.0 m. h.	1,100—, K.

7. Építési anyag, ab raktár:

Tégla nagyméretű darabja	580—620 K.
„ kisméretű	460—480 K.
„ nagyméretű mézshomok	480—500 K.
„ kisméretű	390—410 K.
Portland cement q-ja	75—80,000 K.
Mész q-ja	42—48,000 K.

„Tiszajobbparti Vármegyék Erdészeti Egyesülete”

folyó évi június hó 9-én tartja

KÖZGYÜLÉSÉT

Erdőbénye-fürdőn

az alábbi tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitót.
2. Őszi rendes közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.
3. Számvizsgáló bizottság jelentése az 1925. évi zárszámadás felülvizsgálásáról.
4. Ügyvezető alelnök, titkár, pénztáros jelentése.
5. Választmány kiegészítése.
6. Indítványok, javaslatok.
7. Vitaelőadás a közös tulajdonú erdők állami kezeléséről.

Zemplérvármegyei Keresztény Sajtóvállalat Sajtóhelyi könyvnyomdája könyvesboltja

minden az erdő- és mezőgazdaságban, ipari és kereskedelmi vállalatoknál használt nyomtatványtípusok kivételével, jutányos áron készíti.

Viadéki megrendeléseket gyorsan, pontosan és lelkiismeretesen intézzük el.

(Kazinczy-utca II.) raktáron tart szépirodalmi újdonságokat, tudományos és szakkönyveket, keresztény imakönyveket, papír, író- és rajzszereket.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBPPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Pálháza, Abauj-Torna vármegye.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóvállalat könyvnyomdája
Sátorlajuhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
Onczy László

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő = 25.000 papirkorona.
Nem tagoknak 10 pengő = 125.000 papirkorona.

A római nemzetközi erdőgazdasági kongresszus

közel két hónapja már, hogy lezajlott. Gondoljuk, sejtjük, hogy fontos kérdések kerültek elő sorra. Mégis a mai napig annak sem tárgysorozatát, sem határozatait a földművelési minisztérium nem publikálta.

Vak sötétben tapogatózunk, véleményem nem formálhatunk, hozzá nem szólhatunk. Nemrégiben emlékeztünk meg az erdőgazdasági politikánk hiányáról. Megint egy tüneti jelenség, mely az egészségtelen állapotot igazolja. Nincs meg a kontaktus az állam, a birtokosság és a szakemberek között.

Egészséges gazdasági élet és annak megfelelő helyes politika így nem alakulhat ki. Nem csodálkozunk, ha az érdekeltek birtokosság félrevonul; ha szándékainkba, törekvéseinkbe hiba csúszik be és ha végül nem tudunk eredményt elérni.

Amint halljuk, a kongresszuson — annak első pontjaként — a franciák azon javaslata került sorra, mely a magán-erdekű erdők pusztulásának megakadályozására az állami beavatkozást (kiszájtást) sürgeti.

Ez a javaslat visszavezethető a magyar delegátusok azon — egy évvel előbbi — indítványára, melyet Grenoble-ban tettek, avval a cézzal, hogy az utódállamok birtokába került erdők pusztulását megakadályozzák és vele az árvizek ellen védelmet biztosítsanak a folyó alsó szakaszán lakó népeknek.

Helyes elgondoláshoz fakadt ez a javaslat — hiszen a magunk védelmét célozta — de vajon mentes-e minden veszedelemtől?

Cyánusnak tartjuk a franciáknak azt a nagy sietéséget, amellyel a kérdést a magukévá tették és a tárgysorozat első pontjában, a legsürgősebb minősítéssel hozták napirendre; hogy a saját székértiket mind felvonultatták és véleményükkel a kongresszus tagjait szinte befolyásolni igyekeztek.

Valahogy úgy érezzük, hogy itt a magyar javaslat ideális elgondolásán csúfol készülnék tenni.

Az erdők fenntartásán át, — az előtérben álló és látszólag érdektelen Franciaország nem egy fontos kizsájtáshoz akar igazolást szerezni? hisz az érdekkörébe tartozó államoknak tegyen vele politikai szolgálatot!

Ha az erdők fenntartása címén kívánt kizsájtási jogot az ilyen előkelő, politikával nem foglalkozó és mindent csak

szakszempontról bíráló testület szankcionálja, úgy az utódállamok nemzetközileg is elvitatathatlan jogot nyernek az államaik területén fekvő, de magyar állampolgárok tulajdonát képező erdőbirtokok kiszájtására.

Ezek az aggodalmaink!

Nem tudjuk, hogy a franciák javaslata el lett-e egy határozva, hogy e veszedelmes lehetőséget jelentő politikai sakkhuzás ab ovo lehetetlenné válik?

Kétségek ezek, melyekre feleletet várunk, mert sok magyar erdőbirtokos és azon túl — kintmaradt véreink boldogulását is érinti e kérdés.

Mádtól — Erdőbenye fürdőig.

A „Tiszajobpparti Vármegyék Erdészeti Egyesületének” kirándulása.

Félve indultunk utnak.

A sok eső, borús nap után nem voltak kilátásaink a legjobbak.

Lassan azonban felszállt a köd és verőfényes szép idő köszöntötte a Szerecsen találkozó és a viszontlátásnak örülő tiszajobppartiakat.

A Hegyaljai vasuton való rövid 10 perces vonatkozás után, közszereletben álló elnökünk bár Waldobtt Kelemen már az »Uri borok« pincéje felé vezeli az 50 főből álló társaságot. Mellette Kerekes József főintéző és Vareska György igazgató buzgókodik.

Egy-kettőre elnyelte a föld a tanulni vágyókat.

A hatalmas, üveggel bélelt, közel 1000 akós beépített hordókat csodálunk meg legelsőbb.

Majd gyertyafény mellett jártuk a hosszú pincét, melynek labrintusából jó 20 per mulva kerülünk csak elő. A régi jobbágy idők robotos munkájával készült, tengernyi fáradság árán.

A pince természetű előterébe mire visszakertültünk, amolyan »terülj asztalkám« meglepetés várta a társaságot. Az izes reggeli pillanatok alatt tűnt el.

A vendéglátó Mailott báró köszöntése után a nagyszerű asszultól felírásúll társaság vidáman eredt utnak.

Szőlők között haladt elsőbb az utunk. Nagy munkával és költséggel létesített teraszos szőlőkultúrát elgyomosodva, elvadultva, műveletlenül állanak, hangos tanúságot téve a trianoni béke áldásairól.

A győztesek mindent kizsákmányoló gazdasági politikája borexpontunkat és vele a világhíres Hegyalját is tönkre tette immár.

Ahogy a hegyoldalon mind felebb emelkedünk, az Eperjes-tokaji hegyléc legdélibb öblözeté tárul elénk, a szőlők, legelők és községi erdők változatos képével.

Mád község legelője képei csakhamar a vita tárgyát, mely meglehetősen menedékes hegyoldalon a községtől 2 óra járásnyira fekszik. Feltétlen erdőtalaj, cserje-bozóttal benőtt terület, melyen fő alig van. A társaság mezőgazdaságához értő tagjai gyorsan ki is számlálják, hogy az ide felhajtott marha 4 órai sétálása közben több tápanyag igényel, mint amennyit a legelőn egy nap felvenni képes.

Az egészségi sétán túl tehát ez a legelő semmi értékkel nem bír, mert nyáron át is teljes takarmányozást kell adni az ide járó állatoknak. Pedig mint erdő ez a terület számottevő jövődelmet hajtana, melynek egy nap tömegű erdőtakarmányt szerezhetne be a birtokosság állatai számára.

Ez a kép győzi meg az embert a poroszországi legelőtési törvény helyességéről, amely máronál-holnapra beszűntette a meddő experimentálást és így körülmények között a kötelező istállózat írta elő.

Ehhez a törvényhez fűződik Poroszország állattenyésztésének nagy fellendülése, nem is szólva arról, hogy koprainak száma is megapadt.

Vajon mikor nyulnak nálunk erre kézzel, okos fejrel ehhez a kérdéshez?

Gróf Andrásy Gyula, majd gróf Szirmay Ottó tölgy sarj-erdején haladunk keresztül.

Ez utóbbi bír különösebb érdekességgel, amint az erdőt oly nagyon szerető és ismerő elnökünk előadja. Agyonleletett és gyors egymutáni vágásokkal erősen meggyengített, rontott erdőként vette a jelenlegi birtokos. A legelőt teljesen beszűntette és úgy a talajt, mint kellő gyérítéssel magát a faállományt is helyrehozta, elannyira, hogy ma egy jól záródott állományt láthatunk és minden reménye fennáll a szálerdőre való természetes átalakulásnak.

Iskola-példa ez arra, hogy rontott erdő kímélettel, hozzáértéssel mennyire rendbe hozható.

Széchenyi-Wolkenstein gróf erdejét értük majd el, melynek egy erősen megrikított tölgyese adott új témát.

Volt-e a beavatkozásnak — a termelésen kívül — valami célja és ha igen, elérte-e azt?

A birtokos — amint előadják — a sárkai visszavágásával és ezen túl menő ritkításal erős koronájú állományt akar nevelni, hogy annak révén makkterméshez jutva a szálerdő neveléséhez alkalmas fiatalok kapjon.

A véleményeg Róth professzor összefoglalásában abban csucosodott ki, hogy a sárkai visszavágásán túl menő ritkítás nem nem volt helyes, mert az erdő beavatkozás nyomán jelentkező sűrű, magas gyom — mely az erdő talaját felverte — lehetetlenné teszi a természetes felújulást. A kívánt cél ma már csak alátételpéssel érhető el, mely-

nek során a gyomok elleni védekezésről nem szabad megfeledkezni.

Amint mondta: jó talajú erdőknél áll jelenleg elő a veszedelem.

A következő stációt jelentő közalapítványi erdők (főleg az osztaliskai közpirtokosság tulajdonát képezik) szóról-szóra igazolták Róth professzor szavait, mert övíg éri, lehetetlenül gyomos vágásokban magról kelt csemetéit per abszoluto nem találtnak és a sárhajtások sem bírtak még a gyomtól felverődni.

A sors azonban e zavartalan szórakozást megelégelte és egy fűrge felhőből oly zápor esztetl a lelkes és az erdő titkát, baját boncolgató zölkabátos társaságra, hogy bizony közelebbi utat véve sietünk a sok jól ígérő végállomás — Erdőbénye-fürdő felé.

Rendezett utak, muzsikaszó, fenyő szegélysorok jeleztek, hogy már nem vagyunk messze a céltól.

Mire a zászlókkal díszített fürdőbe beértünk, a zápor is elállott s dr. Asztalos Kálmán fürdőorvos, tulajdonos kalauzolásával mindjárt be is jártuk a maláriás betegekre oly csodásan gyors javulást hozó és gondosan rendbe hozott fürdőtelepet.

Két óra tájt ültünk jó kedvben és hangulatban a pompás ebédhez, mellyel a fürdő kiűző konyhája szolgált.

Az első felkészítőnt báró Waldbott Kelemen tartotta Magyarország Kormányzója. Dr. Asztalos Kálmán — Istlen hozott-e! — mondó szavai után Róth Gyula köszöntötte az egyesület elnökeit.

Wittich Andor iparkamari főtitkár az idegen forgalmi szövetség ügyvezetői tolmácsolta és kérte az egyesületet, hogy a magyar erdők szépségének feltáráshoz nyújtsanak segítséget.

Héder Pista inonálásával fel-felcsendülő szép-ben nóták közelhöztek a lelkeket és a rége letűnt széd időket. Egy pillanat s a képzelt — hip-hop — már Selmec öreg falai közé vitt bennünket és felejttette a szomorú jelenet.

A feleszmélés dacosabbá tette a lelkeket, érecesebb a hangot és ököibe szorult a kéz...

Evel a hangulatnál ültünk be a közgyűlés számára fenntartott terembe, hogy kicsi erőnkkel, tudásunkat odaadjuk annak az építő munkának, mellyel szolgálni akarjuk bailsorsu hazánkat.

Közel három órán át tartó közgyűlési komoly tárgyalás után sietve osztott szét a társaság, hogy az induló vonatokkal hazatérjen, hogy a másnap mindenkit megint munkájánál találjon...

És a lázas, komoly — szórakozást alig ismerő — pihenés nélküli munka, mely folyik szerte a hazában, — úgy érzem, meg kell, hogy hozza gyümölcsét.

Erdőgazdaság és vadászat.

Soraim megírásához az impulzust Róth Gyula a »Nimród« legutóbbi számában megjelent cikke adta.

Szeretnék rámutatni az erdőgazdaság és a vadászat között ma még sok helyen fennálló ellenséges viszony néhány okára és arra a győztesre, amellyel az erdőgazdaság és vadászat ellentéte el volna simítathó.

Erdőgazdaság és vadászat; két gyönyörű fogalom.

Szűldányjuk egy: az erdő és mégis ellenfétes utakon járnak, ahelyett, hogy mint két jó testvér, az ellentételek kiküszöbölve, közösen szolgálnának az emberiség gyönyörűségére.

Az erdőgazdaság célja, hogy lehetőleg rövid idő alatt a lehető legkevesebb költséggel, minél értékeesebb és nagyobb tömegű faanyagot produkáljon. Az erdőgazdaság vezetője e szempontok szemelötti tartásával az erdőt elsősorban a károsítókotól igyekszik megóvni, hogy ezáltal fiatalosainak zavaratlan fejlődését biztosítsa. Az erdő sok károsítója között szerepel a vad is, főleg a nyagvad, ha az mérteken felül elszaporodik és megbontja nagy számával azt az egyensúlyt, mely elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy az erdőgazdaság és vadászat érdekeikben ne keresztek egymást.

A vadászati, illetve vadgazdaság célja — igaz vadászias fellegás szerint — főleg nagyvadnál, csak az lehet, hogy minél jobb kvalitás vadat tenyészsen s csak oly számban, mely az erdő nagyobb károsítását nem vonja maga után. Ha ez a szempont jutna csak érvényre, az erdőgazdaság és vadászat soha egymással ellentétbe nem kerülne.

A nyagvad élete az erdőhöz van köte, mert védelmet és nyújt neki és ez ad táplálékot is. Midőn tehát azt a létszámot akarjuk megállapítani, hogy hány vadat tud el-tartani egy erdő anélkül, hogy az erdőgazdaság érzékeny kárt ne szenvedjen, ahol a vadat inséges időben táplálják s ahol jó természetes, vagy mesterséges vadlegelő áll rendelkezésre, ott aránylag nagyobb számú vad sem tesz kárt.

Nézzünk csak szíjjel tavasszal az erdő fiatalosiban ott, ahol a vad a helyes arányon túl szaporodott. Látni fogjuk, hogy az erdőgazdaságot súlyosan terhelő költséggel, fáradsággal és szerellett telepített fiatalosunk legutóbbje 80—100%-ig le van rágva. A természet nagyserű gondoskodásából keletkezett gyönyörű fiatalosaink rügyeitől nagyrészen meg vannak fosztva.

Emberi természetünkől folyik, hogy emiatt elkeseredünk és kivánjuk, követeljük, hogy az erdő ily nagyfokú károsítását mentessük. Ez a kár u. i. évről-évre ismétlődik, a szépen indul fiatalos elbokrosodik és mire a vad szája alól kinő, a sok évi növedékesvesztés mellett életenergiája is nagy mértékben csökken. A sok szépen reményre jogosító fiatal erdőből görbe növéssé, ággocskókkal és forradásokkal teli faállományt kapunk, mely öregebb korában műláris is teljesen hasznavehetetlenné válik. Az erdőbirtokos óriási méretű kárt szenved a fa minőségének és tömegének és nagyarányú romlásra miatt, amellyel — mert az pénzben is felértekelhető tehertélt jelent — mindenképen számolni kell.

Mindenkinek be kell látnia, hogy az erdőgazda ily okokból származó elkeseredése és ellenszenva nem oknékül.

Nézzük most már röviden a módozatokat, amelyekkel a káros és így az erdőgazdaság és vadgazdaság ellentétes érdekei kiküszöbölhetőek volnának.

Róth professzor világosan rámutatott arra az áldatlan állapotra, mely sok uradalomban még ma is fennáll, hogy t. i. a vadászati ügyek vezetése nem tartozik az erdőgazdaság vezetőjének munkaköréhez, sőt attól egyenesen meg van fosztva. Nem mondom,

hogy más, mint az erdőmérnök, nem érthet a vadgazdasághoz, de állítom, hogy a természetelleni egymásra utalt két munkakör elválasztani egymástól nem szabad — uti figura docet — úgy az egyik, mint a másik egyoldalulul válik, egymás érdekeit figyelmen kívül hagyva, szlja az eredményt megölő ellentételek.

Ne lüssanak az erdőbirtokosok és vadászberők ellenségét az erdőbirtokban, bízzák rá nyugodtan vadrajok sájt és amit az erdőgazdaság vezetésével csak hasznót és előnyöket szereznek a birtokosnak, úgy fognak tudni jó kvalitású vadat is nevelni.

Kellemen, visszáz helyzet származik abból, hogy vadászati kérdésekben az erdőbirtokos jóformán vadörjének van alárendelve s hogy már fegyvert sem vesz a vállára.

Ennek szégyenteljes voltát mi, a gyakorlatban élő erdőbirtokosok érezzük át leginkább. Nem lehet ezek után csodálkozni azon, hogy az erdőbirtokos egyrésze a vadgazdasághoz, a vad tenyészéséhez nem, vagy csak igazán kevésért, hisz elméleti tudásukat a gyakorlatban nem bővíthették, sőt — elkedvetlenedve — felejtettek abból.

Csak egykékben fejlődhetik e két gazdasági ágazat úgy, hogy egyik sem valja annak kárát.

Ha az erdőbirtokos szelektálhat a gondjára bízott vadállományban, az ép erdő több jövedelmét s az értékes állomány szebb trófeát pedig majd adni. Az indokolatlan harci zaj pedig majd elül az eredmény láttán.

Szoják Károly.

Egyesületi hírek.

Közgyűlésünk f. évi június hó 9-én tartottuk meg Erdőbénye-fürdőn Waldbott Kelemen báró elnökével.

Elnök a közgyűlést a nagyszámban megjelent tagok üdvözlésével nyitja meg.

Bejelent, hogy távolmaradásukat kimentették: Földváry Miksa, Oszterlamm Ernő és Tornay Gyula vál. tagok.

Felhatalmazást kér és kap, hogy az egyesület védnökét, gróf Károlyi Lászlót az egyesület nevében sürgönyileg üdvözölhesse.

Az elnöki megnyilvánulás röviden beszámol a közgyűlés programjáról.

Majd felolvassa a kiküldött bíráló bizottság jelentését, amely a »Magyar Erdőgazda« 1925-évfolyamában megjelent erdőgazdasági vonatkozású cikkei közül a legjobbnak a »Gyérítéskéről« szólót minősíti.

Ennek alapján a közgyűlés az 1 millió koronás jutalmat a cikk írójának, Róth Gyula főiskolai tanárnak ítéli oda.

Elnök bejelent, hogy az egyesületet az O. E. E. a július hó 7-én Sopronban tartandó közgyűlésre külön is meghívta. Kéri a tagokat, hogy a közgyűlésen — mely tanulmányi kirándulással van egybekötve — minél többen jelenjenek meg.

Róth ezt azért is szükségesnek tartja, mert ez a legjobb alkalom a főiskolával való kapcsolat újbuli felvételére, másrészt pedig az erdőbirtokosok sorozatos támadások is megkivánják, hogy az alkalommal a testület minél nagyobb számban képviseltesse magát.

Az elnök a római érdeszeti nemzetközi kongresszuson a franciák azon indítványára hívja fel a közgyűlés figyelmét, amely — a magánbirtokosok kiséjítését célozza —

az erdők fenntartása s hathatósabb védelme címén.

E tekintélyes nemzetközi fórum szankciója révén az utódállamok ki nem parizotizáló jogcímét nyernének a magyar erdőbirtokosság kezén levő erdők kisajátítására.

Kérdés, hogy vajon a magyar kiküldöttek felismerték-e a való helyzetet és vajon nem pusztán erdőgazdasági szempontokat vettek-e figyelembe?

Szükséges, hogy mindeme kérdésekkel úgy az ügyfelünkint, mint az O. E. E. behatárolt foglalkozók, hogy a legközelebbi kongresszuson a francia javaslatokkal szemben az ellenkező angol álláspontot tudjuk teljes erővel és szervezetséggel támogatni.

Czillinger a legnagyobb készséggel vállalja a kérdés tanulmányozását és kijelenti, hogy az angol véleményeknek az O. E. E. közgyűléseig való beszerzését megkísérel.

Oncaz megítélésével látja, hogy e fontos kérdésről a kormányzat az érdekeket sem előzleg, sem utólag nem tájékoztatta.

Az erdőgazdasági politika hiányának tudja be e jelenséget, mert szoros együttműködés helyett úgy az érdekel birtokosság, mint a kormányzat külön utakon halad.

Az elnök is ez irányban látja a hibát s az erdőbirtokosság passzív magatartását véli elsősorban leküzdendőnek s azért erős agitációt kíván indítani az irányban, mert amíg az erdőbirtokosok az egyesület sorába be nem állanak, javulás e téren nem várható.

Intenzív tárgyilagos tart szükségesnek az erdőbirtokosok sorában, amely munkának a keresztlíveletében számít az erdőfelügyelők támogatására.

Waldbott Frigyes báró szerint a »Gadacim-tár-c-ból az egyesület működésére Területen lakó birtokosok címe könnyen megállapítható.

A közgyűlés a felszólalások figyelembevételével úgy dönt, hogy az elnökség által készített memorandum hiva fel a kormányzat figyelmét a franciák által kezdeményezett akció következményeire és horderejére.

Az elnök bejelentésének tudomásulvétele után a titkár felolvassa az elmúlt tized jegyzőkönyvét, amelyet — kisebb módosítással — dr. Saad Andor és Radó Gábor hitelteltesnek.

Ezt követi a számvizsgáló bizottság jelentése, mely szerint az 1925. évi pénztári számadás a bemutatott okmányok alapján felülvizsgálatot és a számadás szerinti pénztárkészlet 11.469,749 K-val egyeznek találtak.

A bizottság jelentése alapján a közgyűlés pénztárnokoknak a felmentést megadja.

Ügyvezető beszámoló az erdőgazdaságot érintő eseményekről. Nevezetesen: hogy a külföldi tüzifa forgalmi adó alá vonatolt; az egyfajza forgalmi adó kulcsának megállapítása tárgyalás alatt áll. Ugy ezekben, mint az erdőgazdaságot közelről érintő vám-és tarifakérdésben az O. E. E. is erős akcióba lépett s hogy ennek következtében az eredmény illetőleg kedvezőbbek a kilátások.

A választmány megbízásából ügyvezető előterjeszt az alábbi javaslatokat:

a) hogy Tornay indítványára tanulmány tárgyává telt »Mezőgazdaság és erdőgazdaság« c. röpirat tárgyalása a napirendről levessék,

b) hogy a hiányzó előterjesztési törvény munkába vétele és a törvénytervezetnek

előzetes hozzászólás véget való kiadása tárgyában az egyesület felirattal forduljon a földmivélelisügyi miniszter urhoz,

c) hogy az egyesület foglajlon állást emellett, hogy a vadászati osztály az erdészeti főosztály hatáskörébe visszahelyezessék,

d) hogy a közgyűlés hatalmazza fel a választmányt, hogy évente az erdészeti szak-könyvek kiadására bizonyos összegeket fordítson olyképen, hogy a kiadott mű az egyesület tulajdon maradjon, míg az írójá a fiztja jövedelem bizonyos százalékát kapná,

e) hogy a lapban megjelent legjobb cikk íróját az egyesület a jövőben — beszámolás kötelezettsége mellett — tanulmányútra küldje ki,

f) hogy a »Magyar Erdőgazda«-ban tanácsadói rovatot nyisson.

A közgyűlés a választmányi javaslatait egyhangulag elfogadja, mire az elnök azok elfogadását határozatlanlag kimondja.

Ügyvezető bejelenti, hogy az alapszabályok kinyomtatása 600,000 K. helyett 1.165,000 koronába került, mivel az 1 iv helyett 1 1/2 ivre terjedt.

Az ügyvezető fenti előterjesztéseinek tudomásulvétele után a titkár kegyeletes szakvakkal emlékezik meg Ferenczy Sándor zirci apátási erdőmester, egyesületi tag elhunytáról. Bejelenti Keresztessy József és Orbán Lászlónak az egyesület kötelekéből való kilepését.

Majd előterjeszti dr. Asztalos Kálmán furdörvos Erdőbeny, Babos Károly m. kir. erdőmérnök Abaujszántó, Bächer Adolf m. kir. erdőtanácsos Eger, Ferenczy Ferenc m. kir. s. erdőmérnök Eger, dr. Finkér László körvos Pálháza, Gohn Emil m. kir. főerőmérnök Gyöngyös, Holdampfi Gyula erdőmérnök Baskó, u. p. Boldogkőváralja, Kemény Gusztáv g. kath. lelkes Baskó, Köves János m. kir. erdőtanácsos Miskolc, Mutnyánszky Jenő m. kir. erdőtanácsos Diósgyőr, Nagy Zoltán m. kir. főerőmérnök Diósgyőr, Osztruluczy Tibor m. kir. erdőmérnök Lillafüred, Pfeiffer Gyula miniszteri tanácsos Budapest, Somogyi Sándor m. kir. erdőmérnök Diósgyőr, Vrablovits Géza ny. p. ú. f. tanácsos Füzérvadány tagfelvételi kérelmét, akiket a közgyűlés a választmányi javaslatára a tagok sorába fel is vesz.

Ezek beszámításával az egyesület tagjainak száma: 149.

Az alapszabályoknak jóváhagyási záradéka előírja a pénztárkészlet összegszerű meghatározását.

A közgyűlés a pénztári ellátmánynak a választmány által javasolt 50 pengoból való megállapításához hozzájárul.

A titkár bejelenti, hogy az alapszabályok 41. §-a értelmében a választmányi tagok 1/3-a kisorsolatott, kéri tehát a szavazás megjelését.

A közgyűlés titkos szavazással 3 évi időtartamra Béky Albert, Földváry Miksa, Gösswein Lajos, Köllő Pál és Szilvássy Lászlókat a választmány tagjaivá, Kachelmann Ottó eddigi s. titkárát pedig pénztári ellenőré választja meg.

A titkár jelentésének tudomásulvétele után a pénztárnok teszi meg jelentését, mely szerint az egyesület vagyoni állapota 1926. évi június hó 5-ével a következő:

1. törzsvagyom kézpénzben 7.540,000 K.
 2. Förgőike kézpénzben 8.776,149 K.
1925. évi követelés 11.195,000 K. 19.971,149 K.
Mindösszesen 28.041,149 K.

Tekintettel a nagy kintlevőségekre, kéri azoknak postai megbízás utján való beszedését.

A közgyűlés hozzájárul, hogy a hátralékos tagsági és lapdíjak postai megbízással szedessenek a hátraléklon levő tagoktól be.

Az indítványok tárgyalásánál Radó Gábor méltava néhai Vadas Jenő miniszteri tanácsos, főiskolai tanár érdemei, javaslója, hogy az egyesület indíton gyűjtést a hámosi szülőházának emléktáblával való megjelölésére.

A közgyűlés Czillinger, Oncaz és Róth hozzáslása után úgy dönt, hogy az egyesület az O. E. E.-el együtt rendezi a gyűjtést és ha a szükséges összeg rendelkezésre áll, közösen rendezendő ünnepegy keretében leplezi le az emléktáblát.

Lippóczy Béla az ügyvezető munkásságát méltatja, aki idől, fáradságot nem kímélve, immár negyedik éve fáradozik önzetlenül az egyesület érdekében. Javasolja, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvi elismerésben részesítse.

A közgyűlés ehhez egyhangulag hozzájárul.

Maróthy indítványozza, hogy az egyesület a kopárosodásnak induló, vagy a már elkopárosodott legelőterületek erdőgazdasági való hasznosítása érdekében foglajlon állást, mert a jelenlegi helyzet sem a legelőtelés, sem a talaj termőerejének szempontjából nem ad kielégítő megoldást.

Köllő és Egly szerint az erdőtervény 165. §-a, továbbá a legelő fenntartásáról szóló törvény 14. §-a megadja a módot az ily irányú beavatkozásra.

Czillinger utalva az erdészetnek az erdélyi közlegelők feljavításánál szerzett érdemeire, a legelőgazdasági törvény szorgalmazását és benne a közlegelőknek az erdészeti hatáskörébe való utalását tartja szükségesnek.

Oncaz az ez irányú akcióit csak megfelelő előkészítés után látja célravezetőnek, melynek során az érdekel birtokosságok meggyőzéséről sem volna szabad megfeledkezni.

A közgyűlés ezek után felhívja Maróthyt, hogy javaslatát — kellő indokolással — írásban adja be.

Radó javasolja, hogy az egyesület vegye programjába a Borsod-miskolci muzeum támogatását olyképpen, hogy annak erdő s vadgazdasági osztályát idevonatkozó termékekkel, miniatűrökkel fel lehessen szerezni.

A közgyűlés báró Waldbott Kelemen és Schudich hozzáslása után Áron Oktávián, Leszli Andor és Radó Gábor tagokból álló bizottságot alakít, akiknek feladatává teszi, az ez irányú tevékenységét.

Egyl rámutat a napilapokban megjelent és a magyar erdészeti méltatlanul s igaztalanul támadó cikkeiben megnyilvánuló közvélemény rossz informáltságára, mely végeredményében az erdő szeretetének és ismeretének a hiányára vezethető vissza. Szükségét látja annak, s javasolja, hogy a mezőgazdasági szakoktatás aktuális reformjánd az a hiányosságok a szükséges erdőgazdasági ismeretek oktatásával megszűntessenek s hogy a népevel elemi oktatásnál sem felejték a közudatba belevinni az erdő fontosságát s rendeltetését.

Schudich szerint Darányi minisztersége alatt számos ily irányú népszerű erdészeti munka jelent meg, tanítók, lelkesek, álla-

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBPPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Pálháza, Abauj-Torna vármegye.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóállalat könyvnyomdája
Sátoraljaújhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
Onczay László

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő = 25.000 papirkorona.
Nem tagoknak 10 pengő = 125.000 papirkorona.

Sopronban

meglepően szép számmal jött össze a magyar erdész társadalom. Szüksége is volt annak, hogy ne az órák s percek rövid s futó érintkezésén, hanem a hosszabb időre terjedő együttlétlen át tárgyaljuk, beszéljük meg közdekrű kérdéseinket. A bensőkben érzett vágy hozta össze az embereket s tette oly imponzássá ez összejövetelt, mely erkölcsi sikerével szakunknak értékes szolgálatot tett.

Szerencsés volt a gondolat, mely az első testületi látogatás színhelyűl Sopront választotta. Ugy hiszem, az O. E. E. vezetőségét az vezette, hogy egyfelől háláját akarta a »Civitas Fidelissima« vezetőségének leróni azért a megértő s támogató készségért, hogy az elüldözött Alma Materünknek otthont adott, másfelől pedig meg akarta mutatni az új életre kelt főiskolát, azoknak, akik még Selmecezen nevelkedve, azt nem ismerik.

A főiskolát a gyakorlat embereivel összehozni helyes s időszerű is volt. A főiskola nevel a gyakorlat számára, a gyakorlat pedig eszméket termel, új nyomokat vág. Ennek azonban közös nevezőn kell állania, hogy eredményes legyen a munka s úgy érezzük, nyomtalan ez érintkezés nem maradt.

Örömmel, megnyugvással láttuk, hogy a főiskola jelenlegi kereteiben megadja a fejlődésnek normális lehetőségét. Szomoruan kellett megállapítani azonban azt, hogy mily anyagi nehézségekkel küzd, mennyire híjány van még most is a tudományos oktatás azon kellékeinek, melyvel valamikor mind rendelkezett.

Jóleső érzéssel vettük híreét, hogy a kultuszminiszter a Rockefeller-alapítványból időközben 450 millió segélyt utalt ki. Soha jobb célra nem fordították e nemes alapító pénzét és soha jobbkor nem jött e segítség.

Sopron város vezetőségében azonban nemcsak a főiskola ügyeit megértő s támogató testületet volt alkalmunk megismerni, hanem az előrelátó, gondos erdőbirtokost, a jó erdőgazdát.

Évtizedekre visszanyúló cédulatos munkával alakítja át romtot, fatömeget

nem adó erdeit, oly áldozatok árán, melyről minden birtokos példát vehet. Az eredmények láttán csak elismeréssel szólhatunk; dicsérni kell azt a helyes vezetést, amely a mult általános erdőgazdasági felfogásából eredő hibáit kiküszöbölni törekszik.

Két napon át a zöldkabátosok mozgalmassá tették a várost; erőt, eleveniséget hoztak, mutatván vele azt az energiát, mely a pályájukat, hivatásukat szeretőket jellemzi. Az erdő csodálatos ereje az, mely a mi testületünk minden emberét megfogja, átgurja. Ügyet szolgáló, ideális célokért lelkesedő, munkára kész, egyakaratu embernek láttuk meg őket, kiket az építő munkában vezetni könnyű, csak ismerni s bánni kell velük tudni.

A nagyszerű rendezést külön is ki kell emelnünk. Nagy kár volt azonban a fővárosi napisajtót meg nem hívni. A közelmúltban oly támadások hangzottak el a nemzetgyűlésen s a napi sajtó hasábjain, — éppen szakunkkal kapcsolatosan — melyek helytelen információkból fakadtak. Soha jobb alkalmunk nem volt, hogy a rosszul informált elleneinket barátunkká tegyük.

Az ünnepi közgyűlés külső megnyilvánulása igen szépek, az ott elhangzott enunciaciók pedig jelentősek, sulyosok voltak. Azonban az érdemi tárgyalásoknak az O. E. E. nem nyújtott lehetőséget, alkalmat. A felvetett kérdések, problémák a *hozzászólások tisztító tüzeiben nyerne értéket* s válnak közkincsé, keltenek érdeklődést s teremtenek igazi egyesületi életet.

Szóvá került ez az egyik felkészítő során, így hát szótlannal nem haladhatunk el mellette, amikor az egyesületi élet erősödése örömmel állapítható meg.

Izléses névjegyeket
és nyomtatványokat

készít a

Keresztény Sajtóállalat nyomdája

Sátoraljaújhely, Vörösmarty-utca 1. sz.

Egyről-másról.

A földművelés-törvény még mindig kísért. A földmívelésügyi miniszter un ugyan a közelmúltban megígérte, hogy a jövő év tavaszán be lesz jelezve. Hát ez már igazán kívánatos lenne, nemcsak a mezőgazdasági termelés, de több helyen az erdőgazdaságok megnyugvása érdekében is.

Az oszkeri erdőgazdálkodás egyik fontos előfeltétele, idegen részekből mentesített, könnyen megvéthető, zárt, *egységes test*, melyen belül a gazdálkodás különféle s sokszor előre nem látott momentumai zavartalanul bonyolíthatók le. A legcélszerűbb megszakítása egy zárt komplexumu erdőknek sulyos veszedelmet jelent annak gazdálkodási esélyeire.

Elképzelhető mennyi jóvá nem tehető hiba történt ezen irányban is, különösen az erdőre mindig éhes legelő-aspiráló erőszakoskodási folytán, kiknek — sajnos — a gazdasági hatóságok is mindig buzgó segítői. Mily kellemes érzés is a szükségleteket a más bőrére kielégíteni, az olcsó népszerűség tudatában. Az erdészet? Ez a csendet szerető, tapintatos, előékeny szak, a harmónia kedvéért békés resignációval szemléli, mint fűrészelik le az ágat szép lassan alóla. Természetes, hogy a népszerűség nimbusa így zavartalanul fejlődik. Innen van, hogy pl. ujjában — ami az alföldi fásítási akcióban kellemes — azt a mezőgazdasági kamara iparkodik elhalászni; az ódiózus részek az erdészetnek maradván ősi szokás szerint. De valjon, mi történne, ha egyszer az erdészet is visszakövetelné az 1879. óta az ország kárára s veszélyére kiirtott erdőterületeket?

Nem régen jeleztem, mi módon porlik el szép lassan, de bizonyos, az erdészeti szak tekintélyének gránitike. Ha szegény Hazánk ezer évre, úgy az erdészet sokkal távolabbi időkre mutatott vissza. Már I. Xerxes (Kr. e. 485.) alkalmat parancsola készíttetni, hét napig az erdő előtt mely királyi ékességű *és kézzel vala ültetve.* Utódja Artaxerxes perzsa királyi idejében pedig (Kr. e. 457.) a babiloni fogság végén, Nehemiás utalványt kap a királytól az királyi *erdőbirtokok* vezetőjéhez, hogy ez nekí fát adhasson ki, melyekkel befűdhesse az újra épülő Jeruzsálem tornyait, kapuit s falait.

Az erdészetnek van tehát idő tekintetében is olyan múltja, melynek talpazata lehetővé teszi az építés munkáját s szégyenre bélyegzi azt a kényelmes könnyelműséget, mely az utódok tétlenül nézik, miként bontogatják idegen kezek a mult szívós s veretékess munkájának téglaít.

Az építőmunka tekintélye, megbecsülése nélkül nincsen eredmény, nincs élet. S ezen tekintélyt nem a szak, a hivatal adja meg

az egyének, hanem fordítva. Képzett, gerinces, ügyet szolgáló szakemberek, fényt, elismerést biztosítanak a testületnek, hivatalnak. Különbözők ezek tartoznak az emberi természet méltóságának is! Megalkuvó, csuszó-mászó, hozzáférhető, gerinctelen epigonok alatt a legdiszembes hivatal, szak is posványba süllyed s megvevett lesz. Ha mi nem becsljük meg magunkat, lehetetlen azt másoktól várunk.

Az érdeszeti tekintélynek szomorú korszaka kezdődött az 1898. évi XIX. t.c. élethe lépésével, midőn a háromféle status képviselői egymás ellen dolgoztak s közülük egyik sem nyert, hanem sárba esett a szak közös tekintélye. Persze ezt a devalvációt elősegítette az a szellem, mely a véleményét nyilvánító gerinceket üldözte, skartaiba tette.

Egy szak tekintélyének csorbulásával természetesen megváltozik a szokott képviselők egyéni, lelki világa is. A tekintély védő gerincesség lassan kivész s nyomába lépnek a romboló tulajdonságok: az idegen s helyt nem álló nézetek előtti behódolás szakunk terén, a meggyőződés nélküli vélemény cseréberélése, közbenjárások érvényesülése, haragolt, ellenszenvolt vezetés s a tárgyilagosság sutba kerül. Egyenként tán kesélységeknek látszanak, összességükben nagy horderejűek.

De ugyancsak ezidőre esett szakközönyünk hasábjainak elzárkózása a hivatalos felsőbb nézettel ellenkező, vagy azt bíráló szándékolt cikkek elől. Ha valaki ezen hasábok ajtáin be akart jutni, egyéni tapasztalatainak, tudásának saruit le kellett e'öb vetnie s a hivatalos papucset kellett felhuznia. *Igy semmiféle nem fejlődhetik!*

E téren azonban mintha derengeni kezdene. Legalább erre mutat Zűgn Nándor sponri érdemlőnek az E. L.-ban legutóbb megjelent értekezése is — mint szálalás csináló fecske — a dunántúli tölgylesek felújításáról. „Az igazság mily jóleső megállapítása”... nem tartom helyesnek azt, hogy idegenből vett jelszavak miatt az erdőgazdaságot problematikus kísérletekbe vigyük bele akkor, amikor már tapasztalataink vannak az ellenkezőről.” Vagy ki merte volna rövid idő előtt is hangsúlyozni, hogy a hivatalos irány olyan idegen rendszereket oktrojál a hazai erdőgazdálkodásra, melyekről semmi garancia, hogy azok idevalók-e, vagy sem! Pl. köztudomás szerint a természetes felújításnak — különösen talajeri fenntartás szempontjából — nagyok az előnyei. De egyetlen gyakorlati kezdő sem tagadhatja, hogy ezen felújítási módnak tulzása vitele viszont — mint azt Zűgn adatokkal is igazolja — az elért hasznot felülhaladó károsítással kapcsolatos, ha a ritka magterem évek nyomán előálló idővesztéseket, fakészletsökkenést s korszályhiányt vesszük is csak számba. Ehhez járul állami felügyelet szempontjából az ellenőrzés lehetetlensége is, melynek a vége az lesz, hogy telnek-mulnak az évek s egyszer csak nem lesznek *vágható koru erdők!* Mert a szálalás most divó különböző okok mellett nem létezik felügyelő, vagy ellenőr, aki csak egy-két 3000 holdas birtok

kon számba vehesse, vagy megállapíthassa, hogy az előírottnál több, vagy kevesebb fatömeg lett-e kihasználvá? Hogy hiszen ott vannak a feljegyzési s nyilvántartási könyvek. Ígáz, ezek megvannak. De eltekintve a kénelemszeretesi emberi gyarlóságától, ezek a könyvek akár három példányban is vezethetők, a hivatalos ellenőrzés, forgalmisták kedvére és saját használatra. Tény, hogy kollégákról — kikben még hál! Istennek meg van a hagyományos érdekeltséssel — ilyesmit eszemben sincs felvázolni, de mennyi magában birtok, melyeken ezen nyilvántartásokat nem megfelelő személyek vezetik.

...

A nemítés s termésofokozás Columbus tojását tárja elénk Róth Gyula agilis professzorunk az E. L.-ban. Ami semmi egyéb, mint az általa már két évtizede propagált Dr. Heckl-féle áterdölés, vagy gyéritis, melynek tudvalévölég az a facígia, hogy minden egyes kivágandó, mely egy értékebbnek a fejlődését gátolja.

Miután Febér Dániel szerint is, minden külső sajátság a növény belső életfolyamatának reakciója s mert az említett gyéritis módnál legnagyobbbrést csakis a jó tulajdonságokkal bíró egyedek maradnak vissza a valószínű öröklődés nyomán, ami különben — eltekintve a kivételektől — a természet minden vonatkozásában jelentkezik. A visszamaradó egyedekben rejli minőség s mennyiségi jó tulajdonok egyszerűsmdn bázisai a nemítésnek s termésofokozásnak!

A tétel élethe való s csábító. S mégis a professzor ur maga panasolja, hogy nincsen kövötteje s el sem tudja képzelni, hogy miért nincsen? Pedig ennek is egyszerű a nyitja. Fő akadály a Zűgn említése sincs, sico sico jubeo elmélet és a kénelemszerető közömbösség. Amelyik kártárs az életben is tovább képezi magát — ami a haladó kor mellett elkerülhetetlen — az kedvvel nyulna hozzá, de vagy a hivatalos irányzat gátolja, vagy a mai érzészet „sine qua non”-ja, az *iroda* nem engedi. Mert hiszen érzészetünk már hosszabb idő óta nem a természet, hanem a minden titkok Wertheim-szekerénye: az iroda zöldasztalánál képezi s fejlesztje magát.

Szó sincs róla. Ez az áterdölési mód kissé kényes. S olyan, mint a borotva. Ha tudatlan, könnyelmű, vagy konjunkturás kézbe kerül, bizony visszahozhatatlanul vége az erdőnek. Törekvő, jellemes, a közjóért is lelkes egyének értékes paradicsomot teremnek vele. De az előbbi eset nem lehet ok arra, hogy az egész vonalon gátoljuk a haladást, az erdőtulajdonos s a nemzet boldogulását. A hatóságok embe-reinek tudnia kell hol, kinek engedhet meg. A megfizhatlan, vagy csak késégek kezdeknek természetesen csak az eddigi, gondot nem okozó, jól bevált „elszáradt s beteg” egyedek kiszédesése ajánlható.

...

A helyzet fel nem ismerésének s a következmények előre nem látásának példája — mint arra már egyszer rámutattam — a vadászat ügykörének az elvészése. Most már annyira elmérgesedett s hamis vágányra

terelődött ez az ügy, hogy belátható ideig, hiányzik a nyugodt mérlegelést s az erdőmentő biztosító atmoszféra. Pedig ha az ember elgondolja, hogy mily kicsinyességből vezette el érzészetünk, mondhatni egyik karját, — sirni lehetne azon.

Most már egyelőre legfeljebb a herceg-prímási jószágigazgatónak a Nimród vadászlapban megjelent cikkének azon szalmazalába kapaszkodhatunk, hogy a vadászati ügyek vezetése az erdőekben legyen az érdeszeté, a mezőgazdasági részeken pedig a gazdáké.

Amint látjuk, egész mérge s darázsészék fordult ellenünk s itt tárgyalgós eszmecseréről álmodni sem lehet. Mindegyik dicséri az érdeszetet — érdeszeti vonatkozásban; de a vadászati szakismereket illetőleg a legnagyobb analabétáknak tartanak bennünket. De ez a dicséret se tészen meg senkit. Semmi egyéb az, mint a kora, holló és a saját meséje.

Az egyik a zsidó destruktóciót vadul aposztrófoló szaklap szerkesztője maga s a leghangosabban rázza ellenünk a kolompot a nem veszi észre, hogy ezzel mennyire a malmára-hajtja a vizet épp az általa gyűlölt destruktóciának.

Egyik kártársunk elszólta magát, hogy az érdeszetnél a vadászat „mellékhasználat”. Ennél se kellett több. Nem tudva a való értémet, most minden vadász tudós s irodalmi szarvas-vadász ezt hányja a szemünkre, nem törődve azzal, hogy a vadászat az ország közgazdasági vonatkozásában is csak „mellékhasználat”. Ugy fejtegetik, reklamizozzák, mintha hazánk egyedül pont a vadászból élne s virulna.

No de nem érdemes erről már beszélni sem. Igaza van az egyik napilapunknak, midőn közléstünknek emigy aposztrófolja: „Itt mindenki tovább kergeti a magáé apró érdekeit s nem keresi senki a megértést, összefogást a mindenfelől fenyegető ellenségégek szemben, hanem mindenki *harcol mindenki ellen* ideben, hogy a külső ellenségnek játék legyen elvenni tőlünk még azt a kevés szabadságot is, ami megmaradt. Nagyon szomorú dolgok.

Igy nem lesz felámadás, integritás!

Craus Géza.

Egyesületi hírek.

Az Országos Erdészeti Egyesület sponri közgyűlésén egyesületünk — miután előnkünk akadályoztatva volt — Onczay László ügyvezető alelnök s Schudich Nándor titkár képviselték.

Az egyesület ügyeit érintő levelezések Schudich Nándor főerdőmérnök, egyesületi titkár; a lapot érintő közlemények pedig Onczay László erdőtanácsos Sátoraljaihely, Postafőkö 60. sz. címre küldendők.

Nyugtázzuk az alábbi tagsági és lapdíj-befizetéseket.

1924. évre: M. kir. honvédkincstár erdőhivatala Királyszállás 15,000 K, Czillinger János Budapest 40,000 K, Egri érseki urad. főszámvevői hivatala Eger 30,000 K.

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

1925. évre: Soós Károly Miskolc 70,000 K, gróf Lónyay Menyhért Kisbózsza 64,000 K, Biró Zoltán Budapest 64,000 K, M. kir. honvédkincstár erdőmérnöki hivatala Királyszállás 160,000 K, Szý Dénes Sátoraljaújhely 160,000 K, Kálló Pál Eger 160,000 K, Czillinger János Budapest 160,000 K, Fischl József Diósgyőr 50,000 K, Héder István Párasznya 160,000 K, Egri érseki urad. főszámvévi hivatala Eger 160,000 K.

1926. évre: Szójak Károly Füzér 100,000 K, Ruthényi Károly Miskolc 100,000 K, Maróthy Emil Miskolc 100,000 K, dr. Halmos Károly uradalmi erdőhivatala Abaujszántó 25,000 K, Wingerdt János Szombathely 64,000 K, dr. Asztalos Kálmán Erdőbénye 100,000 K, Béky Albert Debrecen 100,000 K, Fodor Gyula Szeged 50,000 K, Keiner Rezső Gödöllő 100,000 K, Fischer József Nyírbátor 100,000 K, Fritsch Antal Karád 100,000 K, dr. Zavitsa József Miskolc 100,000 K, Berényi Péter Miskolc 125,000 K, Győri erdőgazgatóság 85,000 K, Nagy Zoltán Diósgyőr 50,000 K, Király Lajos Nagyvíznyó 100,000 K.

Adományok: dr. Halmos Károly erdőhivatala Abaujszántó 100,000 K, Magyar Általános Hitelbank Sátoraljaújhely 200,000 K, Győri erdőgazgatóság 35,000 K, Nagy Zoltán Diósgyőr 50,000 K.

Kérjük a hátralekös tagsági s előfizetési díjakat szeptember hó elsejéig beküldeni, mert ezen időn túl maradt tartozásokot postai megbízás útján fogjuk behajtani.

Az erdőgazdaság adóterhei.

Ezzell csak az erdőgazdaságot terhelő állami, vármegyei, községi, valamint egyéb közhatalm, illetőleg azok kivételére, vagy az adók által mentességek eseteire vonatkozó törvények és kormányhatározati rendeletek rövid lényegét ismertetésével óhajunk foglalkozni s ezzel az érdekelt erdőgazdák-nak mintegy módot nyújtani arra, hogy adójukat közvetlenül ellenőrizhessék.

I. Földadó és annak járuléka.

A földadó tárgya minden gazdaságilag művelhető, vagyis használható földterület.

Forrása földjárdék, illetőleg a földnek azon átlagos tiszta hozadéka, mely közönséges szorgalom mellett, a szokásos gazdasági mód szerint, a közönséges években előállítható. Gyakorlatilag tehát a földadó nem egyébként, mint a földbe fektetett tőkének és a földművelésre fordított munka jövedelmének az adója.

Nem tárgyai a földadónak:

A gazdaságilag nem használható és nem művelhető területek.

A beépített háztelek és az udvarok.

A mesterséges halastavak.

Fa- és szőlőiskolák, amennyiben azok köz-, nem pedig üzleti célokra tartanak fenn stb. Ellenben földadó-köteles — bár művelés alatt nem áll — s gazdasági célra nem használhatók: a nyitott fa- és szénraktár, kavicsbánya, kőbánya, anyaggyűjtő, tégelygyártásra jelölt terület stb. (1875 : VII. 2. t. c. 4., 5. és 11. §-a).

A földadó alapja a földnek művelési ágak számtóföld, kert, rét, legelő, erdő, nádas és mindegyik osztályok szerint megállapított kataszteri tiszta jövedelme.

A földadó alanya a földbirtok tényleges birtokosa, illetőleg telekkönyvi tulajdonosa.

A földadó természete és összege reparitálionális, vagyis olyan adó, amelynek közönségenként megállapított sommás összegei, az egyes művelési ágakban beállott időközi változások figyelembevételével birtokarány szerint osztják fel és lesz kivetve az egyes adókötelezettekre.

Földadó aló ideiglenesen mentesek :

Eddig művelés alatt nem állott és nagy költségekkel a művelésnek megmentett területek, ezen időponttól fogva 15 évre. (1875 : VII. 2. t. c. 6. §-a).

Uj szőlőültetések, a beültetéstől számított 6—10 évre. (1875 : VII. 2. t. c. 6. §., 1883 : XVII. 2. t. c. 9. §., 1891 : I. 2. t. c. 1., 2. §-a).

Erdősítések a másnemű művelésre nem használható területeken, az erdősítés befejezésétől kezdve az erdősítés nehézségéhez és költségéhez mérten 20—40 évre.

A letarolt erdők talajának újra való befásításával e kedvezmény nem jár. (1875 : VII. 2. t. c. 6. §-a).

Az 1923 : XIX. 2. t. c. alapján a beerdősített területek, az azokon telepített erdő főhasználatúak.

A földművelési minisztérium által kijelölt véderdők, esetlő-re megállapított időre. (1879 : XXXI. 2. t. c. 2. §-a) stb.

Az adómentesség nemcsak a földadóra, hanem a földadón nyugvó összes adópótlékokra is kiterjed.

Az ideiglenes adómentesség a beállott változás idejétől számított 30 nap alatt kérelmezhető az illetékes m. kir. pénzügyigazgatóságánál.

A birtokos személyében beállott változás, az adó tárgy-változás vagy a művelési ág változás bejelentésének határideje egységesen 30 napban állapítottat meg. (Eddig kétféle határidő volt 1 évi és 30 nap).

Az adó tárgy-változásból folyó adómentesség a változás bejelentését követő idővel kezdődik. (Eddig a változás bejelentését követő hónappal kezdődött).

Elemi kár esetén adóelengedésben nyilvánuló adókedvezménynek van helye, amelynek mérvé az elemi csapás által sújtott terület után járó adónak $\frac{1}{3}$, $\frac{2}{3}$ részét, esetleg egészét is képezheti.

Adókedvezményre igényt nyújtó elemi károk nevei:

Erdői tűzkár, rovarok által okozott kár, komlóvertekre nézve a fagy stb. (1883 : XLIV. 2. t. c. 49. §., 1898. évi 85873. és 1899. évi 88896. sz. P. M. rendelet).

A vonatkozó törvényben fel nem sorolt elemi csapások nevei akkor, ha annak az adókedvezményre nyújtó minőségét közgazdasági bíróság kimondja.

Az adókedvezmény általában véve csak egy évre adható, kivételt egyedül az erdei tűzkár képez, mely több évre terjedő adókedvezményre nyújt igényt.

Az elemi károk általában a károsított területtel 8 nap alatt jelentendők be írásban a községi előjáróságoknál.

Ezen általános szabálytól eltérőleg jelentendők:

Erdői tűzkárok, a káreset megtörténtétől számított 30 nap alatt.

Rovark vagy gombaszérű élősködők által okozott szőlőkárok legkésőbb augusztus hó 1-ig; bármily sürgős módon, esetleg

távíratí uton, ha az elemi csapás a termés betakarítása előtt, vagy betakarítása közben következik be.

A földadó kulcsa további intézkedésig a kataszteri tiszta jövedelem 29,25 %-ában van megállapítva. (159,447/1915. sz. P. M. rendelet).

Fizetendő papirkoronában a közadókra — így tehát a földadóra is — 1925. évi július hó 15-től kezdődő hatállyal megállapított és ezidőszertől meg érvényben lévő 14,500-as sorozatszám alkalmazásával. (4400/1925. P. M. rendelet 1. §-a).

A földadó kivetési alapadóját képezi:

1. a községi pótdadónak,
2. a vármegyei utadónak,
3. a községi betegpótlási pótdadónak,
4. a rokkant ellátási adónak.

I. A községi pótdadó mérvé a 177,200/1924. sz. P. M. rendelettel a földadó 50%-ig korlátoztatott. Ettől magasabb százalékon csakis előleges kormányhatósági jóváhagyás esetén szabad községi pótdátóként.

II. A vármegyei utadó a földadó 10%-a. (1890 : I. t. c.)

III. A községi betegpótlási pótdadó az 1925. évre visszamenőleg 10%-ban lett kivetve, az 1926. évre azonban már 20%-os (7) kivetési kulcs alkalmazása helyezettett kiállításba. (156,427/1925. sz. P. M. rendelet).

IV. Rokkant ellátási adó.

Adótelei: ha az alapadó 10 aránykoronánál nem kevesebb és 200 aránykoronánál nem több, akkor az adó 10 arányfőlértő 10 aránykoronáig progresszív arányban emelkedik.

Ha azonban az alapadó 200 aránykoronánál több, úgy a rokkant ellátási adó a mindenkor alapadó 5%-a.

Mentesek a rokkantellátási adó alól: Pénzbeli ellátásban részesülő, vagy végkielégített hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva.

Feladomentséget élveznek: a vonatkozó rendelkezések szerint igazolt Károly-csapatkeresetesk, amennyiben adóalanynak.

Az adómentesség az ellátás élvésével egyszerre kezdődik és ugyanazzal végződik.

A végkielégített hadirokkantknál, hadiözvegyeknél és hadiárvaúknál addig tart az adómentesség, amíg azok ellátására vonatkozó jogszabályok fennállanak. (1925 : XVIII. 2. t. c. 10,000/1926. sz. végrehajtási utasítás). (Folytatjuk.) *Vrablovits Géza.*

ÜZLETI HIREK.

A megindult építkezés érezteti hatását. A fogyasztás erősebb mérvet öltött. Vonatkozik ez különösen az épületi fára, puha s kemény fűrészrára. A tiszta iránti kereslet sokatallan erős s az irák — mert kevés irák áll rendelkezésre — emelkedtek s további javulás várható. A sok eszözök következtében alig van az állomásokra kelteztel. Donga iránti érdeklődés áll megállott, ami a rossz termés-kültségben lel magyarázatot.

I. Tűzfizja :

Belföldi hasáb	2.650,000—2.750,000 K.
“ “ vegyes	2.550,000—2.650,000 K.
“ “ dorong	2.400,000—2.500,000 K.
Romániai hasáb	8,100—8,600 lei
Szolovnszói száraz hasáb	
ab határ	1,200—1,450 esk.
Jugoszláviai hasáb ab határ	2,500—2,600 din.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBBPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Pálháza, Abauj-Torna vármegye.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóállalat könyvnyomdájá
Sátorajaujhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
Onczay László

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő = 25,000 papirkorona.
Nem tagoknak 10 pengő = 125,000 papirkorona.

A római nemzetközi erdészeti kongresszus.

I.

A római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet folyó évi április 29-től május hó 5-ig III. Viktor Emanuel király védnöksége alatt nemzetközi erdészeti kongresszust rendezett, amely rendkívül élénk érdeklődés mellett zajlott le. 58 állam, összesen 840 résztvevőt küldött ki a kongresszusra és a nagy terjedelmű, gazdag programhoz 275 szakelőadás, illetve indítvány lett bejelentve és beküldve.

Az igen ünnepélyes megnyitás után választották meg a kongresszus, valamint az egyes osztályok elnökeit. A tárgyalások 5 külön osztályban folytak.

És pedig: I. osztály: statisztika, erdészeti politika, erdőgazdaság, erdőgazdasági törvényhozás és erdészettan;

II. osztály: fakereskedelem és faipar;

III. osztály: műszaki problémák és az erdők kihasználása;

IV. osztály: vízrendezés, növények betegsége, védekezés szél és tűz által keletkező károk ellen; propaganda; vadászat, halászat;

V. osztály: a tropikus erdők ügyeit tárgyalta.

Óriási feladat előtt állt a kongresszus vezetősége és el kell ismerni, hogy iparkodni is azt lehetőleg jól és gyorsan lebonyolítani; azonban kitűnt, hogy Olaszország a rendezés nagyszerű technikájá dacára sem hivatott az erdészeti ügyekben vezető szerepet játszani.

A kongresszus lefolyása nem volt egészen sima; a nagy érdeklődés dacára is, csekély eredménnyel zárult. A fősúly az ünnepélyekre helyezteit. Ellenében a nyomtatott, nagyszabású és szép beosztással készült programmal. A kongresszuson magán általános tájékoztatásnak uralkodott, olyannyira, hogy még az osztályelnökök sem tudták az ülés kezdetén, hogy melyik téma kerül sorra, (sokszor a tiszta véletlenre volt bízva) és a résztvevők nem tudták, hogy egy-egy tárgyat megbeszéltek-e, vagy még folytatni fognak. Ehhez jött a nyelvek káosza. Csak olaszul és franciául tár-

gyaltak, keveset angolul s még kevesebbet németül, úgy, hogy azok, akik nem bírták a román nyelveket, nem voltak képesek követni a tárgyalás fonatát. Legalább a végső indítványokat több nyelven — mindenesetre német nyelven is — publikálni kellett volna.

A kongresszus május hó 1 és 2-án kirándulást rendezett a Firenze melletti vallombrosai olasz erdészeti főiskola és az ottani erdők megtekintésére, amelyen körülbelül 150-en vettek részt a megjelentek közül. Az »erdészeti főiskola« tulajdonképpen nem felel meg ennek az elnevezésnek, mivel az intézet 5 évfolyamából csak az »első«-ben tanítják az erdőgazdasági tantárgyakat, míg a négy első évfolyam a mezőgazdasági kiképzést szolgálja, amiből következő, hogy a fősúly a mezőgazdaságra esik.

Május 3-tól 5-ig a kongresszus egyes osztályai tanácskoztak; 5-én délután volt a közös nagygyűlés.

A politika is érvényesült, persze a kulisszák mögött. Így pl. az első osztályban a legfőbb téma az »erdőreform«-kérdése volt, amelynek tárgyalását azonban az elnökség a csehszlovák követtség közbejézésére nem engedte meg, mivel ez a köztársaság »belügyeit« érintené.

Dr. Michelis a nemzetközi mezőgazdasági intézet vezetője a nemzetközi erdészeti intézet felállítását javasolta avval, hogy az a már meglévő római mezőgazdasági intézethez csatlakozzon. A franciák és spanyolok ellenették ezt az indítványt és saját országaikat proponálták székhelynek. A csehszlovák, jugoszláv és lengyel delegátusok együtt oly indítvánnyal állottak elő, hogy a nemzetközi erdészeti intézetnek csak olyan országban lehet helye, ahol az erdőgazdaság, az erdőipar, fakereskedelem és faipar kellően ki van fejlődve. Olaszország pedig nem tartozik ezek közé.

A május 5-iki nagygyűlésen határoz-

ták el, hogy a legközelebbi nemzetközi erdészeti kongresszus 1930-ban jön össze újból, de annak helyét később fogják megállapítani. Ez a kérdés nagy fontossággal bír. Az idei kongresszus és a milánói erdészeti kiállítás nívója igazolták, hogy Olaszország a természetes előfeltételek híján nem lehet irányítója a világ erdészetiének. Helyes az az érvelés is, hogy a legközelebbi kongresszust oly országban kell rendezni, ahol az erdőgazdaság megfelelő magaslalon áll. Ez mindenesetre Középeurópában keresendő. A kis ántánt Prágára gondol; amit Franciaország támogatni fog, elősegítendő a lengyelek és a kisántant erdőpolitikáját, mint neki conveniálót. Hogy ez mennyire sérti a magántulajdon szentségét és vele a magyar érdekeket, avval pedig tisztában vagyunk! Feladatunk tehát oly megoldást támogatni, amely a kongresszus székhelyét egy neutrálisabb helyre terelne.

A május 5-én tartott nagygyűlés a svájci Badoux-nak következő indítványt fogadta el egyhangulag:

1. Megbizatik a Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet avval, hogy a legközelebbi nemzetközi erdészeti kongresszusig az egyes államok magánérdeinek jelenlegi állapotára vonatkozó adatokat, valamint az erdészeti törvényhozásnak eddig elért és ezekre vonatkozó eredményeit összegyűjtse.

2. Az államok közös megállapodás útján mielőbb törekedjenek a magán-erdők fatermelésének és konszerválásának fokozására.

3. Az államok iparkodjanak a nyilvános jellegű erdőket szaporítani és barátságos egységességtől erdőingatlanokat, valamint kopár és felerősítésre alkalmas területeket venni.

4. A kongresszus kívánatosnak tartja, hogy az összes országokban a lakosság az erdőgazdaságra vonatkozólag kellő oktatásban részesüljön és az erdő szeretetében neveltessek.

A kongresszus tanulságaira s e határozatok érdemi ismertetésére a legközelebb visszatérünk.

Regéci.

**Ízléses kivitelű névjegyeket
a Keresztény Sajtó készit.**

A közös tulajdonú erdőkről, kapcsolatosan a készülő erdőfenntartási törvénnyel.

Írta és felolvasta a Típ. V. E. E. június hó 9-ai közgyűlésén **Onczay László.**

A tanulmányi kirándulásunk során az állami kezelésben lévő községi, urbéri erdők tekintettük meg.

Kifejezetten avval a céllal, hogy a legnehezebb életfeltételek között lévő erdő problémájával foglalkozva, megállapítsuk azokat az okokat, amelyekre pusztulásuk visszavezethető. Célunk vele, hogy ennek nyomán megvithassuk az útját, módját annak: miként lehetne a jövőben e devastációt megakasztani?

Hogy ma éppen ezzel a témával foglalkozunk, annak az erdőnek szomorú állapotán kívül más oka is van.

Amint meglóztunk tudni, a közelmúlt években több új erdőtervezést látott napvilágot s nyert szentesítést, de a fundamentumot képező „erdőfenntartási törvény” még csak készülőfélben van.

Ez a törvény lesz hivatva a magyar erdőgazdálkodás és fájó sebtét meggyógyítani. Ha tehát ma, a meglévő törvény hibáiról is az e kategóriájú erdők pusztulásának okairól vitát provokálunk, úgy hisszük, hogy a törvény tervezőinek is jó szolgálatot teszünk.

De meg, hogy teljesen őszinte legyek, demonstrálni is akarunk és pedig két irányban.

A múltban a törvénytervezeteket — hozzászólás végett — nem adták ki az érdekesi közügyekkel foglalkozó egyesületeknek, vagy ha kiadták, a hozzászólás fizikai lehetősége nem volt meg.

Ha a ma elhangzó vitánkból csak egy parányi gondolatot is a törvény tervezői fel fognak tudni használni, maguktól rá fognak jönni arra, hogy hibás utat követtek, amikor a gyakorlati erdőgazdák észrevételeit, tapasztalatait mellőzték.

Célunk közül tehát az egyik a barátságos meggyőzés volt. A másik pedig, hogy a meginduló vita során kialakuló véleményünkkel az erdőgazdasági politika irányítására is megtegyük a kezdő lépéseket. Mert nekünk — mint érdekképviseletnek — ha csak nem akarjuk megint, hogy rólunk, de nélkülünk határozzanak, nemcsak jöjnek, de köteleességünk is, hogy véleményünket adjuk s kritikát gyakoroljunk ott, ahol annak helye s lehetősége van s érdekeink megvédjük.

Enélkül egészséges gazdasági élet s annak előfeltételét képező gazdasági politika nem alakulhat ki. Már pedig a magyar erdőgazdaság élni s fejlődni, ennek érdekében mi — dolgozni akarunk.

Reméljük, hogy e lépésünk intencióinak helyességét mindenki osztani fogja s azt más magyarázattal nem sérelmezni.

..

A községi s urbéri tulajdonú erdő — anélkül, hogy tulajdonuk — kevés kivétellel szomorú képet mutatnak.

Ha szeretnénk az ország mai szűkre szabott területén, az erdők legtöbbje helyett

fát csak mutatóba hordó, agyonlegetett, kiszarolt, vízmosásokkal barázdált hegyoldalak látnunk, melyek a kopárosodás minden tünetével terhesek.

A megritkított, agyonvert faállomány messze a szabályos fakészlet alatt van. A talaj az időszzerűen fuvarozás s a mindig tartó legeltetés által örökösén nyugtalanított. Az eredmény természetesen nem lehet más, mint vízmosás és kopár.

A szemléltető példákért nem kell messze menni. Mindenütt ez a kép.

A budapest—bécsi nagyon forgalmas vasútvonalon — tehát Budapest közvetlen szomszédságában is — lekoppasztott, csupasz hegyoldalak találunk.

Egy-egy kis szines erdőfolt, alig egy-két tizedholdnyi terjedelemben hirdeti, hogy a vegetációnak minden kelléke, feltétele megvan s hogy kizárólag az oktan ember pusztítás az, amelynek e veszedelmet jelentő terméketlenséget köszönhetjük.

Kérdés-kérdés után tölts az agyunkba, hogy lehetséges az, miként keletkezett, mi idézhette elő e pusztulást? hisz törvényeink vannak, melyeknek célja, rendeltetése éppen az ellenkező volt.

Az 1898. évi XIX. t.-c. ily állapotban találhatta a közös tulajdonú erdőket? megállapította-e a romlást, vagy folytatódott az tovább?

Vetének a tárgyalgosság ellen, ha rá nem mutatnánk — mielőtt erre választ adnánk — hogy Magyarország e kategóriájú erdeiből éppen az értékebb s kevésbé rottott erdőket vesztették el s hogy az, amit ma magunkénak vallhatunk, a törvény születésének idejében nem volt bizony ideálisnak mondható.

A törvény rottott, kifosztott erdőket talál; megállapítani azonban a pusztulást nem tudta s a már elpusztítottakból keveset tudott visszaadni a produktivitásnak.

Mielőtt az okokra rámutatnánk, nézzük magát a törvényt főintézkedéseiben.

Az 1898. évi XIX. t.-c. címe szerint a községi és némely más erdők és kopár területek állami kezeléséről, továbbá a közbirtokosságok és a volt urbérek osztatlan tulajdonában lévő, közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyvitelének szabályozásáról szól.

Eszerint állami kezelésben volt adandó az erdőgazdasági teendők ellátása végett a kis- és nagyközségek, az urbéri rendezés alkalmából, erdő- és legelőilletőség (véd-erdő, futóhomok) fejében a volt urbérek tulajdonába átment közösen kezelt erdők, továbbá a törvényhatóságok s a joggal felruházott vagy pedig a rendezett tanácsú városok, egyházi testületek, személyek stb. erdei s a tulajdonukba lévő, de beerdősítésre kijelölt kopárak.

Ki kell emelni a 3. §. azon rendelkezését, amely intenciójánál fogva külön érdekességgel bír. A legelőilletőség fejében

kapott urbéri erdőknél nem a faanyag termelése a főcél, mondja a törvény, hanem a legeltetési igényeknek a kielégítése. Ezeknél a legeltetés s alomgyűjtés csak addig korlátozható, amily mértékben a talaj termőképességének biztosítása azt megkívánja.

Az 5. §. szerint az állami kezelés az erdők és kopár területek állagával és hasznával való rendelkezés tekintetében a birtokosnak a törvény és jogszabályok biztosította jogait nem érinti.

A 8. §. az erdőhatalm működési körét egy vagy több törvényhatóságra, a jársai erdőgondnokságot (jelenlegi erdőhivatalok) egy vagy több főszolgabírósgá területére terjeszti ki.

A 11. §. — mely az erdőhatalm hatókörét írja elő — egyben az állami kezelés lényegét körvonala és pedig: az erdőhatalm a birtokhatalmokat kijelöli, azokat fenntartja, végzi a felmérést és a térképezés összes mérnöki munkáit, elkészíti a gazdasági terveket s azok revízióját. Kijelöli a fogantatókat használatukra, azokra tervet készít, utbaigazítással szolgál. Felügyel a használatok beakadályozásánál a törvények s a rendeletek betartására. Kijelöli a helyszínen az erdőlétesítést s végzi mindazon teendőket, amelyek az erdő védelmére, ápolása s a gazdaság emelése érdekében szükségesek. Tervet, költségvetést készít s ellenőrzi a munkálatok teljesítését; megállapítja az értékesítendő fakészletek beszármazott, felügyel a birtokosok által alkalmazott erdőőrökre, nyilvántartja s tudomására jutott erdei kihágásokat, kinyomoztatja a tetten ertt nem kéri kihágásokat s az illetékes bíróságnál — külön meghatalmazás nélkül, is — panaszt tesz. Bejelenti az erdőrendészeti áthágásokat, felvilágosítást, vélemény ad az erdőbirtokosoknak stb. stb.

Azonban a 13. §. szerint mindezek köztvelel végrehajtására s az erdővédelem gyakorlására az állami kezelés hatókörét nem terjeszti ki. Ezeket a saját munkacerejükkel és saját költségükön az érdekel birtokosok kötelesek teljesíteni.

Amint látjuk, valójában a törvény az erdőgazdálkodás mai tudományának megfelelően intézkedik, (az alomszedés kivételével) s gondoskodása mindenre kiterjed s azt kell hinnünk, hogy ennek nyomán csak fejlődés, javulás volt várható.

Pedig az elmúlt 28 esztendő mást mutat.

Keressük most már az okokat.

A törvény szerint az állami kezelés a községi s urbéri erdőknél kívül a törvényhatóságok, r. t. városok, egyházi birtokok erdeire is kiterjed s mégis csak a községi s urbéri erdő pusztulásáról tettem említést, mert a városi s egyházi erdőkben visszatérés nem tapasztalható. Azok fenntartását s az erdőtalaj termőerejének konzerválását a törvény biztosította.

Tehát a törvény a birtokos minőségére szerint jó, illetve változik rossz.

S ezzel el is jutottunk az eredménytelenség s a szomorú pusztulás okához.

A törvény nem számolt a közös tulajdon természetében rejlő veszedelemmel, nem disztignált a tulajdonosok minőségére szerint; az elbírás s ellenőrzés tekintetében egyazon kategóriába helyezte őket. Amíg az

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

egyiknél elegendő volt az erdőesítést, a használatokat előírni, a legeltetést betiltani, addig a másikinál már az intézkedésen felül annak közvetlen végrehajtására is avval kapcsolatosan oly foku ellenőrzés lett volna s van szükség, melyre a törvény sem jogot, az előírt adminisztrációjában pedig a fizikai lehetőséget sem adta meg.

A sok egyénből álló közbirtokosság igénye rendszerint több, mint amennyit érdekük tartamos hozama kiad; mert egyenként tulajdonának tartja az erdőt, a jelen szükségletének pillanatnyi kielégítésén túl — vonatkozzék az fára, akár a legeltetésre — nem tördök semmivel. Az a mentalitás, mely az erdők pusztulására vezetett, emberi kapzsiságon át érhető, csak nem volt megengedhető. A szükségleteinek kielégítését váró és sürgető közbirtokosság könnyen megakasztotta, kontrakarrította, az erdőt védő, oltalmazó állami intézkedést, amikor az intézkedéseinek a végrehajtására jogosult nem volt s az ellenőrzésben számottevő hatalommal nem rendelkezett.

Az öns érdekbelő fakadó aktivitás nem találna magával szemben kellő ellenálló erőt, az elmúlt évek alatt szomorúan elvégezte a magát s ma terület s faállomány szerint is kevesebb osztalant tulajdonú erdőnek van; viszont kopárunk, vízmosásunk, természetlen erdőtaljunk — annál több.

A törvény 3. §-nak azon rendelkezését, mely a legelőilletőség fejében kiosztott urbéri erdőkben az alomszedést kifejezetten megengedi — külön is megemlítem. Mert amíg a főcél szabatosan körülő rendelkezés helyes, addig az alomszedés, mely az erdőtalj fokozatos elszegényesedését vonja maga után, a talaj védelme szempontjából helytelen s az erdőművelés alap-tételeibe ütközik.

Lényegében az előbb vázoltakra tudom a közös tulajdonú erdők pusztulásának az okát visszavezetni.

Ismerve az okokat, keressük e nyomokon az orvoslást.

A magam részéről első s legsürgősebb tendőnek tartom:

— a minősítés alá eső erdők katasztrófának azonnali felvételét, hogy a nyert statisztikai adatok alapján az új törvény tervezői tiszta képet kaphjanak az elmúlt 28 év gazdálkodásáról. A felvételeknek ki kellene terjednie a faállománykészlet megállapítására, az erdőterület nagyságára, az erdőtalj minőségére a legeltetési lehetőségek külön elbírálásával. Itt hangsúlyoznom kell, hogy e vonatkozásban nem az egyszáló szempontok érvényesítése vezet célhoz, amely a való szükséglettel nem számolva, esetleg helytelen tilalmazást erőszakol. Ha az erdőtalj minősége megengedi s a szükséglet kielégítésére más mód nincsen, meg kell a legeltetést engedni. Viszont, ha a legeltetés a talaj termőerejének pusztulását s a talaj elkoparósodását vonja maga után, akkor feltétlenül tilamazandó.

Itt kell megemlítenem, hogy a legeltetés s a legelők kérdése országszerte rendezésre vár, mert azok rendbehozásával az erdő legeltetés iránti igénylés súlyából sokat veszítené.

E felvételek során volna összeállítandó s elbírálndó, hogy a volt járási erdőgond-

nokságok kezelése alatt álló területek nagysága, területi csoportosítása, megközelítetősége, az előírt erdőgazdasági tendők keresztülvitelére, foganasítására megadja-e a fizikai lehetőséget?

Ha e két pontra megfelelő választ jelentő statisztikai adatok a törvény tervezőinek rendelkezésére fognak állni, felkészültségük tudatában nyugodt lélekkel láthatnak az abból levonható következtetéseik alapján a törvény szerkesztéséhez.

Szükségessé tartom azonban, hogy kitérjek a takarékossági bizottság azon leltetési javaslatára, hogy 20 egyénéhány erdőesítési állás megszüntetése céljából a 100 k. holdon aluli erdőnek az állami kezelés, illetve ellenőrzés alól való kivételét proponálta.

Ez a leltetés cca 500,000 k. holdnyi feltétlen erdőtaljuk erdőt tüntetne el márvóholnapra a földszínéről.

Ennek abszurd voltáról beszélmem sem kell.

Kiabáló ellentét képez a kormányzat erdőleltetési törekvésével szemben s lehetetlennek tartom, hogy balkézlet tőnkre tegyünk azt, amit a sok munka, fáradság és költség után a jobb kezünkkel megteremtettünk.

Az osztalant tulajdonban lévő s közösen használt erdők és kopár területeknek megfontolandónak tartom, hogy a magánjog sérelmére a tulajdon feletti szabad rendelkezés nem volna-e korlátozandó? Elvi elensége vagyok az ilyen — s csak a közérdek szempontjából menthető — hatalmas kódásoknak, de mert éppen a 13. § végrehajtó hatalmat meg nem adó rendelkezésére tudom visszavezetni e pusztulást, más kivetető utat a cél érdekében nem látok, nem tudok.

A gazdasági tervet nemcsak elkészíteni, használatokat nemcsak kijelölni, az erdőesítések pedig kijelölni, a tilalmazást papírral lenni, hanem azokat végre is kell hajtani, mert enélkül eredményt — amint látjuk — nem várhatunk s a pusztulás majd folyik tovább. Ez természetesen az erdőbirtokosság autonomszerű jogainak megnyirbálását s korlátozását jelenti. Tudom, hogy költségesebb, több munkát s megterhelletet jelentene majd az államra. De valólni kell e terheket, hisz a józavak megvédése — mert hiszen az erdő az — elsősorban az állam feladata s egyben kötelessége.

A végrehajtást is felölő állami kezelés terheibe az erdőbirtokosságok az erdőterület arányában — hisz' eddig is viselték annak terhet — állami adó alakjában járulnának hozzá.

A végrehajtást közvetlen foganasító s a kihágások preventív előfő ellenőrzésű állami kezelés azonban szakképzett katonai fegyelem alatt álló erdőőröket (ha tetszik erdei csendőrséget) nem nélkülözheti. Jól fizetett, ügyes, buzgó s készséges gárdára van szükség. Ennek hiányán bukott meg a jelenlegi törvény is. Nélkülöz bár-mily jó, előrelátó volna is az új törvény, — kivételben megint hajótörést fog szenvedni.

A tilalmaz s törvényisztaletet parancsoló ellenőrzés mindig többet ér, mint az elkeseredett, bosszút involváló retorzió. Nem ítéletekkel, inkább ellenőrzésekkel kell el-

riasztani a bűnözőket. A törvény készítésével e szempontok sem volnának szem elől tévesztendők.

Az itélkezésnél tartva az erdei kihágások, vétség, illetve büntető való minősítésénél az értékhatar felmérésének szükségességét kell felemlítenem, mert az erdőlopások két tanuval való bizonyítása s a dolgot természet szerint nem igen lehetséges. A polgári bíróság pedig annak hiányában a vádlottakat majd mindig felmenti, úgy, hogy ma a nagybót kárt okozó vétséget követő a megtorlással szemben fokozottabb biztonságban van, mint a kihágási eljárás alá vont károsító.

Bár a kihágási ügyek az 1879. évi XXXI. t.c.-ben vannak szabályozva s szigoruan vétele nem ide tartoznak, de mert kihátásában az erdőket is érinti, meg kellett róla emlíkenem.

A kopár fásításokról szóló intézkedéseket is az erdőtervény tárgyalja, de mert e kopárak legtöbbje a községi s urbéri erdők tartozéka, szükségét érzem annak, hogy erre is kitérjek.

Sok munka, ambíció merült ki s sifisusi munkában. Kisebb eredményeket, iskoladéldákat hozott, de nagy általánosságban a feladat nem nyert megoldást.

Az okát abban látom, hogy ezek beerdősítésével járó tehervágásoknál át lettek a közbirtokosságra hárítva, ki is kénytelen-kelletlen vállalta, de passzív rezisztenciával eredménytelenné is tette.

A csak kiadást, terhet jelentő munkát nem fogadták rokonszenvesen; a cseméték sokszor már úgy ültettek, hogy abból erdő ne lehessen.

Evvel a feladattal egyedül az állam képes megbirkózni.

A köz szempontjából veszélyes kopárokat, hegyomlásokat, futóhomokot kisaajtással állami tulajdonná kell tenni.

A nem szimpatikus kisaajtással szemben az állam — ha a fásítás eredményre vezetett — a költségek részbeni megértítése ellenében, elővételi jogot biztosítana, kellő garancia ellenében (amit remélhetünk az új törvény meg is fog adni) a volt tulajdonosoknak.

Hogy miről nem volna szabad végül a törvénynek megelégednie, arra legyen szabad konkrét példával szolgálnom.

Egymással szomszédos szász és magyar falu erdején vitt keresztül az utam. Amíg a szász közpéti erdő gazdaságilag kifogástalan képet mutatott, addig saját végünk erdejétől fájo szívvel kellett elfordulnom.

A mi népnék gazdasági öntudatból teljesen hiányzik az erdő értékeinek a megbecsülése, az őnzése csak a jelent ismeri, hogy mily baj, szegénység származik az erdő hiányából, arra meg nem eszmél rá. Ez irányban is tenni kellene valamit.

Ezekben voltam bátor észrevételeimet elmondani s kérem, ha hozzászólásaikkal volnának szivesek a magyar erdő értékeinek részének súlyos problémájú ügyét tisztázni. (A hozzászólásokat a legközelebbi számunkban hozzuk.)

A legjobb speck-gummi (nem dorogi) a Keresztény Sajtóban kapható.

HIRDETÉSEKET FELVESZ
a kiadóhivatal Vörösmarty-utca 1. sz. a.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBPPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Pálháza, Abauj-Torna vármegye.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóvállalat könyvnyomdája
Sátorlajuhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
Onczy László

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő = 25.000 papírkorona.
Nem tagoknak 10 pengő = 125.000 papírkorona.

A római nemzetközi erdészeti kongresszus.

A római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet folyó évi április 29-től május hó 5-ig III. Viktor Emanuel király védnöke alatt nemzetközi erdészeti kongresszust rendezett, amely rendkívül élénk érdeklődés mellett zajlott le. 58 állam, összesen 840 résztvevőt küldött ki a kongresszusra és a nagy terjedelmű, gazdag programhoz 275 szakelőadás, illetve indítvány lett bejelentve és beklüdvé.

Az igen ünnepélyes megnyitás után választották meg a kongresszus, valamint az egyes osztályok elnökeit. A tárgyalások 5 külön osztályban folytak.

És pedig: I. osztály: statisztika, erdészeti politika, erdőgazdaság, erdőgazdasági törvényhozás és erdészettan;

II. osztály: fakereskedelem és faipar;

III. osztály: műszaki problémák és az erdők kihasználása;

IV. osztály: vízrendezés, növények betegsége, védekezés szél és tűz által keletkező károk ellen; propaganda; vadászat, halászat;

V. osztály: a tropikus erdők ügyeit tárgyalta.

Óriási feladat előtt állt a kongresszus vezetősége és el kell ismerni, hogy iparkodott is azt lehetőleg jól és gyorsan lebonyolítani; azonban kitűnt, hogy Olaszország a rendezés nagyszerű technikája dacára sem hivatott az erdészeti ügyekben vezető szerepet játszani.

A kongresszus lefolyása nem volt egészen sima; a nagy érdeklődés dacára is, csekély eredménnyel zárult. A fősúly az ünnepélyekre helyeztetett. Ellenében a nyomatott, nagyszabású és szép beosztással készült programmal. A kongresszuson magán általános tájékozatlanság uralkodott, olyannyira, hogy még az osztályelnökök sem tudták az ülés kezdetén, hogy melyik téma kerül sorra, (sokszor a tiszta véletlenre volt bízva) és a résztvevők nem tudták, hogy egyegy tárgy tárgyalatott-e, vagy még folytatni fogják. Ehhez jött a nyelvek káosza. Csak olaszul és franciául tár-

gyaltak, keveset angolt s még kevesebbet németül, úgy, hogy azok, akik nem bírták a román nyelveket, nem voltak képesek követni a tárgyalás fonálát. Legalább a végső indítványokat több nyelven — mindenesetre német nyelven is — publikálni kellett volna.

A kongresszus május hó 1 és 2-án kirándulást rendezett a Firenze melletti vallombrosai olasz erdészeti főiskola és az ottani erdők megtekintésére, amelyen körülbelül 150-en vettek részt a megjelentek közül. Az »erdészeti főiskola« tulajdonképpen nem felel meg ennek az elnevezésnek, mivel az intézet 5 évfolyamából csak az ötödikben tanítják az erdőgazdasági tantárgyakat, míg a négy első évfolyam a mezőgazdasági kiképzést szolgálja, amiből következő, hogy a fősúly a mezőgazdaságra esik.

Május 3-tól 5-ig a kongresszus egyes osztályai tanácskoztak; 5-én délután volt a közös nagygyűlés.

A politika is érvényesült, persze a kulisszák mögött. Így pl. az első osztályban a legfőbb téma az »erdőreform« kérdése volt, amelynek tárgyalását azonban az elnökség a csehszlovák követtség közbelépésére nem engedte meg, mivel ez a köztársaság »belügyeit« érintené.

Dr. Michelis a nemzetközi mezőgazdasági intézet vezetője a nemzetközi erdészeti intézet felállítását javasolta avval, hogy az a már meglévő római mezőgazdasági intézethez csatolassék. A franciák és spanyolok elleneztek ezt az indítványt és saját országaikat proponálták székhelynek. A csehszlovák, jugoszláv és lengyel delegátusok együtt oly indítvánnyal állottak elő, hogy a nemzetközi erdészeti intézetnek csak olyan országban lehet helye, ahol az erdőgazdaság, az erdőipar, fakereskedelem és faipar kellően ki van fejlődve. Olaszország pedig nem tartozik ezek közé.

A május 5-iki nagygyűlésen határoz-

ták el, hogy a legközelebbi nemzetközi erdészeti kongresszus 1930-ban jön össze újból, de annak helyét később fogják megállapítani. Ez a kérdés nagy fontossággal bír. Az idei kongresszus és a milánói erdészeti kiállítás nivója igazolták, hogy Olaszország a természetszerű előfeltételek híján nem lehet irányítója a világ erdészetiének. Helyes az az érvelés is, hogy a legközelebbi kongresszus oly országban kell rendezni, ahol az erdőgazdaság megfelelő magaslaton áll. Ez mindenesetre Középeurópában keresendő. A kis antant Prágára gondol; amit Franciaország támogatni fog, elősegítendő a lengyelek és a kisantant erdőpolitikáját, mint nekünk konveniót. Hogy ez mennyire sérti a magántulajdon szentségét és vele a magyar érdekeket, avval pedig tisztában vagyunk! Feladatunk tehát oly megoldást támogatni, amely a kongresszus székhelyét egy neutrálisabb helyre terelné.

A május 5-én tartott nagygyűlés a svájci Badoux-nak következő indítványt fogadta el egyhangulag:

1. Megbizatik a Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet avval, hogy a legközelebbi nemzetközi erdészeti kongresszusig az egyes államok magánérdekeinek jelenlegi állapotára vonatkozó adatokat, valamint az erdészeti törvényhozásnak eddig elért és ezekre vonatkozó eredményeit összegyűjtse.

2. Az államok közös megállapodás útján mielőbb törekedjenek a magán-erdők fatermelésének és konszerválásának fokozására.

3. Az államok iparkodjanak a nyilvános jellegű erdőket szaporítani és barátságos egység útján erdőingatlankokat, valamint kopár és felerősítésre alkalmas területeket venni.

4. A kongresszus kívánatosnak tartja, hogy az összes országokban a lakosság az erdőgazdaságra vonatkozólag kellő oktatásban részesüljön és az erdő szeretetében neveltesék.

A kongresszus tanulságaira s e határozatok érdemi ismertetésére a legközelebb visszatérünk.

Regéci.

Ízléses kivitelű névjegyeket a Keresztény Sajtó készít.

A közös tulajdonu erdőkről, kapcsolatosan a készülő erdőfenntartási törvénnyel.

Irtó és felolvasta a Tjv. V. E. E. június hó 9-i közgyűlésén **Onczay László**.

A tanulmányi kirándulásunk során az állami kezelésben lévő községi, urbéri erdőt tekintettük meg.

Kifejezetten avval a céllal, hogy a legnehezebb életfeltételek között lévő erdők problémájával foglalkozva, megállapítsuk azokat az okokat, amelyekre pusztulásuk visszavezethető. Célunk vele, hogy ennek nyomán megvitathassuk az útját, módját annak: miként lehetne a jövőben a devastáltot megakasztani?

Hogy ma éppen ezzel a témával foglalkozunk, annak az erdők szomorú állapotán kívül más oka is van.

Amint méltóztatnak tudni, a közelmúlt években több új erdőtervényt látott napvilágot s nyert szentesítést, de a fundamentumot képező „erdőfenntartási törvény” még csak készülőfélben van.

Ez a törvény lesz hivatva a magyar erdőgazdálkodás és fájó sebtét meggyógyítani.

Ha tehát ma, a meglévő törvény hibáiról s az e kategóriájú erdők pusztulásának okairól vitát provokálunk, úgy hisszük, hogy a törvény tervezőinek is jó szolgálatot teszünk.

De meg, hogy teljesen őszinte legyek, demonstrálni is akarunk és pedig két irányban.

A multban a törvénytervezeteket — hozzászólás végett — nem adták ki az érdekezni közügyekkel foglalkozó egyesületnek, vagy ha kiadták, a hozzászólás fizikai lehetősége nem volt meg.

Ha a ma elhangzó vitánkból csak egy parányi gondolatot is a törvény tervezői fel fogunk tudni használni, magukról rá fogunk jönni arra, hogy hibás utat követtek, amikor a gyakorlati erdőgazdák észrevételeit, tapasztalatait mellőzték.

Célunk közül tehát az egyik a barátságos meggyőzés volt. A másik pedig, hogy a meginduló vita során kialakuló véleményünkkel az erdőgazdasági politika irányítására is meggyőző a kezdő lépéseket. Mert nekünk — mint érdekképviseletnek — ha csak nem akarjuk megint, hogy rólunk, de nélkülünk határozzanak, nemcsak jöjnek, de köteleseggünk is, hogy véleményét adjunk s kritikát gyakoroljunk ott, ahol annak helye s lehetősége van s érdekeink megkívánják.

Enélkül egészséges gazdasági élet s annak előfeltételét képező gazdasági politika nem alakulhat ki. Már pedig a magyar erdőgazdaság élni s fejlődni, ennek érdekében mi — dolgozni akarunk.

Reméljük, hogy e lépésünk intencióinak helyességét mindenki osztani fogja s azt más magyarázattal nem sérelmezik.

..

A községi s urbéri tulajdonú erdők — anélkül, hogy tulajdon — kevés kivétellel szomorú képet mutatnak.

Ha szeretnénk az ország mai szűkre szabott területén, az erdők legtöbbje helyett

fát csak mutatóba hordó, agyonlegeltett, kizsárolt, vízmosásokkal barázdált hegyoldalakat látunk, melyek a kopárosodás minden tünetével terhesek.

A megritkított, agyonvertett faállomány messze a szabályos fakészlet alatt van. A talaj az időszertlenül fuvarozás s a mindig tartó legeltetés által örökösön nyugtalanított. Az eredmény természetesen nem lehet más, mint vízmosás és kopár.

A szemléltető példaként nem kell messze menni. Mindenütt ez a kép.

A budapest — bécsi nagyon forgalmas vasútvonalon — tehát Budapest közvetlen szomszédságában is — lekoppasztott, csupasz hegyoldalak találunk.

Egy-egy kis színes erdőfolt, alig egy-két tizedholdnyi területen hirdeti, hogy a vegetációnak minden kelléke, feltétele megvan s hogy kizárólag az oktan ember pusztítás az, amelynek e veszedelmes jelenség terméketlenségét köszönhetjük.

Kérdés-kérdés után tölts az agyunkba, hogy lehetséges ez, miként keletkezett, mi idézhette elő e pusztulást? hisz törvényeink vannak, melyeknek célja, rendeltetése éppen az ellenkező volt.

Az 1898. évi XIX. t.-c. íly állapotban találhatta a közös tulajdonu erdőket? megállapította-e a romlást, vagy folytatódott az tovább?

Vétenénk a tárgyilagosság ellen, ha rá nem mutatnánk — mielőtt erre választ adnánk — hogy Magyarországon e kategóriájú erdeiből éppen az értékebb s kevésbé romlott erdőket veszítettük el s hogy az, amit ma magunkénak vallhatunk, a törvény születésének idejében nem volt bizony ideálisnak mondható.

A törvény romlott, kifosztott erdőket talált; megállapítani azonban a pusztulást nem tudta s a már elpusztítottakból keveset tudott visszaadni a produktívitásnak.

Mielőtt az okokra rámutatnánk, nézzük magát a törvényt főintézkedéseiben.

Az 1898. évi XIX. t.-c. címe szerint a községi és némely más erdők és kopár területek állami kezeléséről, továbbá a köz-birtokosságok és a volt urbérek osztatlan tulajdonában lévő, közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyvitelének szabályozásáról szól.

Eszerint állami kezelésben volt adandó az erdőgazdasági teendők ellátása végett a kis- és nagyközségek, az urbéri rendezés alkalmából, erdő- és legelőilletőség (véd-erdő, futóhomok) fejében a volt urbérek tulajdonában átment közösen kezelt erdők, továbbá a törvényhatóságok s a joggal felruházott vagy pedig a rendezett tanácsú városok, egyházi testületek, személyek stb. erdei s a tulajdonukba lévő, de beerdősítésre kijelölt kopárak.

Ki kell emelnem a 3. §. azon rendelkezését, amely intenciójánál fogva külön érdekességgel bír. A legelőilletőség fejében

kapott urbéri erdőknél nem a faanyag termelése a főcél, mondja a törvény, hanem a legeltetési igényeknek a kielégítése. Ezeknél a legeltetés s alomgyűjtés csak addig korlátozható, amely mértékben a talaj termőképességének biztosítása azt megkívánja.

Az 5. §. szerint az állami kezelés az erdők és kopár területek állagával és hasznával való rendelkezés tekintetében a birtokosnak a törvény és jogszabályok biztosította jogait nem érinti.

A 8. §. az erdőhivatal működési körét egy vagy több törvényhatóságra, a járási erdőgondnokságot (jelenlegi erdőhivatalok) egy vagy több főszolgabírósg területére terjeszti ki.

A 11. §. — mely az erdőhivatal hatáskörét írja elő — egyben az állami kezelés lényegét körvonalazza és pedig: az erdőhivatal a birtokhatárokat kijelöli, azokat fenntartja, végzi a felmérést és a térképezés összes mérnöki munkálatait, elkészíti a gazdasági terveket s azok revízióját. Kijelöli a foganatosítható használatokat, azokra tervet készít, utbaigazítással szolgál. Felügyel a használatok gyakorlásánál a törvények s rendeletek betartására. Kijelöli a helyszínen az erdőstíteket s végzi mindazon teendőket, amelyek az erdő védelme, ápolása s a gazdaság emelése érdekében szükségesek. Tervet, költségvetést készít s ellenőrzi a munkálatok teljesítését; megállapítja az értékesítendő fakészletek beszerzését, felügyel a birtokosok által alkalmazott erdőőrökre, nyilvántartja a tudására jutott érdeki kihatásokat, kinyomoztatja a tetten nem ért kihatásokat az illetékes bíróságnál — külön megmegtalalmazás nélkül is — panasz tet. Bejelenti az erdőrendészi áthágásokat, felvilágosítást, véleményét ad az erdőbirtokosoknak stb. stb.

Azonban a 13. §. szerint mindezek közvetlen végrehajtására s az erdővédelem gyakorlására az állami kezelés hatáskörét nem terjeszti ki. Ezeket a saját munkaerőjükkal és saját költségeikön az érdekelte birtokosok kötelesek teljesíteni.

Amint látjuk, valójában a törvény az erdőgazdálkodás mai tudományának megfelelően intézkedik, az almszedés kivételével) s gondoskodás mindenre kiterjed s azt kell hinnünk, hogy ennek nyomán csak fejlődés, javulás volt várható.

Pedig az elmul 28 esztendő múlt mutat. Keressük most már az okokat.

A törvény szerint az állami kezelés a községi s urbéri erdőknél kívül a törvényhatóságok, r. t. városok, egyházi birtokok erdeire is kiterjed s mégis csak a községi s urbéri erdők pusztulásáról tettem említést, mert a városi s egyházi erdőkben visszaesés nem tapasztalható. Azok fenntartását s az erdőtájl termőerejének konzerválását a törvény biztosította.

Tehát a törvény a birtokos minőségre szerint jó, illetve változik rosszsz.

S ezzel el is jutottunk az eredménytelenség s a szomorú pusztulás okához.

A törvény nem számolt a közös tulajdon természetében rejlő veszedelemmel, nem disztingválta a tulajdonosok minőségét szerint; az elbánás s ellenőrzés tekintetében egyazon kategóriába helyezte őket. Amíg az

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

egyiknél elegendő volt az erdősítést, a használatokat előltni, a legeltetést betiltani, addig a másíknál már az intézkedésen felül annak közvetlen végrehajtására s avval kapcsolatosan oly foku ellenőrzésre lett volna s van szükség, melyre a törvény sem jogot, az előírt adminisztrációjában pedig a fizikai lehetőséget sem adta meg.

A sok egyénből álló közbirtokosság igénye rendszerint több, mint amennyit erdők új tartamos hozama kiad; mert egyéneként tulajdonának tartja az erdőt, a jelen szükségletének pillanatnyi kielégítésén túl — vonatkozik az fára, akár a legeltetésre — nem törődik semmivel. Az a mentalitás, mely az erdők pusztulására vezetett, emberi kapzsiságon át érthető, csak nem volt megengedhető. A szükségleteinek kielégítését váró és sürgető közbirtokosság könnyen megakasztotta, kontrakarrizotta, az erdők védő, oltalmzó állami intézkedést, amikor az intézkedéseinek a végrehajtására fogult nem volt s az ellenőrzésben számottevő hatalommal nem rendelkezett.

Az önos érdekéből fakadó aktivitás nem találván magával szemben kellő ellenálló erőt, az elmuló évek alatt szomoruan elvégezte a magáét s ma terület s faállomány szerint is kevesebb osztalék tulajdonú erdőnek van; viszont kopárunk, vízmosásunk, terméketlen erdőtalanunk — annál több.

A törvény 3. §-nak azon rendelkezését, mely a legelőtelésnek fejében kiosztott urbéri erdőkben az alomszedést kifejezetten megengedi — külön is megemlítem. Mert amíg a főcél szabatosan körülírt rendelkezés helyes, addig az alomszedés, mely az erdőtalan fokozatos elszegényesedést vonja maga után, a talaj védelme szempontjából helytelen s az erdőművelés alap-teleibe ütközik.

Lényegében az előbb vázoltakra tudom a közös tulajdonú erdők pusztulásának az okát visszavezetni.

Ismerve az okokat, keressük e nyomokon az orvoslást.

A magam részéről első s legsürgősebb tendenciák tartom:

az e minősítés alá eső erdők katasztrófák azonnali felvételét, hogy a nyert statisztikai adatok alapján az új törvény tervezői tisztá képet kapjanak az elmuló 28 év gazdálkodásáról. A felvételeknek ki kellene terjednie a faállománykiszámlázás megállapítására, az erdőterület nagyságára, az erdőtalan minőségére a legeltetési lehetőségek külön elbírálásával. Itt hangsúlyoznom kell, hogy e vonatkozásban nem az egyoldalú szempontok érvényesítése vezet célhoz, amely a való szükséglettel nem szömlölv, esetleg helytelen tilalmazást eredményez. Ha az erdőtalan minősége megengedi s a szükséglet kielégítésére más mód nincsen, meg kell a legeltetést engedni. Viszont, ha a legeltetés a talaj termőerejének pusztulását s a talaj elkoparodását vonja maga után, akkor feltétlenül tilamazandó.

Itt kell megemlítenem, hogy a legeltetés s a legelők kérdése országszerte rendezésre vár, mert azok rendezéshozásával az erdei legeltetés iránti igénylés súlyából sokat veszítenek.

E felvételek során volna összeállítandó s elbírálendő, hogy a volt járási erdőgond-

nokságok kezelése alatt álló területek nagysága, területi csoportosítása, megközelíthetősége, az előírt erdőgazdasági teendők keresztülvitelére, foganatosítására megadja-e a fizikai lehetőséget?

Ha e két pontra megfelelő választ jelentő statisztikai adatok a törvény tervezőinek rendelkezésére fognak állni, felkészültségük tudatában nyugodt lélekkel láthatnak az abból levonható következtetéseik alapján a törvény szerkesztéséhez.

Szükségesnek tartom azonban, hogy kitérjek a takarékosági bizottság azon leépítési javaslatára, amely 20 egyénehány erdőtisztai állás megszüntetésé céljából a 100 k. holdon aluli erdőknek az állami kezelés, illetve ellenőrzés alól való kivételét proponálta.

Ez a leépítés cca 500.000 k. holdnyi területen erdőtalanú erdőt tüntetne el márlóholnapra a földszinéről.

Ennek abszurd voltáról beszéltem sem kell.

Kiabóló ellentétet képez a kormányzat erdőleépítési törekvésével szemben s lehetetlennek tartom, hogy balkézrel tönkre tegyék azt, amit a sok munka, fáradság és költség után a jobb kezünkkel megteremtettünk.

Az osztalék tulajdonban lévő s közösen használt erdők és kopár területeknél megfontolandónak tartom, hogy a magánjog szerelmére a tulajdon leletti szabad rendelkezés nem volna-e korlátozandó? Elvi elensége vagyok az ilyen — s csak a közérdek szempontjából menthető — hatalmaskodásoknak, de mert éppen a 13. §. végrehajtó hatalmat meg nem adó rendelkezésére tudom visszavezetni e pusztulást, más kivezető utat a cél érdekében nem látok, nem tudok.

A gazdasági tervek nemcsak elkészíteni, használatokat nemcsak kijelölni, az erdősítések pedig kijelölni, a tilalmazást papírra tenni, hanem azokat végre is kell hajtani, mert enélkül eredményt — amint látjuk — nem várhatunk s a pusztulás majd folyik tovább. Ez természetesen a közbirtokosság autonomszerű jogainak megnyirbálását s korlátozását jelenti. Tudom, hogy költségesebb, több munkát s megterhelést jelentene majd az államra. De valóban kell e terheket, hisz a közjavak megvédése — mert hiszen az erdő az — elsősorban az állam feladata s egyben kötelessége.

A végrehajtást is felőle állami kezelés terneibe a közbirtokosságok az erdőterület arányában — hisz' eddig is viselték annak terhet — állami adó lakjában járulnának hozzá.

A végrehajtást közvetlen foganatosító s a kihágásokat preventive elfojtó ellenőrzési állami kezelés azonban szakképzett katonai fegyelem alatt álló erdőőrök (ha tettség erdei csendőrsége) nem nélkülözheti. Jól fizetett, ügyesebb, buzgó s készséges gardára van szükség. Ennek hiányán bukott meg a jelenlegi törvény is. Nélkülök bármily jó, előrelátó volna is az új törvény, — kivételben megint hajótörést fog szenvedni.

A tilalmazt s törvényszíntelelet parancsoló ellenőrzés mindig többet ér, mint az elkecserejét, bosszút involváló retorzió. Nem ítéletekkel, inkább ellenőrzésekkel kell el-

riasztani a bűnözőket. A törvény készítésével e szempontok sem volnának szem elől tévesztendők.

Az ítékezésnél tartva az erdei kihágások, vétség, illetve büntetett való minősítésénél az értekhár fellemelésének szükségességét kell felemlítenem, mert az erdei lopások két tanuval való bizonyítása a dolgot természetesen szintem nem igen lehetséges. A polgári bíróság pedig annak hiányában a vádlottakat majd mindig felmenti, úgy, hogy ma a nagyobb kárt okozó s vétséget követő a megtorlással szemben fokozottabb biztonságban van, mint a kihágási eljárás alá vont károsító.

Bár a kihágási ügyek az 1879. évi XXXI. f.-c.-ben vannak szabályozva s szigoruan véve nem ide tartoznak, de mert kihágásában az erdők is érinti, meg kellett róla említenem.

A kopár fásításokról szóló intézkedéseket is az erdőtörvény tárgyalja, de mert e kopárok legtöbbje a közösi s urbéri erdők tartozéka, szükségét érzem annak, hogy erre is kitérjek.

Sok munka, ambíció merült ki e sisifusi munkában. Kisebb eredményeket, iskoladélkánt hozott, de nagy általánosságban a feladat nem nyert megoldást.

Az okát abban látom, hogy ezek beerdősítésével járó tehelyoldalon át lettek a közbirtokosságra hárítva, ki azt kénytelen-kelletlen vállalta, de passzív rezisztenciával eredménytelenül is tette.

A csak kiadást, terhet jelentő munkát nem fogadták rokonszenvesen; a cseméték sokszor már úgy ültették, hogy abból erdő ne lehessen.

Evvél a feladattal egyedül az állam képes megírközni.

A köz szempontjából veszélyes kopárokat, hegyomlásokat, futóhomokot kisaajtással állami tulajdonná kell tenni.

A nem szimpatikus kisaajtással szemben az állam — ha a fásítás eredményre vezetett — a költségek részbeni megtérítése ellenében, elővételi jogot biztosítana, kellő garancia ellenében (amit remélhetőleg az új törvény meg is fog adni) a volt tulajdonosoknak.

Hogy miről nem volna szabad végül a törvénynek megfeledkeznie, arra legyen szabad konkrét példával szölgálnom.

Egymással szomszédos szász és magyar falu erdején vitt keresztül az utam. Amíg a szász községi erdő gazdaságilag kifogástalan képet mutatott, addig saját véreink erdejétől fájó szívvel kellett elfordulnom.

A mi népünk gazdasági öntudatából teljesen hiányzik az erdő értékeinek a megbecsülése, az önzése csak a jelent ismeri, hogy mily baj, szegénység származik az erdő hiányából, arra még nem eszmélt rá. Ez irányban is tenni kellene valamit.

Ezekben voltam bátor észrevételeimet elmondani s kérem, ha hozzászólásainkkal volnának szivesek a magyar erdők e jelentős részének súlyos problémájú ügyét tisztázni. (A hozzászólásokat a legközelebbi számbunkban hozzuk.)

A legjobb speck-gummi (nem dorogi) a Keresztény Sajtóban kapható.

HIRDETÉSEKET FELVESZ a kiadóhivatal Vörösmarty-utca 1. sz. a.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBBPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Pálháza, Abauj-Torna vármegye.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóállalat könyvnyomdája
Sátorlajuhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
Onczy László

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő = 25.000 papirkorona.
Nem tagoknak 10 pengő = 125.000 papirkorona.

A római nemzetközi erdőgazdasági kongresszus.

II.

Érdekes, hogy a kongresszus tárgyalási programjának súlypontját az állam és a magánerdők közötti jogviszony képezte. Azok, akik a mai kor tüneteit figyelemmel kísérik, talán nem is csodálkoznak ezen.

A világháború alatt igen korlátolt határok között mozgott a szabadrendelkezési jog, ami a háború összeomlása, a forradalmak és erőszakos bekezdések után az általános szocializálási, sőt kommunizáló törekvésekhez vezetett. Ez különféle fokozatban még ma is érvényesül a legszélsőségesebb bolsevizmustól kezdve a marxizmuson át a mérsékeltbb nyugati köztársaságok reformirányáig és a fascista diktatúráig.

Vagyoneklobzás, vagyondezsma, kenyérszükséglet, erőszakot adókövetések, földreform, házber és lakásrendelet, kötött gazdasági élet stb. ezek mind a háborús felfordulásnak születtek. Hogy mennyiben szolgálták ezek a rendkívüli és többnyire erőszakos intézkedések a bár már most is láthatjuk, hogy az egyensúlyából kivetett világ a régi konszolidációhoz iparkodik visszatérni.

Szinte természetes következményként jelentkezett, hogy a szocializáló törekvések a magánerdőket sem kímélték meg. Államosítás, fokozott állami ellenőrzés, a magántulajdon jogainak korlátozását jelentő rendszabályok láttak napvilágot.

De lassan-lassan e törekvések mintha vesztenének erejükből; csak ott nyer erőt s éled fel minduntalan, ahol a törekvések mögött államérekű politikai célok vannak.

A világtörténelemben példátlan erőszakos bekezdések viruló országokat döntöttek romba, széjjelszakítottak évszázadokon át bevált gazdasági egységeket, feldaraboltak évezredek országokat és csatoltak országrészeket más államhoz.

Tudja minden magyar ember, mit jelent Trianon s hogy ennek következt-

tében veszítettük el érdeink javát. Hogy ezen erdők egyrésze magyar kézen van még, nem tessék az új honfoglalóknak. A kisanantba tömörült államok irányítói közös terv alapján az ősi magyar birtokosokat meg akarják fosztani tulajdonuktól. Erdőreform, népboldogítás, állami érdek, szocializálás, államosítás és egyéb hangzatos címek alatt született törvényekkel folyik a jogfosztás. (A hitbizományok megszüntetése is erre vezethető vissza (nálunk csak a terv kísért) pedig a magán erdők fenntartásának éppen a hitbizományi köztartozás képezi a legideálisabb formáját).

E hallatlan erőszakos és igazságtalan eljárás feltűnést keltett az egész művelt világ és minden oldalról, ahol igazi kultúra és jogtisztélet uralkodik, a legelítélőbbben nyilatkoznak erről a birtokrablásról. Ez alkalommal csak utalni kívánok az »International Law Association«, a világ legnagyobb jogtudósainak Bécsben ez év augusztusában tartott nagygyűlésének határozatára, ahol egyhangulag a legmesszebbmenően ítélték el a kisanant államai által elkövetett jogfosztó elközbűzéseket.

Ezek után érthető, mily jól jönne, ha egy ily irányú törekvést — bármilyen burkolt formában is — éppen a nemzetközi erdőgazdasági kongresszus által sikerülne szankcionálni.

A diplomácia hosszu idő óta tervszerűen készíti elő az egész akciót. Meglepetésszerűen a franciák akarták magukhoz ragadni erdőgazdasági téren az európai vezérserepet és egybehívták tavaly a grenoble-i nemzetközi erdőgazdasági kongresszust. Ez azonban nem volt kellőleg előkészítve és nem is dicsekedhetik pozitív eredménnyel. Ez évben Rómába jöttek össze, legközelebb talán Prágában. A kooperáció azonban mindenképpen megállapítható.

A rejtett cél: Franciaország gyengíteni akarja Németországot, tehát erősteni kívánja szatelitáit, akiket gyűrűként Németország bekerítésére szerzett meg. Lengyelország nagy német, Csehország,

Románia nagy magyar területekhez jutott, ahonnan az őslakosságot — köztük a német, magyar birtokosságot — akarják mindenáron kiűzni. Ehhez azonban a nemzetközi fórumok előtt jogcímer van szükség! Az érdektelennek látszó Franciaország vetette fel tehát a nemzetközi kongresszuson az erdők konzerválásának szükségszerűségét át a magánerdők államosítását. A második kongresszus megtartására az az Auszrország nyert megbízást, ki az Ausztriától elvett területeken ugyane politikát követi az osztrák birtokosokkal szemben.

Szóval folyik a munka, az előkészítés, hogy a legközelebbi kongresszuson a magánerdők kisajátításának szüksége kimondassék s ezáltal az erőszakos erdő elvételek szankciót, erkölcsi alátámasztást nyerjenek.

Azt hiszem ezek után nem lesz kétsége senkinek sem, hogy miért állott a kongresszuson a magánerdők problémája előtérben? s hogy miért vonultak fel oly nagy számban a kisanánt delegátusai pl. szemben a mi két kiküldöttünkkel? A kétélekedőket talán meg fogja győzni az a tény, hogy Fric erdőtanácsos — a csehszlovák kormány hivatalos kiküldöttje — bejelentett »erdőreform« címen egy külön referátumot, amelyben a kérdés teljes egészében került volna vita alá azzal a törekvéssel, hogy politikai céljainak megfelelő határozatot biztosítsanak.

Azonban a cseh nagybirtokosok (valójában német nemzetiségűek) szövetkeztének megbízottja dr. Hufnagel — közhírmert erdőgazdasági tudós — egy külön referátumot jelentett be: »Waldbesitzverhältnisse in Bezug auf die allgemeinen Interessen des Landes«, ami ellensúlyozta volna Fric erdőtanácsos referátumát. Erre interveniált a csehszlovák követ a kongresszus vezetőségénél, hogy azt ne engedjék meg, mivel érinti a csehszlovák állam belpolitikáját. A megindult egyezkedő tárgyalások eredménye az volt, hogy Fric erdőtanácsos referátumát visszavonta, amlyre Hufnagel dr. sem élt a bejelentett előterjesztésével.

A tervetk zavará incidens után a

kongresszus nem hozott új határozatokat, amelyek directe sértők volnának a magántulajdonosok szempontjából, mert bár szükségesnek mondták ki a magánerdők megszerzését, de csak amilyen uton és az állami erdőterületek gyarapítását elsősorban a kopárok megszerzése és azok fásítása utján kívánják biztosítani.

A kongresszus ezen tanulságai fölött nem térhetünk nyugodtan napirendre. Ami nem sikerült most, megfelelőbb előkészítés után sikerülni fog a legközelebbi alkalommal és a magyar állampolgárokat, vagy pedig odaát élő, de kisebbségben lévő véreinket foztják meg vagyontóluk s teszik földönfutóvá. Ezt minden rendelkezésre álló eszközzel ki kell védenünk.

Tehát szerveznedünk kell és harcolni jogainkért! A trianoni békeszerződés expressis verbis megtiltja az ilyen likvidálásokat a kisebbségekkel szemben! De lássa be kormányunk is, hogy melőzni kell magasabb szempontokból minden olyan intézkedést, amely lovat adhat ellenfeleink ezen szándékai alá; ugyanis szeretnek hivatkozni arra, hogy a magyar kormány hasonló eszközökkel dolgozik.

A kongresszuson kellő számmal kell

hogy képviseltesük magunkat s az Országos Erdészeti Egyesület utján éppen az érdekelt erdőbirtokosságot kell bevonni az ügy megfelelő előkészítésébe, tárgyalásába. Ne álljunk tájékozatlanul s elszigetelten ott, mert az biztos vereségét jelenti az ügynek. Ehhez azonban az szükséges, hogy a kormány vonja be s tájékoztassa az érdekelteket, s az ügy kellő megvitatása után helyes instrukciókkal lássa el delegátusait.

Első lépés a tennivalók során a francia erdőterületen kívül eső államok tájékoztatása s a kongresszus székelyének a megállapítása; legyen annak székhelye Középeurópában (Bécs, Drezda) ahová mi s barátaink nagyobb számban tudnánk eljutni.

Vae victis! Ma más fegyverekkel élnek a győzők. De kiparizható az is, előrelátás és szervezkedés okos védekezésével.

A francia német közeledés sokat ígérő momentum, hogy mennyire ószinte meglátjuk hamarosan. Ez azonban éberségünket nem szabad, hogy elaltassa. Aktívitásunk változatlan legyen, mert a többen dolgozóknak is megvannak a maguk utjai.

Regéct.

Hozzászólás a „Közös tulajdonú erdőkről” szülő felolvasáshoz.

Kedves Barátom! Felolvasásodból vonva le a következtetést — nem tudom helyesen-e? — de arra a megállapításra jutottam, hogy Te abban csak az átmenetileg szűk határok közé szorított magyar erdőket észleltekből vonod le következtetésed.

Ha ez a feltevés helyes, akkor túlnyomó százalékban nincsen véleményünkben különbség, mert bizony szomorúan sajnos, de a mai csonka ország államilag kezelt erdősegeiben igen sok hátramaradt, de sőt hibát is találunk.

Ezek azonban véleményem szerint nem az 1898. évi XIX. t. c. hibás voltából, hanem annak hiányos és sok esetben helytelen végrehajtásából származnak.

Engedd meg kérlek, hogy a kérdést ne a mai 11% megmaradt erdőre, hanem az egész Magyarországra — tehát a magyar erdő 100%-ára — kiterjedőleg tárgyaljam először s aztán térhessek át külön a megcsonkított magyar erdőkre.

Állami szolgálatomat az 1898. XIX. t. c. életbe léptetése előtt szerződéses alapon állami kezelésbe vett erdőnél kezdtem meg s az 1898. XIX. t. c. életbe léptetését előkészítő munkálatok már ott értek s azokban részt vettem.

Rögen volt, sok jó és rossz esztendő futott el azóta fölöttünk, de ma is élénken emlékszem ezekre a munkálatokra, különö-

sen visszahozta emlékezetembe azokat az összehasonlítás, amelyet a múlt évben életbe léptetett új igazgatási törvény előkészítése váltott ki bennem.

Az 1898. XIX. t. c. és végrehajtási utasításának kiadása előtt akkori kiváló szakemberekből egybehivott értekezlet azokat előzetesen megvitatva.

A törvénynek 1899. július 1-én történt életbe léptetését megelőzőleg több mint egy évvel a külső hatóságok minden területre gondosan ősziraktat, nyugodtan, minden helyi ismeret felhasználva, sorozták be az erdőket az egyes kategóriákba s azt hiszem, hogy ez az alapvető munka nem sok kívánnivalót hagyott hátra, amit igazolhat az, hogy jóformán ma is ezeken az adatokon élünk. A törvény életbe léptetését megelőzőleg két hónappal kapott rendeletre aztán minden oly részletességgel elő volt készítve, hogy pl. minden erdőgazdagságnál készen állottak az átadási jegyzőkönyvek és csak az átvevők nevét és egyes beosztásokat kellett az 1899. július 1-én bekövetkezett életbe léptetés napján a kész jegyzőkönyvekbe bevezetni.

Ezt az alapos előkészítést azonban mindenki természetesen találja, aki Horváth Sándor, Péch Kálmán, Arató Gyula és Bódor Gyula akkori vezetőink egyéniségét ismeri.

Biztunk bennük, mert tudtuk, hogy minden rendelet alapos megfontolás, gondos előrelátás, a törvény és jog tisztelgetésének szigorú személtartásával készült, végrehajtását pedig mindenkor az egyenlő elbánás és a vaszkövetkezetesség irányították.

Azt a meggyőződésemet, hogy az 1898. XIX. t. c. jó és hogy a mai viszonyokhoz mért módosításokkal ezután is jó lesz és az állami kezelésbe utalt erdőkre érkei azon keresztül teljesen biztosíthatók, nem az előzőekben kifejtettekben megnyilvánuló, személyekhez kötött bizalom, hanem 32 évi községi szolgálatom érlelte meg bennem.

A törvény végrehajtására rendelt erdőterületi kar túlnyomó részben a ma megszálva tartott területekre vezényeltetett és a mai csonka hazára aránytalanul kisebb munkatér jutott. Elég csak egy példát felhozni idevonatkozólag.

Az egész Hevesvármegyére mindössze egy erdőgazdagság esett, a miskolci kir. erdőfelügyelő pedig 3 vármegyére felett gyarkorolta az erdőfelügyeletet.

Hogy azután Hevesvármegyére államilag kezelt erdősegeinek teendőt 1, mond egy, erdőtiszt hogy láthatta el, az könnyen érthető, különösen, ha hozzá gondoljuk, hogy a hozzátartozó valamennyi erdőbirtok üzemrendészei teendőjét is neki magának kellett ellátnia.

Ezzel szemben, habár ott sem teljesen kielégítően, de mégis aránytalanul jobban el volt látva a most megszálott országész erdőtisztai személyzettel s ott az eredmény is összehasonlíthatatlanul több volt.

Szent meggyőződésemet, hogyha a szerencsétlen világháború ránk nem szakad, legálább a ma megszálott területeken az állami kezelésbe vett erdő gazdaságai alig valami kívánást valót támasztott volna.

Jól begyakorolt, kizárólag szolgálati ágazatunknak élő erdőtisztek látták volna el a szolgálatot s több helyen, pl. Máramarosban, Gömörben, Trencsénben a m. kir. járási erdőgazdagságok teljesen kezükben tartották a birtokosságok erdőgazdaságát s éppen az 1898. XIX. t. c. alapján azok nagyon-és ügykezelése is teljesen az erdőgazdagságok irányítása szerint vezetett.

Nagyon jó volt ez a törvény, csak egyetlen hibája volt; nem voltak rendelkezései könnyen áttekinthető, az egyes rendelkezéseknek állandó egymásra való utalása közkeletűben. Kétségtelen azonban, hogy mindarra van benne rendelkezés és pedig végrehajtható rendelkezés, amit az államilag kezelt erdő gazdasága igényelt.

A törvény nehezen áttekinthető és ennélfogva állandó tanulmányozást kívánó volt magának Horváth Sándornak egyik előttem tett kijelentése igazolhatja.

Azt hiszem a törvény életbe léptése után 2 és fél évvel, talán 1902-ben, szerencsés voltam akkori kerületemben 8 napon át látogatásról élvezhetni.

Egy alkalommal, barangolásunk közben megkérdezte tőlem, vajjon ismerem-e a törvényt és különösen a végrehajtási utasítás minden labirintusát?

„Azt hiszem, igen” szavakkal megadott válaszomra az volt a felelete: „no-no, az nem bizonyos, mert ez a törvény olyan,

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

mint a hígany; az ember a kezére ötvözt, azt gondolja, hogy fogja, pedig kiszaladt a markából."

A törvénynek ezt a hibáját a gyakorlatban úgy küszöböltük ki, hogy neki felküldtünk és alosapon megantultunk a törvényt, másrészt pedig állandóan foglalkoztunk vele.

Ezt gondolom, hogy a mai Magyarország azért kapott a törvény életbetelektor aránylag sokkal kevesebb munkaeót, mint az ország többi része, mert elyadot az azota felszínre került fontos feladatok (kopárjavítás, Alföld-fásítás stb.) még nem voltak szörvénye és a törvény elsősorban a régi vármegyeyi kezelés alatt tömegesen előforduló szabálytalan fohászatokat és értékeléseket megszűntetését, nemkülönben a nagymérvű üzemrendezési hátralék feldolgozását célozta. Ilyen munka pedig a megszállt részekben több volt.

Ezt a célját — amint azt már előbb említettem — különösen a jobban gondozott, most elszakított részekben már a világháború kitöréséig is jórésben elérte.

A mostani Magyarország államilag kezelt erdőterületeinek a háborúelőtti időpontban meglévő állapotát és azokon az állami kezelés eddigi eredményeit áll ismerem, azonban egész bizonyosan hiszem, hogy azok a mai nál sokkal jobbabb voltak.

A háború, a forradalom, kommün, azután pedig az azota uralkodó bizonytalanság, átmeneti, ideiglenes rendeletek, szélsőséges változások, az új igazgatási törvény sürgös életbeteleltése eredményeképpen megállapítható, hogy ma az 1898: XIX. t.c. rendelkezéseinek jörzése be nem tartható, be nem tartatott s azt teljességében csak a háborúelőtti idöket végig szolgálók ismerik.

Nagy kár, hogy ez így van, mert megfelelő s idejében hozott rendelkezésekkel a törvény szellemé a gyors egymásutánban ugrásszerűen változott viszonyok között is sérthetetlenül megmenthető lett volna, míg ez a törvény az 1879: XXXI. t.c. öly várvá-várt helyesbítésével együtt a változott viszonyokhoz mérten átfarmaltatott volna. Ennek azonban szerény véleményem szerint első feltétele a régi keretek fenntartása és az 1898: XIX. t.c. végrehajtásában is jártas munkaeök megfelelő helyre való állítása lett volna.

Azt hiszem közel járok a valósághoz akkor, ha az 1898: XIX. t.c. teljesen kifogástalan végrehajtására megkívánt tiszti személyzeti létszám szükien megszabott számát az akkori pénzügyi szükmarukuságunk tudom be.

Ez a pénzügyi szükmarukuság, melynek oka minden esetben az illetékes pénzügyi és politikai köröknek az erdőgazdasággal szemben megnyilvánuló tájékozatlansága, érzelkellensége, az erdőbirtokosok rövidlátása volt, még ma is változatlanul fennáll. Hogy ez így van, legjobban igazolja Gaál Gasztonnak a nemzetgyülésen elhangzott és legutolsó közgyülésünkön Egy József barátunk által kifogásolt felszólalása, amely szerint sokalotok a ma meglévő állami erdőtiszti létszámmal.

Azota igen tekintélyes, világos fejű nemzetgyüleysi képviselövel volt alkalmam erröl a kérdésről tárgyalni.

Sajnálattal kell azonban megállapítanom, hogy ez az igen tisztelt, világlátott nemzetgyüleysi képviselö és szerinte még legalább

200 képviselötársra, osztja Gaál Gasztonnak az erdészeti igazgatásra tett megállapításait, azt t. i., hogy ma sok az állami erdőtiszti.

Álláspontjuknak alátámasztására kizárólag csak statisztikai számadatokra hivatkozott, amelyek szerint a régi Magyarország és a mai csonkaország erdöterületi adatait hozta összehasonlításba az akkori és mai erdőtiszti létszámmal.

Hogy a régi nagy Magyarországon is szükkeiböven bántak mindig az erdészettel, hogy régebben sem a kopárásítással, sem az Alföld és szikesfásítással nem tördöttök senki, hogy az erdőgazdaságok akkor még külterjesek voltak; hogy nekünk, ennek a csonka Magyarországnak kell kiveneini azt a fiatal erdésznevezkedet, amelyik majd rövid egy pár év múlva a régi nagy Magyarországnak a „gyözetesek” által tönkretelt erdöseitét karba hozni és berendezni lesz hivatal; ezeket a szempontokat sem Gaál Gaszton, sem 200 képviselötársra figyelembe nem vette.

Igen nagy hibának tartom, hogy az erdőtisztkar hosszú évtizedek alatt elmulasztotta azt, hogy ahhoz értö, az erdöt szerelö, erdőgazdasági érzelkell biró képviselöket juttatott volna be a képviselöhözba, holott egy kis szervezetséggel az — azt hiszem — elérhető lett volna.

Ha ma a nemzetgyülésben csak 10—15 erdöt szerelö és az erdőgazdasághoz értö lelkes képviselö van, az a bizonyos 200 Gaál Gaszton-fellogásu képviselö ötven se lenne.

Ugy látom azonban, egy kissé messzire tértem felvolvasod tárgytól, de légy öz ezt megfogcsátom, mert hiszen mi erdészek 89% ot vesztettünk el a régi nagy magyar hazából s gondolatunk midnyájunkat egytöl-egyig mindig ehhez az elvesztett 89% ohoz húz.

Nagybecsü felvolvasodhoz megjegyezseimét az elözökbön kifejtettek szerint az alábbiakban abban a feltevésben teszem meg, hogy az abban az 1898: XIX. t.c. ellen megnyilvánuló kifogások kizárólag a mai csonka Magyarország államilag kezelt erdöseire vonatkoznak.

Felvolvasod elején azt kérded: „miként lehetne a jövöben e szomorú devastációt megakasztani?”

En itt csak a „devastáció” kifejezést kifogásolom. Szerény véleményem szerint a „devastáció” helyett „keves javulást” kellett volna írnod, mert egész bizonyos vagyok benne, hogy 1898 előtt az államilag kezelt erdök még a meg nem szállt részekben is sokkal szomorubb képet mutattak.

Azok az akácok is hiányoztak még akkor, amelyek ma a hevesi, borsodi, abauji és zemplényi vízmosások árkokat megkötvö tartják, mert vízmosások kötés ezekben a vármegyékben ma nem hiányzik több 10% ö-nál, holott 1898 előtt ez a hiány 100% ö volt; azt a 90% ö-s javulást az 1898: XIX. t.c. és annak szelleméért odaadással küzdö magyar erdőtisztkar munkássága hozta létre.

A komoly munka itt is csak tulajdonképpen 1911. éven kezdödött lelkes miniszterünk, gr. Serényi Béla alatt.

A kopárásítás rendszeres elrendelése után a legveszélyesebb részeket, a vízmosásokat vettük javítás alá.

Itt könnyen boldogultunk, mert hiszen az érdekeltségek a vízmosások megkötvésé-

nek szükséges voltát maguk is felismerték, azokat legeltetésre nem használhatták, azok fásítása elé akadályokat nem gördítették s ment a dolog jó eredménnyel, vígan.

Azonban jött a világháború és alig három évi lelkes munka után oda jutottunk, hogy sem munkaerö, se költés, se csemete nem állott rendelkezésünkre.

Ugyszölván várásztésre bönült el minden 1914-ben.

Fiatal karsaink és erdöreink a frontokon véreztek, mi öregek pedig idehaza néztük munkás, pénz és csemete nélkül, hogy a háború alatt hatóságok és népjöletti intézkedésekkel elszaporodott kecskeállomány mi vel kulturánkban.

Nem volt erdőtisz, nem volt erdöör, amivel az erdőgazdaságra szakadó ezt a pusztítást megakadályozhattuk volna.

Ennek a helyzetnek a megvilágítására ismét Hevesvármegyét hozom fel.

1919. november havában kerültem oda az akkor szervezett erdöfelgyöleység vezetésebe.

Egerbe érve, egyetlen erdőtisztem találtam, egyetlen egy csemetekertet vettem át háromzáz ezer drb. egy éves akác-csemetével.

Az egész vármegyében nem volt több államilag nevelt csemete. Nem volt a vármegyében nemcsak akkor, hanem mindazt megelőzölög övek óta egyetlen egy hatóságí erdöör sem.

Képzeld el kérlek ezt az állapotot a bizonyára mentséget találs az 1898: XIX. t.c. számára a meglévő kopárokkal szemben.

Az ölah megcsállás után, 1920-ban kezdett el üböölözni az államerdészet. Újfiat állta azonban lelkes törekvésének eleinte a pénz értékesítkenésével járó hitelhiány, a kényszertermékek, a személyzetben a meneküléssel beállott nagymérvű és gyors változások, a két évi nagy szárazság, késöbb az erdészeti adminisztrációnak rapid átszervezése.

Csak ezért és egyedül csak ezekért látsz Te, kedves Barátom! ma még be nem fásított kopárokat.

Ma még sokan abban a téves hitben élnek, hogy a legelöl szentség, amelyhez hozzányíni avatalan erdésznek nem szabad.

Amíg csak vízmosások kötéséről volt szó, könnyen ment a dolog, de amint a kopárokhöz nyultunk és ezzel a túlfajzott legeltetés érdekeibe ütökztünk, mindjárt alig leküzdehető akadályok találtak.

Ami a kopárjavításból még hátra van, azt szerény véleményem szerint csak lépésről-lépésre, kitartó, következetes munkával tudja biztosítani egy erre benevelt lelkes magyar erdőtisztkar.

Erre a munkára válogatni s nevelni kell az embereket és nem lehet az egyenöl érvényöl öklevel alapján ide vagy oda besozott személyzettel ezt a kérdést megoldásra juttatni.

A kopárjavítás kérdésének is, az Alföld-fásítás kérdésének is a megoldásához lelkes, rajongó, éne és munkának élö erdőtisztkar kell, mert nélkül minden törvény, minden rendelet hiába való.

Ezt 32 évi állami szöjlgálatom alatt szerény tapasztalataim alapján hiszem és valölom.

Felvolvasodban a pusztulás tekintöbén megkülönböztetést teszel a községi, köz-

birtokossági és az egyházi, városi erdők között; utóbbiakra azt tudod be előnynek, hogy a törvény ezekre az erdőkre az egyes intézkedéseknek nemcsak megtételére, hanem azoknak közvetlen végrehajtására is módot nyújt a kezelő állami erdőgazdálkodóknak.

Ezt a megállapítástod enged meg, nem oszthatom; az 1898: XIX. t.c. 1. §-a alapján állami kezelésbe vett városi és egyházi erdők ugyanazon szabályok és korlátozások szerint kezelhetnek és a kezelő erdőgazdálkodókat is ugyanaddal terjed ki ezekre, mint a községi, urbères és közbirtokossági erdőkre.

Kivételt képez az az egy-két városi erdő, amelynek vagyonkezelését az 1898: XIX. t.c. 13. §-a által nyújtott kedvezmény alapján az államerdőzet látja el.

Megállapítandó, hogy állami erdőgazdálkodás, mint a kezelő állami erdőgazdálkodás, mint a községi, urbères és közbirtokossági erdők, az azok vagyonkezelésére jóval több befolyást gyakorolhatnak, mint az egyházi erdők.

Különösebben áll ez a közbirtokossági (urbèresi) erdők, amelyekre a törvény II. cime az ügyviteli szabályzat szerinti vagyonkezelést teszi kötelezővé és ennek révén az erdőzést az illető birtokossal önmegrendelkezési jogának felfüggesztését és hatásgási elnök kirendelését is biztosítja.

Minden előt megad az 1898: XIX. t.c. arra, hogy a kezelő erdőzést a gondozására bízott erdők oszkeru gazdaságát még a vagyonkezelés szempontjából is biztosítsa.

Hogy azonban ezt megtehesse, ahhoz a törvény alapos ismeretere, gyakorlati skatudásra, emberismeretre és szociális érzékre van elengedhetetlenül szüksége.

Késztelenül nehézségekre talál célja előérése közben, mert hiszen a közbirtokossági vagyon és ügykezelés sohasem ment a politikától és egyéni érdekeltségektől.

Ha azonban világos szemmel, lelkiismeretével egyezkedj csak a valóságot nézi és jól megfontolt álláspontja mellett körömszakadtáig kitart, lehetetlenség, hogy a kitűzött célt — a rossz nyomon járó közbirtokossági erdőgazdálkodásnak jó nyomra való vezetését — el ne érhesse.

Az 1898: XIX. t.c. a mai viszonyokhoz képest kétségtelenül és pedig a lehető leggyorsabban módosításra szorul.

Egy azonban bizonyos, az, hogy ennek a törvénynek egész szelleme és minden — a mai viszonyokba beilleszthető — rendelkezése és valamennyi intenciója helyes, csak azok végrehajtásához hiányzik az abban felöltött erdőzéstikar; csekély a személyzet és még kevesebb az a dotáció, amely a törvény intenciójával egyező cél előérését biztosíthatna.

Adja a magyarok Istene, hogy úgy az 1898: XIX. t.c., mint az 1879: XXXI. t.c. minél előbb a mai kiválmalmakhoz mérten módosítsanak, hogy állami, hogy azok helyes intencióit a módosítás után is érvényre juttassanak és igazi lelkes gárda álljon az új törvények végrehajtására készen.

Szerellett üdvözölj kedveskedés híved:

Kölli Pál.

* A felfoizás konklúzója más volt: mert a községi s urbéri erdőkkel szemben a városi s egyházi erdőkönl visszaszedt nem tapasztalt, a törvényt — a birtokos minőségére szerint — amarlánál elégtelennek, emezeknél az erdőnyel alapján megjelölték. Ennek alapján oda tendált, hogy a törvénynek éppen a községi s urbéri erdők kezelésénél fokozottabb ellenőrzést, sőt végrehajtó hatalmat kellett volna biztosítani, mert ami elengedő bizonyult a városi s egyházi erdőkénl, senem volt elegendő a községiéknél.

Szerkesztő.

ÜZLETI HIREK.

Tüzifa ára emelkedett s mert a kínálat a kereslettel szemben mérsékelt, árai továbbra is szűrködnek maradnak. Tölgyfifa ára nyomott, a nagyobb félételek eladásra előlít lévén, az árák még nem alakultak ki. Bükkfifaállam javulás várható, mert fűrészfára iránt változatlanul jó az érdeklődés. Kisvasuti talpfaikán kis javulás észlelhető; dongafa változatlanul rossz.

1. Tüzifa:

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes Belföldi hasáb, vegyes, Romániai hasáb, Szlovenszkói száraz, határ, Jugoszláviai hasáb, határ.

2. Faszen:

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes Belföldi la, Belföldi laa, Romániai határ, Szlovák.

3. Máfa budapesti paritásban:

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes Tölgy gömbölyű fa m-je vékonyabb, Tölgy gömbölyű fa m-je 35 cm, nél feljebb, Tölgy fourirónk m-je, Tölgy banya m-je, Bükk gömbölyű 30 cm. fellele, Kőrís, Juhar, Eger, Gyertyán, Akác, Nyár, fűrészfára.

4. Fűrészfára budapesti paritásban:

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes la tölgy fűrészfára, laa, Tölgy bonles., Quarier árd., Bükk gözöltel, szlezeletlen, szlezellet, Bükk gözöltelen, szlezeletlen, Fený asztalosúra szleles m., Keskeny m., Épitőanyag szleles m-e, Keskeny, Léc, zárlec.

5. Bogdnára ad feladót állomás:

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes Kőrís 15-25 cm, 10,000 kg., Szi, Akác 12-25 cm.

6. Fagyirtóanyagok ad feladót állomás:

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes Donga, góné 1000 drb. hozzávaló fenékek, Kerékajtó, bík 22-24" h. 25-3", v. drb-ja, Kálló drb-ja, Kisvasuti talpa 1.1 m. h. drb-ja, 1.2, 1.3, 2.5 m. h. közbenso tölgy talpa drb-ja, 2.2 m. h. közbenso tölgy talpa drb-ja, Nyírfarúd drb-ja 4 m. h. felső átméretben 8-10 cm., Tölgy szőlőkör drb-ja 1.8-2.0 m. h., Tégla nagyméretű darabja, kis méretű, nagyméretű mészhomok, kis méretű, Portland cement q-ja., Mész q-ja.

7. Énitési anyag, ad raktár:

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes Tégla nagyméretű darabja, kis méretű, nagyméretű mészhomok, kis méretű, Portland cement q-ja., Mész q-ja.

AZ EGRÉ ÉRSEKSÉG

felsőistárykány, egerbaktai és gyöngyösllyosi csemetekertjében alábbi erdők csemeték kerülnek eladásra:

Felsőistárykány:

4500 drb. 2 éves, 70-80 cm. magas fiatal fák csemeték 1 pengé

Egerbaktai:

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes 18000 drb. 3 éves fák, 55 cm. magas fiatal fák csemeték 21 pengé, 50 0 " 2 " 150 " fiatal fák, " 12 " 3500 " 2 " 80 " fiatal fák, " 8 "

Gyöngyösllyos:

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes 58000 drb. 3 éves fák, 55-60 cm. magas fiatal csemeték 21 pengé, 28000 " 3 " 20-25 " fiatal fák, " 20 " 10000 " 3 " 25 " fiatal fák, " 20 " 10000 " 2 " 17-15 " fiatal fák, " 14 " 8000 " 3 " 40-70 " fiatal fák, " 12 " 6300 " 3 " 70-100 " fiatal fák, " 14 " 3400 " 2 " 45-60 " fiatal fák, " 12 "

Az eladás irában befoglalhatatlan a kiserdes, csomagolás és vasutköz való szállítás költségei is.

Ösi vagy tavaszi ültetésekhez való előlgyezéseket elfogad.

az érseki uradalom Erdőfelügyelősége Eger.

Innen-onnan.

— Személyi hírek. Fritsch Antal a veszpéri püspökség erdőrendezőjét a pannonhalmi főapátság főapátság erdőmérnöké nevezte ki Pápaközsébe.

Wittenberger Géza okl. erdőmérnököt a szatmári püspökség zárdónokává püspöki erdőmérnöké nevezte ki s megbízta a bízkiszercei erdőbizáttal vezetésével.

Szoják Károly okl. erdőmérnököt a valás és közoktatásügyi miniszter közalpitványi segéderdőmérnöké nevezte ki a szegválytélre a központi erdőrendezőszékhöz osztotta be.

— Erdőkezebb tengerentúli és exotikus fákról fog az erdőmérnök lölsókola e téli szemészterében Tomaszovszky Imre m. kir. főerdőgazdász előadást tartani.

— A Máv. 1926-27. évi műhelyfeszültségére a versenyátalást f. évi október hó 12-ére tűzte ki. A kirás szék: 298 m³ erdei fenyődeszka és palló, 1303 m³ lucenyfenyődeszka és palló, 603 m³ lucenyfenyődeszka és palló, 29 m³ vöröstenyő palló, 337 m³ tölgyfadeszka és palló, 281 m³ faragott puhafa, 921 m³ metszett puhafa, 856 m³ faragott, vagy metszett keményfa, 36 m³ kerítésléc, 326 m³ metszett puhafa, 98 m³ puhafurud, 49 m³ keményfa kerítésoszlop, 68 m³ kemény szálla.

A talpa versenyátalást pedig f. évi október hó 22-ére tűzte ki az államvannat és pedig a kirás szerint 300,000 drb. 2 1/2 m. h., 100,000 drb. 2 1/4 m. h., 100,000 drb. 2 1/2 m. h., közbenso talpára és 7525 m³ tölgy, 50 m³ búkkiváltaltalpára. Amint látjuk tehát, a talpák méreteiben változás történt s a Máv. a 2 1/2 m. h. göllát-talpák hosszát 2 m-re, a 2 1/2 m. h. normál talpák hosszát 2 1/4 m-re redukálta; egyedül a 2 1/2-es vicinális talpák hossza maradt változatlan. A 2 1/2 m. hosszú talpák keresztmetszete 15-20 cm., felső szélessége 17 cm.; a 2 1/4 m. h.-k 15-23 cm., felső szélessége 17 cm.; a 2 1/2 m. h.-k 14-20 cm., felső szélessége 14 cm.

Ajánlat felhívás s úrlap az anyag és leltárbeszerzési főosztálynál (Budapest, VI. Andrássy út 75. III. 57.) szereshető be diutalnan.

— A gömbfa kivitele Ausztriába szabadba lett téve, azonban a kiviebeli illeték az eddigiek kétszeresére emeltett.

— Fabehozatalok az 1926. évi első felében lényegesen emelkedtek. Tüzifában a tavalyi 48,770 wagnonnal szemben 58,883 wagon jött be, ami 10,113 wagon többletet jelent. (Szlovenszkóbol 17,119 w., Jugoszláviából 3630 w., Romániából 38,134 w.) Bár a tavalyihoz képest a romániai behozatal apadt, tisztában maradt. Fený-fűrészfára 24,718 w-t importáltak, ami 9409 wagnonnal több a tavalyinál. (62%)

Fenyőgömbfában a behozatalunk 6592 w. ami viszont 1764 wagnonnal kevesebb. Talpfaiban csak 1460 wagon hoztak be, szemben a tavalyi 7001 wagnonnal. Lombgömbfában 757, faszénben pedig 527 wagnonnal több az ide behozatal. — Exportunk nagyjában egyező a tavalyival; egyedül a lombgömbfából mutatkozik mintegy 300 wagon többlet.

Advertisement for KEINER REZSŐ GÖDÖLLŐN. Text: Kocsányos és kocsánytalan tölgyfák, mint csertölgyfák, egy hazai, mint slavoniai származásúak, továbbá fenyő- és lombfagyfák megrendelhetők. KEINER REZSŐ fatermelő, erdei mag és csemete termelőnél GÖDÖLLŐN.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBPPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Pálháza, Abauj-Torna vármegye.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóvállalat könyvnyomdája
Sátoraljaújhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
Onczy László

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő = 25.000 papirkorona.
Nem tagoknak 10 pengő = 125.000 papirkorona.

Emléket Vadas Jenőnek!

Történelmünk eseményei megismétlődtek. A még néhány év előtti erős magyar nemzet a világtörténelem legigazságtalanabb diktátumától porig alázza, kincseiből kiforgatva viseli nehéz sorsát, mint annyszor a mult századokban. De a magyar faj érényeihez méltóan nem koldul könyörödományokat, hanem jobb jövőbe vetett erős hitével készül az új építő munkára.

Szomoru napjainkban az emlékezések idejét éljük. Mindenkitől elhagyatva, saját multunkba térünk vissza, idézzük nagyjaink emléket, abból akarunk erőt meríteni a jobb magyar jövődőrét való munkánkhoz.

Egyesületünk legutóbbi, erdőbenyei közgyűlésén a következő indítvány hangzott el:

>Tisztelet Közgyűlés! Néhány éve annak, hogy Vadas Jenő miniszteri tanácsost, aki egy emberöltőn keresztül volt az erdőműveléstani tanszék nagy-tudásu professzora, a Végzet elragadta közülünk.

Mi, akiknek emlékében egy teljes erejében lévő férfiként élt, nem tudtuk elhinni összeroppanását, mert nem Vele együtt éltek át a honvesztés tragikus napjait.

Erdőmérnök kartársaim előtt nem kell méltatnom Vadas Jenő érdemeit. Az erdőszeti tisztikar büszkén valija őt tanító-mesterének és szeretettel, tisztelettel őrzi emlékét.

Az utolsó évtizedek egyik legkiválóbb erdőgazdáját, a magyar erdőszeti tudományok egyik legkesebb szavú apostolát, a magyar erdők nagy nemzeti szerepének hirdetőjét és úttörőjét vesztettük el benne.

Vadas Hámorban született, a Bükk gyönyörű völgyében, a trianoni Magyarország egyik legnagyobb erdőségének közepén, ahol atyja az akkori hámori vasgyár tisztviselője volt.

Szülőháza elhagyott, jelten. Adózzunk emlékének, jelöljük meg azt a házat, ahonnan ez a szépéletű pályafutás kiindult.

Tisztelettel javasolom, indítsunk egyesületünk e célra gyűjtést s amikor a

szükséges összeg együtt lesz, helyezzünk el a szülőházon egy, emlékéhez méltó táblát, ünnepi közgyűlésünk keretében.

Az Ő nemes egyénisége iránt érzett szeretet és tisztelet, az Ő nagy tudásának, erdőszeretetének, ékesen szóló magyarságának, a magyar erdőgazdaság jövő nagyságába vetett apostoli hitének egy emberöltőn át nevelt egész erdőszemzedékben élő emléke adta az impulzust ezen indítvány megfételére.

S most látom, mennyire osztatlan volt a vele szemben megnyilvánuló tisztelet, most érzem, mennyire indokolt volt és közös óhaját fejeztek ki az indítvány, mikor az nemcsak egyedszűtünk, kicsiny, de minden nemes ügyet lelkesen felkaroló körében, de a magyar erdőszet plénuma előtt, az Országos Erdészeti Egyesület nyári közgyűlésén is egyhangú elfogadásra talált.

Az ember egyéniségének igazi nagysága, munkásságának valódi értéke csak az idők távlatán keresztül alakul ki helyesen, amikor már a rokonszenv, vagy ellenszenv nem befolyásolja a tárgyilagos bírálatot.

Vadas Jenő munkásságának értékét az az >ércnél maradandóbb emlékhirdeti, amely tisztelőinek és tanítványainak lelkében emelkedett munkássága nyomán oly lelket emelő megnyilvánulása volt a két egyesület egyhangú határozata.

Sorsa — amíg élt — kegyetlen volt. Összeroppanó testtel, megtört lélekkel még látnia kellett, hogy durva kezek mohó étvágygal rabolják azokat az erdőket, amelyek az Ő szellemében, tanítványainak keze munkája nyomán virultak. Az öreg fát átültették s bár a szeretet gondozta, elpusztult, mert hiányzott az a föld, amelyből egész életén át eréjét merítette.

Legyen az az emléktábla — amelyet szülőházán elhelyezünk — az első abban az emléksorozatban, amellyel nagyjainkkal szemben hálnak adóját le akarjuk róni.

Radó Gábor.

Vadas Jenő emléktáblájára a Tiszajobpparti Vármegyék Erdészeti Egyesülete a gyűjtést ezzel megindítja.

A befolyó adományok számára a Magyar Általános Hitelbank sátoraljaújhelyi fiókjánál külön folyószámlát nyitunk s a befizetések megkönnyítésére lapunk e számaéhoz csekket csatolunk.

Az állami kezelésről.

Lapunk 9-i számában jelent meg egy értekezés az állami kezelésben lévő községi — s urbéri erdők — mostoha sorsáról. A tartalmas előadás felveti a kérdést, hogy a sralmas állapotban vergődő ezen erdőknel — a jó cél érdekében — nem-e lenne korlátozandó a tulajdon feletti rendelkezés? Mert az 1898. évi XIX. t.-c. 13. §-a utján áll a helyes kezelési szabályok végrehajtásának, mert az intézkedések közvetlen jogát a birtokosság kezében hagyja meg.

Meggyőződésem szerint azonban az állami kezelés eredménytelensége nagyobb részben nem a törvény rendelkezéseire, hanem a személyzet számbeli elégtelenségére s irodai munkával való túlterheltségére vezethető vissza. Minél inkább korlátozottnak tehat az állami kezelés alatti erdők birtokosainak rendelkezési joga, annál kevésbé lenne képes az állami kezelés a jelenlegi organizációjával kötelezettségeit megfelelni, mert hiszen ezzel a teendője szaporodnék.

Közel három évtizede fejtegetem, hogy az állami kezelés terén addig nem lesz eredmény, míg az erdőtiszt s alitzi személyzet — a folytonosan gomba módra szaporodó irodai teendők redukálása mellett — a szükséges létszámhoz nem jut. Ha különösen az alitzi személyzet egyszerű végre-valahára rendezettni s a bürokrácia elimináltatni fog, akkor az állami kezelés is képes lesz megfelelni a rábízott feladatoknak. Addig hiába minden törvény s minden rendelet. Sőt minél több ezekből, annál gyengébbek a kilátások.

Ezen régi álláspontomat a felvetett kérdés ügye is igazolja. Mert ha az említett mizeriák nem lennének, a tulajdon feletti rendelkezés korlátozásának szüksége nem állana fenn. Miért? Mert az 1898. évi XIX. t.-c. megalkotója oly nagy körültekintéssel állította össze a törvény ideavágó rendelkezéseit, hogy — ha a kezelésnek elég ideje van — annak dacára, hogy a 13. §. tételelen eltiltja részére a kezelési rendelkezések közvetlen végrehajtási jogát, bizony nemcsak ezen, hanem az összes felmerülő s felmerülhető gazdasági kérdésekben — a teljes ügyvitelben — a legmegfelelőbb intézkedhetik.

E törvényit javaslat korában annak idején nagy gaudiummal fogadta a t. Ház is, mert

nem talált benne egy kifejezett büntető szakaszt sem — amitől pedig akkori törvényeink hemzsegték — s ennek dacára teljesen biztosítottunk látta a kitzítói célt a törvény második címe alatti rendelkezésben, mely a gazdasági ügyvitel szabályozásáról szól.

Ezen cím előírása szerint a birtokosságok gazdasági ügyeit a közgyűlés intézi a törvény értelmében készült szabályzat szerint. Ezen szabályzatokba felvételeit az is, hogy a gyűlésekre a járási erdőgondnok — a tárgyisorozat ismertetés mellett — mindig meghívandó s ott kezdeményezési s panaszjoggal fungál. A meghívás elmulasztása a gyűlési határozatok megsemmisítését vonta maga után!

Evidens, hogy ilyen módon az erdőgondnok a gyűlésen minden általa szükségesnek tartott ügyet letárgyalhatott: legelősi tilalmat, őrzést, külső teendőket, jóvedelemfelosztást, vagy ennek bizonyos célra való fordítását, termelést, fásítást stb. stb. Tehát azokat is, melyeket pedig a 13. §. a birtokosok hatáskörébe utal. A nem megfelelő határozatokat a közigazgatási bizottság-hoz megfellebbezte, illetve ellenük panaszszal élt, ahol már mód adatott arra, hogy bármily hibá, vagy önkényeskedő szertelenség kiigazítását nyerjen. Ha azonban a közigazgatási bizottság, illetve a törvény 61. §-a nyomán — ennek albizottsága nem állott volna a helyzet magaslátán — amire azonban példa nem volt, mert hiszen a kir. erdőfelügyelő jelenlétében határozott, (kinek szintén volt felelősségi joga) további felelősséget volt lehetséges a földművelésügyi miniszterhez s egyes ügyekben a közigazgatási bírósághoz.

A közigazgatási bizottság emellett az urbéreskel felettes hatósága. Ha szükséges merül fel, külön rendelkezhetik vele; a gyűléseket kiküldetői által vezetetheti, (rendesen az erdőgondnokok lettek kiküldve, 52. §.) Segítség volt a 37325/900. ig. min. rendelet is.

Már ezekből kivehető, hogy az állami kezelés képviselője legjobb belátása szerint keresztül vihet minden általa szükségesnek talált intézkedést s azt végre is hajthatja.

A határozatok végrehajtásáról t. i. az elnök gondoskodik. Ha az elnök nem állja meg a helyét, a közigazgatási bizottság más elnököt választ. Ha pedig a birtokosság rendenkisdi s köréből megfelelő elnök nem akad, a birtokosság körén kívül álló, más — arra alkalmas — egyént rendel ki előlük, kire szükség esetén az egész végrehajtó jogot rá ruházhatja. S miután így kirendelt elnök fizetése a birtokosságot terheli, ezen mód alkalmazása mellett — mint azt tapasztalható állithatom — a legrentesebb birtokosság is kezes bányává változik.

Emellett a közigazgatási bizottság utján elrendeltük az urbéri költségelőirányzatoknak s számadásoknak minden évben be-terjesztését. Ezek jóváhagyása révén szintén elegendő alkalom volt a szükséges munkálatok biztosítására. S végül megfelelő alkalmak voltak e célra a különféle rendkívüli kérések elbírálásánál a feltételek kikötéséi.

A röviden vázoltakból kivehető, hogy

azon esetben, ha az állami kezelés tisztí személyzetét a bürokrácia le nem köti s így kellő idő áll rendelkezésre, a birtokosságok minden fontos dologra a célnak legmegfelelőbbben lehet végrehajtani és semmi szükség arra, hogy a tulajdon feletti rendelkezés erősebben legyen korlátozva. Emellett az is figyelembe veendő, hogy az ily preventív intézkedési mód sokkal hathatóbb, eredményesebb, kevesebb ellenszenvet vált ki, mint pl. az erdőrendészeti büntetések, melyek csak a csökönyösség, elenesség indulatok s bosszúállások kútfóráisai.

Az elől említett értekezés megjelenésének céljait az is említi, hogy az erdőfennartásáról most készülő törvényjavaslathal — ennek tervezői — az előadás gyakorlati tapasztalatait felhasználhatják, minek következményeként az erdőgazdasági politika helyesebb irányba terelődik. Adja Isten, hogy úgy legyen!

Csekélyesem részéről csak az alábbi két elvi jelentőségű álláspontra szeretném a törvényjavaslat tervezőinek figyelmét felhívni: a *feltételes és feltétlen talaj közötti különbség megszüntetése s az összes erdőgazdasági terv szerinti kezelésnek biztosítására.*

Minden törvénynek kell egy bázisának lenni, melyen az felépül. Az erdő törvényi alkotásánál ezen bázist csak az erdőfennartásának sarkalatosát élt képezheti. Ennek azonban eddig utjában állt az erdőtalajok *kétféle meghatározása*, mely meghatározások ezek labilis volta miatt, tág teret engedtek — amint azt az eddigi tapasztalat igazolta — a törvényi intenciójának félremagyarázására s kihasználására. Így vált lehetőséggé az is, hogy napi politika az erdőgazdaság ügyeit is saját önző céljaira tudta felhasználni és érdekkörébe vona. Ha pedig ennek lehetősége ezentul is meg lesz, (sajnos nálunk a politikának mindent alárendelnek) akkor érdeink fennartását az új törvényünk sem fogja biztosítani.

Ennek elkerülése végett az erdőtalajok nálunk be nem vált kétféle elbírálásának módját el kell ejteni s ehelyett a törvénynek *hozzáférhetően* biztos alapot kell adni az által, hogy az erdőket fennartandó területek *közsgégenként* bizottságilag felvétesse, pontosan felmértesse s azok kötele fennartása telekkönyvileg feljegyeztesse, nem felejtkezve meg az 1879 óta kiírtott erdőket területéről sem.

Ezen a szilárd alapon azután lehetne építeni, ha az erdő területe nem csökkentő művelési ág lesz, melyet kötelező gazdasági terv szerint lehet majd csak kezelni, úgy az erdő fennartása nem lesz többé hiú ábránd. *Craus Géza.*

Kocsányos és kocsánytalan
tőlygmakk, ^{talaj} **csertőlygmakk**
ugy hazai, mint slavinotia
származásuak, továbbá
fenyő- és lombfagyvak
megrendelhetők
KEINER REZSŐ
fatermelő, erdei mag és csemete termelő
GÖDÖLLŐN.

Egyesületi hírek.

Ősi közgyűléseink 1926. évi december hó 29-én d. e. 10 órakor tartjuk Miskolcon a Kereskedelmi s Iparkamara palotájának kis termében, melyet 9 órai kezdettel választmányi gyűlés előz ugyanott meg.

Lapunk novemberi száma a szerkesztő betegsége folytán nem jelent meg.

Az egyesület ügyeit érintő levelezések *Schudich Nándor* főördemőnök, egyesületi titkár; a lapot érintő közlemények pedig *Onczay László* erdőtanácsos Sátoraljaújhely, Postafő 60. sz. címre küldendők.

Nyugtázzuk az alábbi tagsági s lapdíjbe-fizetéseket:

az 1925. évre: Csernecky Károly Putnok 96,000 K, Surjanszky Kálmán 100,000 K, Alberty János Miskolc 160,000 K.

az 1926. évre: Fodor Sándor Pálháza 100,000 K, Vrablovich Géza 100,000 K, Somogyi Sándor Diósgyőr 100,000 K.

Magyar fajlázó kés.

A gyérités illetve a természetes felújítás alkalmazása kiszélesedő fél jelölésére külföldön majdnem kizárólag honyolók kést használnak, amely hazánkban — ha nem is teljesen ismeretlen — aig kerül alkalmazásra; forgalomban csak külföldi gyárak utján jut. Ezelőt körülbelül 20 évvel készítetttem az első példányokat hazánkban Dreher Ignác budapesti cégnél, amelyek jószágát és hasznavehetőségét mi ~~széles~~ szolja jobban, mint az, hogy ma is az akkor készült késsel dolgozom.

A pár éve újra megindított kísérleteink alkalmával az érdekeltszaktársaknak figyelmét felkeltőte a jelölt kés gyors és praktikus munkája és többen kértek, csináltassak számukra is ily késeket. Ezt meg is tettem és jelenleg készülöben van Dreher Ignác budapesti gyárában több ily kés két-féle kivételben, kézvédő kengyellel és anélkül. Mivel a cég fix rendelést vállal és raktári készlete nem akar dolgozni, mert nem tudja, számíthat-e kelendősségre, tisztelettel kérem szaktársaimat, közöljék velem, hogy akarnak-e venni ily kést, hogy a cég egyszerre vehesse azokat munkába. Nagyobb mennyiség készítésénél természetes olcsóbb annak ára, amely így is elég magas, kengyel nélkül kb. 8 pengő (egyszáz-ezer korona) kengyellel 12 pengő (egyszáz-huszonezer korona).

A kés külső alakját tapasztalataim alapján módosítottam a munka könnyítése és gyorsítása végett.

A kés pengéje lecsukható, úgy hogy szebbe kényelmesen fér bele, nagysága az erősebb szebekkel egyenlő. A kengyel a kéz védelmére szolgál arra az esetre, hogy ha a penge lecsuszik a kérgen és az ember kezéhatát odacsapná a fához. Ugy tapasztaltam, hogy szaktársaink a kengyellek kész jobban szeretik, bár a kengyel miatt több helyet követel a szebben. Én magam mindig kengyel ~~nélkül~~ kést használok.

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

A jelző kés előnye a baltával való hajkolással és a meszeléssel, vagy krétával való jelöléssel szemben, hogy sokkal gyorsabb, ennél fogva jóval olcsóbb munkát ad, a jelzés tartós és — mivel a kéregnek csak elhalt részeiben vág — kíméletlen, nem okoz kárt, továbbá jól yelt ad, amelyet a munkás nem utánozhat, illetve utánaáza körülmenyes és nehéz. A jeleknek könnyen adhatunk többféle alakot, ami akkor előnyös, ha többen jelölnék.

A baltával, illetve hajkolással való jelölés mindenképp elvetendő; lassu munka, mély sebet vág és könnyen utánozható, illetve hamisítható; ha bélyegezéssel együtt jár, akkor ugyan az utolsó hátrány elcsúsz, de a munka még drágább.

A meszelés még lassabb és drágább, a hátrányok a jelző növekvésével fokozódnak, amellyel nem tartós, különösen, ha a teljes megszáradás előtt éri az eső, jóformán azonnal lemosódik. Előnye — a kéreg teljes épsége — a hajkolással szemben ugyan nagy, de a jelzőkessel szemben alig érvényesül.

A krétával való jelölés ugyan gyors, de különösen durva kérést fánál nagyon tételel és nem tartós. *Róth Gyula.*

A tölgytalaj kiéltéséről és ezzel kapcsolatos váltogasdáságról.

Csonka hazánk előhegyes tölgyesait járva, ha erdészetiileg kifogásolható erdőbe érünk, elég gyakran haljuk azt, hogy a tölgyre már a talajt teljesen kiéltés és fanecserésés volna szükség.

Elvitatlan, hogy olyan tölgyeseket is látunk, melyek ezt a feltevést teljes mértékben igazolják.

A fák koronája száradt, az erdőtálat helyül-közél csak moha borítja, lombalom melévté nem található. Ily erdőrészek határozatlan azt a gondolatot érlelik meg az emberben, hogy talajjavító fanemre kell átérniük.

Pedig a legtöbb tölgyesben még nem tartunk itt.

Ha ismerünk az egyes erdőrészek történetét, bizonyára meglenők az okot, amely tölgyesünk zilált kinézetét előidézte.

Általában leszögezhetjük, hogy mindazon tölgyesekben, ahol mezőgazdasági köztes műveléssel való felújítás sikerrel keresztülhajtható nem volt, a térszakozással kapcsolatos tarvátság, az elégtelen tölgyállományok biztosítására kedvező hatást nem gyakorolt. Az erdőt letarolják. A legtöbb esetben azzal az elhatározással, hogy a leborotvált talajt ismét tölgyvel fogják befásítani.

Talán még is tették; azonban nem számoltak eléggé a tuskók sarjzadásával s a letarolt erdőtálat hibetelen elgyomosdásával, ami pedig a makkvetésből vagy ültetésből származó csemeték jó részét megfullasztotta.

A mesterséges erdősítés tehát elszult, visszamaradtak a sarcisokrok, amelyek nem éppen szakérten, hanem alkalmilag jutotk lejtse alá.

Az ebből keletkezett közepkoru vagy idősebb tölgyerdő természetzerüleg sok kívánni valót hagy fenn maga után. Azon-

ban ezt nem mindig a talaj kiéltéségre, hanem az előbb leírt helytelen erdőművelésre kell visszavezetni.

Bizonyára elődeink is tisztában voltak e kérdéssel, ez ösztökélte őket arra az elhatározásra, hogy a tölgyültetéseket fenyevelő elegyítsék, vagy általában fenyeítsenek.

A gyorsabban növélyő a tölgycsemetének újat egyengeti.

Az elgyomosodott vágásokban levegőhöz jutattja.

Mikor a tölgy a fenyelegésével erőhöz kap — amint azt Sopronban is látunk — a vetezőszerepet magához ragadja.

S ugyebár akkor már nem beszélünk talajkiéltéséről, hanem igaz örömmünkkel leljük ennek a tölgykeres magyar fának uralomra jutásában.

Sajnos, csonka hazánkban elég gyakori erdőkép a kirilkult girbe-gurba gyertyánerdő is.

Amít még tetéjében a nagyobb mérvű legeltetés is sorvaszt. (Közudomású dolog, hogy a jószág a legszivesebben a gyertyánerdőben legel).

S nem hallottam egy erdőgazda szájából sem, hogy azért változtatja meg a fanemet, mert a gyertyán a talajt teljesen kiélté.

Pedig ami áll e tekintetben a tölgyre, az végelemzesben áll a gyertyánra is.

A folyó évben teljes tölgymakktermésünk volt.

Szerény nézetem szerint, ha a kigyérült, elgyomosodott, az u. n. „kiélt” talajjal bíró tölgyesekben a lebulott makkot mesterségesen a föld alá juttatjuk s az erdőt a tölgyfialatos kívánalmainak megfelelően kezeljük, hiszem és remélem, hogy a fent elmondottak igazolva lesznek.

Lippóczy Béla.

Tanácsadó.

(Erdőgazdasági, erdőrendezési, erdőipari, kereskedelmi, jogi s adóügyekben díjtalanul szolgálunk felvilágosítással, tanácsal).

Kérdés: Nagyból tételi tüzifát adtam el egy vevőnek, ki a vételáron felüli forgalmi adót nem akarja kifizetni. Kérem szives felvilágosításokat, jogos-e a vevőnek álláspontja? K. K.

Felelet: A fa és termékei forgalmi adókötelesek, de ha az eladásnál a vevő kifejezetten nem lett a forgalmi adó megfizetésére kötelezve, úgy annak megfizetésére nem kötelehető. Függetlenül azonban ettől Önök, mint eladók a forgalmi adót a befolyt vételár után leróni tartoznak. Azért tehát az eladásokat tárgyaló kövételében a forgalmi adó fizetési kötelezettsége a vevőre minden esetben kifejezetten áthárítandó.

Kérdés: Nyír, nyár és kecskefűzlet benőtt déli és délnyugati fekvésű régi vágás-területet tölgyekkel akarjuk alvteni. Kérem szives válaszokat, hogy a mintegy 0,6 záródású lágyaállománnyal mit csináljunk s erre való tekintettel a makkkrakást hogy fogantatosítsuk? B. L.

Felelet: Tekintettel a terület kilettségére s az ubjól gyomosodás megállítására, legcélzserűbb a nyír, nyár és kecskefűzallományt érintetlenül hagyni. Ha a makkvetés nyomán a csemeték kikelnek s megerősödnék s többé a védelmet a meglevő állománynak nem kívánják, vagy a beárnyé-

kolás, elnyomás esete áll elő, akkor kivágandó. Ha a vadkártilt lehet tartani, úgy a megtelepített fiatalos felszabadításával még óvatosabban kell eljárni. Számítani kell azonban a kivágott fak ujra sarjzadásával is, ahol szintén az a szempont a döntő, elnyomja-e, akadályozza-e a tölgyfialatos a fejlődésben. A makk a lehető legsűrűbben vetendő úgy, hogy holdjára 80—100 kg-ot bátran számíthat. A mesterséges erdősítések leginkább az a hibájuk, hogy nem elég sürkiet. Itt is, mint mindenben, a természethez tartuk magunkat. A vetésnél nagy gond fordítandó arra, hogy a makk nem földön, csak éppen a talajtakaró alá kerüljön. (3—5 cm).

Kérdés: Egy tulkoros bükkállományt három évvel ezeltől kihalásnáltam, amikor az állomány 1/5-ét a felújítás érdekében magfaként visszahagytam. A szél és zuzmára a fák koronáját erősen megtépázta úgy, hogy e fák után szátottevő makktermés nem várható. A vágás 0,5 sűrűségű felújult. Kérem szives válaszokat, megahagyjam-e továbbra is a magfakát? T. F.

Felelet: Tulajdonképpen a kérdésben már benne van a felelet is. Ha szátottevő magtermés a koronájuktól megfosztott fáknl nem várható, úgy azok mielőbb kivágandók s az első nagy hóval a vágás területéről elszállítandók, hogy a meglevő fiatalosban minél kisebb kárt okozzanak vele. Minél később lesznek eltávolítva, a fiatalos annál nagyobb kárt fog szenvedni. Más kérdés azonban, hogy a kihalásnált helyesen jark-e el? A faállomány 1/5-ét kiszűrés s a felújítást a magfakra bízni nem volt helyes. Különbén is a magfakkal való felújítás — egy-két kivételesen szeltől védett helyen, mint annyi rosszul felújított vágás-terület igazolja — célhoz nem vezet s azokkal való kísérletezés céltalan. Lévéen ez évben ből tölgymakktermés, az őrésen maradt foltokat rakják be tölgyekkel.

Kérdés: Vékony, tölgy gyérintési anyagom van; szep, egyenes növéüsü, sajnámló tűzfába bealogni, mert a tüzifáért m³-ként elég tudok 50,000 K-t kötelekért (adó, kezelési költség levonása nélkül) érnem. Egyedül szőlőkarót tudnék belőle faragni. Kérem szives válaszokat, kifizetődik-e a termelés való kibéledés s mily tóarat lehet értele elérni s van-e ily irányú kereslet? J. R.

Felelet: A 2 m. h. tölgy hasított szőlőkaró darabjéért (sulya legalább 2 kg, hálólap-vasatáságja 5—6 cm), ám vagon feladó állomás má 1200 koronát el lehet érni, tavaszi szállítási (március—április) kötelezettséggel. Kereslet különösen a jó árúért nagy s minden tétel elhelyezhető.

1 m³-ból aka 228 drb. termelhető, ami 1 m³ után 270,000 K. bruttó bevételét jelent, melyből a termelés, közléltés s vasuton való szállítás s berakási költséget kell még levonni. A termelés darabonként 200 K. A közléltés s a vasuti állomásig való leszállítás költsége a körülmények szerint változik. Ahol pl. a fuvaros egyszer képes csak fordulni, ott darabonként az erdőből a rakodó telepig 250 K. fuvarbért fizetünk (egy szekér felrak 300—350 darabot). Bennünket pl. még 16 km. es távolság terhel a vasuti állomásig, ami még darabonként újabb 186 kor. kiadást jelent. Kiadásunk van tehát: (200+250+186) 636 K. Megmarad tehát

darabonként 564 K. tisztán, ami m³-ként 127,000 korona tőrárt jelent. Szembeállítva a tűzifa 50,000 koronás tőrárával, látnuk, hogy mindenképen kifizetődik a termelése, különösen, ha a vasuti állomásig jó az út és nem túl nagy távolság terheli.

ÜZLETI HIREK.

A tűzifa ára tovább emelkedett, kereslet változatlanul jó; tűlgyúfa íránt, bár van érdeklődés, de nyomott árrakal; telihűsön javult a bikkmífa s fűrészáruja, ami természetesen jelentős árküriágot hozott magával. Szőlőskarót erősen keresik, bányafában, dongában, kisvasuti talpában mérsékelt az üzlet menete.

1. Tűzifa:

Belföldi hasáb	3,000,000—3,100,000 K.
* vegyes	2,800,000—2,900,000 K.
* dorong	2,600,000—2,700,000 K.
Romániai hasáb	3,100,000—3,200,000 K.
Szlovenczi szaraz hasáb	
ab határ	1,350—1,700 esk.
Jugoszláviai hasáb ab határ	2,200—2,500 din.

2. Faszén:

Belföldi Ia ab feladó állomás	8,000,000—8,500,000 K.
Belföldi IIa	7,300,000—7,700,000 K.
Romániai ab határ	27,000—29,000 lei
Szlovák	3,500—4,000 esk.

3. Műfa budapesti paritásában:

Tölgy gömbölyű fa m ³ -je vékonyabb	380—450,000 K.
Tölgy gömbölyű fa m ³ -je 35 cm-nél felebb	500—700,000 K.
Tölgy fourinrnök m ³ -je	850—900,000 K.
Tölgy bányafa m ³ -je	380—400,000 K.
Bükk gömbölyű 30 cm. felele	300—360,000 K.
Kóris	500—600,000 K.
Juhar	600—700,000 K.
Éger	340—370,000 K.
Gyertyán	500—600,000 K.
Akác	450—500,000 K.
Nyár (gyufa-gyártásra)	280—320,000 K.
fűrészáru	350—450,000 K.

4. Fűrészáru budapesti paritásában:

Ia tölgy fűrészáru	1,750,000—2,000,000 K.
IIa	1,400,000—1,700,000 K.
Tölgy boules	1,500,000—1,800,000 K.
Quartier áru	2,200,000—2,500,000 K.
Bükk gözölt, szélezen	1,100,000—1,200,000 K.
* szélezt	1,200,000—1,400,000 K.
Bükk gözöletlen, szélezen	850,000—900,000 K.
Fenyő asztalosáru széles m ²	1,300,000—1,350,000 K.
* keskeny m ²	1,100,000—1,200,000 K.
Építőanyag széles m ³ -e	950,000—1,000,000 K.
* keskeny	850,000—900,000 K.
Léc, zárlec	850,000—950,000 K.

5. Bognárfa ab feladó állomás:

Kóris 15—25 cm. 10,000 kg.	4,500,000—5,500,000 K.
Szil 12—25	3,800,000—4,500,000 K.
Akác 12—25	4,500,000—5,200,000 K.

6. Fagyártmányok ab feladó állomás:

Donga, gönci 1000 drb. hozzávaló	
fenékkel	2,800,000—3,000,000 K.
Keréktalp, bükk 22—24 ^h h. 2,5—3 ^h	
v. drb.-ja	2,400—2,700 K.
Küllő drb.-ja	1,250—1,400 K.
Kisvasuti talpfa 1.1 m. h. drb.-ja	4,000—5,000 K.
* 1.2	6,500—7,200 K.
2.6 m. h. közbenső tölgy talpfa	
drb.-ja	90,000—, K.
2.4 m. h. közbenső tölgy talpfa	
drb.-ja	72,000—, K.
2.2 m. h. közbenső tölgytalpfa	
drb.-ja	35,000—, K.
Nyírfarúd drb.-ja 4 m. h. felső	
átmérőben 8—10 cm.	16,000—, K.
Tölgy szőlőkar drb.-ja 1.8—2.0	
m. h.	1,200—, K.

7. Építési anyag, ab raktár:

Tégla nagyméretű darabja	670—K.
* kisméretű	520—K.
* nagyméretű mészhomok	520—K.
* kisméretű	420—K.
Portland cement q.-ja	72—82,000 K.
Mész q.-ja	48—50,000 K.

Innen-onnan.

— Személyi hírek — kinevezés. A gr. Károlyi György által alapított, jelenleg zárgondnokság alatt álló I. sz. parádi hitbizományi uradalom erdőhivatalának vezetőjévé Weinert Tivadar főerdőmérnök, eddigi ideiglenes erdőhivatali főnök, síroki erdőgondnok nevezetett ki erdőtanácsosi ranggal Parád-Sándorrétre; Urbantsek Jenő erdőmérnök, parádi erdőgondnok pedig főerdőmérnökke s egyben áthelyeztetett Síroka erdőgondnoki minőségben.

— Halálozás. Két értékes emberét vesztette el a magyar erdészet ismét. Winckelsteini Winkler Miklós ny. miniszteri tanácsos október hó 5-én, Bodor Gyula miniszteri tanácsos október 12-én hunyt el. Értékese, tevékeny munkásságukkal a magyar erdészetnek érdemes szolgálatot tettek. — Kegyelettel őrizzük emléküket.

— A római nemzetközi erdészeti kongresszus tárgyalási anyaga 5 kötetben és év végével jelenik meg. A közmények az öt világnyelv egyikén, a határozatok pedig mind az öt nyelven adtnak közze. (Angol, francia, német, olasz, spanyol). A mű ára 300 lírabán van megállapítva. (930,000 m. K.) A megrendelés a pénzzel együtt közvetlenül az Institut International d' Agriculture Bureau De Vente Des Publications Villa Umberto I. Róma 10. címre küldendő.

— A Máv. a talpfa megrendeléseit erősen leszorított árákon a hazai termelőknek már kiadta. A 2'6 m. h. tölgytalpfaért 8'0 pengőt, a 2'4 m. h. tölgytalpfaért 6'5 pengőt, a 2'2 m. h. tölgytalpfaért pedig 3'2 pengőt fizet, mely összegben a vasut önköltségi tarifája 125 km-re, valamint a II. III. foku bányéjellek is bentfoglaltnak. Ezek szerint a 2'6 m. h. talpfa darabjaért ab feladó állomás kap az eladó cca K. 90,000-t, a 2'4 m. hosszúért K. 72,000-t, a 2'2 m. hosszúért K. 35,000-t. A vicinális talpfaikkal az ajánlott nagyobb méretű talpfaik 10%/-át veszik csak át.

— Fabehozatalunk ez év első három negyedében 2295 vagonnal vo'l nagyobb a tavalyinál. — Nagy a kiugrás a tűzifánál, amelyből 14,248 W. és a fűrészelt s bárdolt fenyőnél, amelyből 14,664 vagonnal jött be több. Erős a visszaesés viszont a vasuti talpfaiban, amelyből 1944 vagonnal jött be kevesebb.

— A fakesereskedelmi szokványok har szerint 1927. év januárjában látnak napvilágot.

HIRDETÉSEKET FELVESZ

a kiadóhivatal Vörösmarty-utca I. sz. a.

Izléses kivitelt névgyeket a Keresztény Sajtó készít.

IRODASZEREIT VEGYE

a Keresztény Sajtó könyvesboltjában.

A „Tiszajobbparti Vármegyei Erdészeti Egyesülete"

folyó évi december hó 29-én d. e. 10 órakor tartja

KÖZGYŰLÉSÉT

Miskolcon, az Iparkamara palotájának kistermében az alábbi tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitó.
2. Tavaszai közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.
3. Ügyvezető alelnök, titkár, pénztáros jelentése.
4. Indítványok, javaslatok.

Nyomtatványait

a Keresztény Sajtóvállalat
könyvnyomdájában
rendelje meg.

Izléses munka

Pontos kiszolgálás.

